20 let Planike

Praznovanje dvajsetletnice se je začelo že včeraj. Popoldne je bila v avli občinske skupščine v Kranju slavnostna seja delavskega sveta. Petdesetim delavcem, ki so v Planiki zaposleni že od ustanovitve podjetja, so podelili priznanja in nagrade. Priznanja so dobili tudi tisti člani kolektiva, ki že dalj časa aktivno delajo v samoupravnih organih podjetja ali v družbenopolitičnih organizacijah.

Slavje se bo nadaljevalo danes. Ob 11. uri bo v prostorih Gorenjskega sejma proslava, popoldne pa veselo srečanje članov kolektiva, njihovih svojcev in gostov.

-lb

Leto XXVI. Številka 53

GLAS

Kranj, sobota, 14. 7. 1973
Cena 70 par

Ustanovitelji: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka in Tržič — Izdaja CP Gorenjski tisk Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič — Odgovorni urednik Albin Učakar

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik. Od 1. januarja 1958 kot poltednik. Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko. Od 1. januarja 1964 kot poltednik, in sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Soglasje k ustanovitvi šol

V šoli na Orehku bo 113 učencev, na Kokrici pa 200

V okviru programa izgradnje šolskih in vzgojno- varstvenih objektov v kranjski občini bosta do 31. avgusta letos zgrajeni osnovni šoli na Orehku in na Kokrici. Sveta centralnih šol Lucijan Seljak in France Prešeren sta že sprejela sklepa o ustanovitvi.

Osnovna šola na Orehku bo imela štiri razrede in 113 učencev v štirih oddelkih. Pouk bo organiziran v eni izmeni. Šola pa bo imela še oddelek za podaljšano bivanje učencev in dva oddelka za varstvo predšolskih otrok. Tudi osnovna šola na Kokrici bo štirirazredna. V njej bo 200 učencev v osmih oddelkih, razen tega pa bo imela še oddelek za podaljšano bivanje učencev in dva oddelka za varstvo predšolskih otrok. Šola na Kokrici bo le začasno podružnica centralne šole France Prešeren, ker bo po izgradnji šole Vodovodni stolp konec tega leta postala podružnica te šole.

Zbora kranjske občinske skupščine sta na zadnji seji dala soglasje k ustanovitvi štirirazredne osnovne šole na Orehku, ki bo kot podružnična šola osnovne šole Lucijan Seljak začela delovati v letu 1973/74. Enako soglasje sta dala tudi za ustanovitev štirirazredne osnovne šole na Kokrici, ki bo prav tako začela delovati v šolskem letu 1973/74; najprej kot podružnica osnovne šole France Prešeren, potem pa kot podružnica osnovne šole Vodovodni stolp. Šoli France Prešeren pa je skupščina dala soglasje, da razširi sedanjo dejavnost tudi na varstvo predšolskih otrok.

A. Ž.

V Peku bo govoril Franc Popit

Danes bodo v tovarni Peko v Tržiču slovesno proslavili 70. obletnico obstoja tovarne. K jubileju jim je med prvimi čestital predsednik republike Josip Broz-Tito in obžaloval, da se zaradi državniških poslov slavja ne more udeležiti. Tržiški čevljarji so na praznovanje povabili vse najvidnejše predstavnike slovenskega družbenega in gospodarskega življenja: Franceta Popita, Sergeja Kraigherja, inž. Andreja Marinca itd. Razen tega v teh dneh snemajo v tovarni posebni 20-minutni film.

Praznovanje se bo začelo danes ob 9. uri s slavnostno sejo delavskega sveta, na kateri bo govoril predsednik CK ZKS Franc Popit, najzaslužnejšim delavcem pa bodo podelili odlikovanja predsednika republike. Svetu bo zapel tudi Slovenski oktet. Poldrugo uro kasneje bo na prireditvenem prostoru za motokros v Podljubelju srečanje kolektiva, ki mu bo spregovoril glavni direktor Peka Jože Dolenc. -jk

Elita KRANJ

velika sezonska razprodaja letne modne ženske konfekcije od danes, 14. julija, dalje po tovarniških cenah!

Konfekcija, **Kranj, Titov trg 7,**

Konfekcija na klancu **Kranj, Vodopivčeva 2**

Praznik KS Voklo

Ob odkritju spomenika bo govoril Tone Fajfar

Od 12. do 15. julija imajo prebivalci krajevne skupnosti Voklo v kranjski občini praznik. Letošnje praznovanje se je začelo v četrtek popoldne z nogometno tekmo med krajevnimi enajstericami na igrišču v Trbojah. Včeraj popoldne je bil namiznoteniški turnir v prosvetnem domu v Voklem, danes popoldne pa bo osrednja slovesnost.

Ob 16.30 bo slavnostna seja sveta krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij na Prebačevem. Ob 17. uri pu bo proslava pri Psnaku na Prebačevem, kjer bodo ob 500-letnici kmečkih puntov na Slovenskem odkrili spomenik Jakobu Staretu — vodji zadnjega večjega kmečkega upora na Gorenjskem. Spomenik je delo kiparja Petra Jovanoviča, odkril pa ga bo član predsedstva republiške konference socialistične zveze Tone Fajfar, ki bo imel tudi slavnostni govor. Ob tej priliki bodo položili tudi vence, v krajšem kulturnem programu pa bodo nastopili še kvintet Gorenjci, recitatorji in godba na pihala. Po slovesnosti bodo ob 19. uri še gasilske vaje sosednjih gasilskih društev.

Občinska konferenca socialistične zveze v Kranju in družbenopolitične organizacije v krajevni skupnosti Voklo vabijo prebivalce krajevne skupnosti in druge, da se udeležijo današnje popoldanske slovesnosti pri Psnaku na Prebačevem v počastitev krajevnega praznika in 500-letnice kmečkih puntov na Slovenskem.

A. Ž.

Zmaj in Iskra sta se združila

V četrtek so v klubu poslancev v Ljubljani predstavniki ZP Iskra Kranj in tovarne baterij in baterijskih naprav Zmaj iz Ljubljane podpisali sporazum o združitvi podjetij. Za Iskro sta ga podpisala predsednik delavskega sveta Jože Kočevar in generalni direktor Vladimir Logar, za Zmaj pa predsednik delavskega sveta Franc Lenderer in direktor Milan Slevmin.

Ameriški in koroški Slovenci bodo peli v Tržiču

S koncertom mešanega pevskega zbora Jadran iz Clevelanda in zbora iz Loge vasi na Koroškem, ki bo v ponedeljek zvečer na tržiškem občinskem dvorišču, bodo končane 10. jubilejne poletne igre

Tržiški sindikalni svet je z veseljem sprejel pobudo Slovenske izseljenske matice in komisije za stike z delavskimi gibanji zunaj meja domovine pri republiškem sindikatu, da bi gostil v ponedeljek, 16., in torek, 17. julija, skupino 100 slovenskih izseljencev iz Clevelanda. Izseljenci namreč še nikoli doslej niso tako množično obiskali Tržiča. Ponedeljkov obisk pa je pomemben še posebno zaradi tega, ker je del izseljenske skupine tudi 35-članski mešani slovenski pevski zbor Jadran iz Clevelanda.

Slovenci bodo v ponedeljek ob 9. uri dopoldne prispeli v osnovno šolo Kokrškega odreda v Križah, kjer jih bo v imenu občine Tržič in družbenopolitičnih organizacij pozdravil predsednik skupščine inž. Vili Logar. Sledil bo ogled šole ter seznanitev s kokrškim odredom, po katerem se šola imenuje. Rojaki bodo odšli nato v tržiški muzej. Ob 15.30 se bodo rojaki zbrali pri spomeniku v Podljubelju in tam položili venec. Ob tej priložnosti jih bo nagovoril eden od tržiških borcev.

Ob 20. uri bo na občinskem dvorišču koncert pevskega zbora Jadran. Slovenskim pevcem iz Amerike se bo na koncertu pridružil tudi slovenski zbor iz Loge vasi na Koroškem. S ponedeljkovo prireditvijo bodo obenem končane 10. jubilejne tržiške poletne igre. Po koncertu bodo odšli pevci in gostitelji na Ljubelj, kjer bo družabni večer zamejskih Slovencev.

V torek si bodo Slovenci iz Clevelanda ogledali tovarno BPT v Tržiču, od koder bodo opoldne odšli na kosilo k Joževcu v Begunje, odtod pa v Drago in v muzej talcev. S tem bo dvodnevni obisk Gorenjske končan.

J. Košnjek

jubilejna mešanica BRAVO

špecerija BLED

DOPUSTNIŠKA IZBIRA

globus

otroška, ženska in moška konfekcija

vse za plažo in kopanje

potrebščine za kampiranje

vse za lov in ribolov

fotoaparati, kamere

kozmetika

pletenine

Kokra KRANJ

Obletnica Prešernove brigade

12. julija pred 30. leti je bila v Davči ustanovljena sedma slovenska narodnoosvobodilna brigada France Prešeren. Jubilej so v četrtek počastili vojaki in starešine v vojašnici Stane Žagar v Kranju. To slavno enoto so si vzeli za vzor in se obvezali, da bodo nadaljevali njeno tradicijo.

Na slovesnosti so obudili spomin na boje in pohode prešernovcev in njihov delež pri spodbujanju upora na Gorenjskem. Zbranim vojakom in starešinam je v imenu ljubljanskega vojnega območja čestital general Milan Daljević. Pohvalil jih je tudi za nedavne uspešne vaje na terenu. Za prizadevanje pri delu in uspehe pri vaji so ob tej priložnosti nekaterim vojakom in starešinam izrekli pohvale in jih nagradili.

Naročnik:

GS **XXIII. mednarodni GORENJSKI SEJEM v Kranju od 10. do 20. avgusta** GS

Čestitka Vidi Tomšič

Predsednik Tito z ženo Jovanko je čestital Vidi Tomšič ob njenem jubilejnem rojstnem dnevu. Razen tega jo je odlikoval z redom junaka socialističnega dela ob 40-letnem revolucionarnem delu za izredne zasluge pri delu za razvoj socializma in za krepitev neodvisnosti SFRJ.

Rekordni pridelek

Na poljih posestva Vršac, ki ima pšenico zasejano na 1470 hektarih, so naželi rekorden pridelek, kar 60 metrskih stotov na hektar. 29 kombajnov dela nepretrgoma, da bi ob ugodnem vremenu končali z žetvijo v 10 dneh. Manj razveseljivi pa so te dni podatki iz Slavonije in Baranje, kjer mnogi kombajni stojijo zaradi okvar in pomanjkanja rezervnih delov.

Devet milijard za tok

V Hrvatski bodo v prihodnjih dveh letih in pol vložili okrog 9 milijard dinarjev v gradnjo električnih central in prenosnega omrežja. Hrvatski bo najbolj primanjkovalo električnega toka prihodnje leto. — Vest o gradnji četrte termoelektrarne pa je prišla tudi iz Kaknja. Zgrajena bo predvidoma do konca leta 1975 in bo imela 110 megavatov moči. Za gradnjo je že zagotovljenih 320 milijonov dinarjev.

40.000

Neobdavčeni del skupnega dohodka bo letos 40.000 in ne več 35.000 dinarjev, so sklenili na seji hrvatske vlade. Osnutek tega sklepa mora sprejeti še sabor. Tako so na Hrvatskem odmerili najvišji neobdavčeni del dohodka v državi, vendar pa so hkrati za 90 odstotkov povečali davčne stopnje.

Dolg vrnjen 1996. leta?

Odbor zbora narodov za zvezni proračun je ugotovil, da je zadolženost federacije narasla že na 23.626 milijonov dinarjev. Po nekem izračunu bi bile lahko te obveznosti pokrite šele leta 1996.

Kratkoročna posojila spremenjena v dolgoročna

V začetku meseca je bil sprejet zakon o spremembi kratkoročnih posojil za skupnosti jugoslovanskih železnic v dolgoročna posojila za obratna sredstva.

Tečaj dinarja nespremenjen

Zvezni izvršni svet je sklenil, da ostane tečaj dinarja v razmerju do zlata sprejet februarja letos nespremenjen. Sklenili so tudi, da morajo tečaji tujih valut v dinarjih čimrealneje odsevati razmerja med tečaji teh valut na tujih deviznih tržiščih.

Štiri dni na teden?

V predlogu prvega srbskega zakona o medsebojnih odnosih delavcev v združenem delu piše, da lahko podjetja med seboj sposojajo strokovnjake in da bi nekatera podjetja lahko začela poskusno delati le po štiri dni na teden.

Nekmet največ 1 hektar

Odbora republiškega in gospodarskega zbora slovenske skupščine za proizvodnjo in blagovni promet sta sprejela amandma, po katerem bi občan, ki ni kmet, smel imeti v nižinskih predelih največ 1 hektar kmetijskih in gozdnih zemljišč, od tega največ pol hektara vinograda. V gorskih in hribovitih predelih pa bi smel imeti skupaj največ 3 hektare kmetijskih in gozdnih zemljišč, od tega največ 1 hektar gozda in pol hektara vinograda.

Letos so prebivalci krajevne skupnosti Duplje prvič praznovali krajevni praznik — 5. julij. Slovesnosti in prireditve so bile 3. in 4. julija. Osrednja proslava je bila na dan borca popoldne pri spomeniku padlih pred osnovno šolo v Dupljah. V programu so sodelovali kranjski pihalni orkester, recitatorji osnovne šole in mladinskega aktiva Duplje ter moški pevski zbor KUD Triglav Duplje. Slavnostni govor pa je imel član občinske konference SZDL Kranj Franci Klančnik.

Praznovanje je bilo posvečeno množičnemu odhodu dupljanskih fantov in mož v partizane, za kar se je takrat okupator maščeval tako, da je številne družine borcev izselil v koncentracijska taborišča. Mnogi se potem niso vrnili. Na tiste dni danes opozarja spomenik pri osnovni šoli z vklesanimi 32 imeni Dupljancev.

Poleg osrednje proslave so v okviru praznovanja pripravili tudi kolesarsko dirko okrog Spodnjih Dupelj. Pri pionirjih je zmagal Boris Toplak, pri mladincih Miran Boncelj in pri članih Tone Rozman. Najboljši so dobili diplome in skromna darila. Razen tega pa so pripravili tudi rokometni turnir, na katerem je zmagala ekipa A Dupelj in osvojila prehodni pokal krajevne organizacije zveze združenj borcev Duplje. — J. Kuhar

Razprave o ustavah in drugih dokumentih

V prihodnjih tednih se v občinski in krajevnih organizacijah socialistične zveze v radovljiški občini obeta živahna politična aktivnost. Izvršni odbor občinske konference SZDL je na zadnji seji prejšnji teden v zvezi z javno razpravo o osnutku zvezne in republiške ustave ter osnutkov novih statutov občine in krajevnih skupnosti sprejel delovni program. Ta temelji na stališčih republiške konference SZDL in nalogah, za katere so se predstavniki občinskih konferenc SZDL in občinskih sindikalnih svetov dogovorili na nedavnem republiškem dvodnevnem seminarju v Ljubljani. Tako je dogovorjeno, da bodo javne razprave v krajevnih skupnostih vodile organizacije socialistične zveze, v temeljnih organizacijah združenega dela pa sindikalne organizacije. Razen tega bo socialistična zveza skupaj z drugimi organizacijami in organi sprejela poseben program razprav še za druge občane. Razen tega pa bodo razprave spremljala tudi lokalna in tovarniška glasila.

Delovni program v radovljiški občini je razdeljen na posamezne naloge med 15. julijem in 15. septembrom. Izvršni odbor občinske konference SZDL se je na zadnji seji zavzel tudi za čimbolj razumljivo razlago ustavnih tekstov in ustavnih novosti.

Občinska konferenca SZDL bo že 16. julija sklicala širši občinski politični aktiv, na katerem bo zvezni poslanec in podpredsednik zvezne skupščine dr. Marjan Brecelj imel uvodno razpravo s poudarkom na novostih v ustavi. 30. julija se bodo potem sestali uredniki vseh tovarniških in organizacijskih glasil in se dogovorili o obveščanju o značilnostih republiške in zvezne ustave ter statutov občin in krajevnih skupnosti. Še ta mesec bo komisija občinske skupščine izdelala tudi osnutek občinskega statuta in statuta krajevnih skupnosti. Oba osnutka bosta potem v javni razpravi skupaj z obema ustavnima predlogoma.

Za čimboljšo organizacijo in vodenje ustavne razprave je izvršni odbor občinske konference SZDL imenoval aktiv predavateljev, ki se bo sestal v začetku avgusta in se dogovoril o načinu posredovanja ustavnih tekstov. Aktiv je trenutno sestavljen iz 20 predavateljev. Poleg tega so na seji sklenili, da morajo v vseh temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravnih in interesnih skupnostih začeti z delom statutarne komisije in pripraviti predloge za dopolnitev svojih statutov do začetka septembra.

Izvršni odbor občinske konference SZDL pa bo septembra skupaj z delavsko univerzo pripravil poseben dvodnevni seminar za vodstva SZDL, krajevnih skupnosti in TOZD ter sindikalnih organizacij. Poleg vsebinskih vprašanj s področja ustavnih predlogov se bodo takrat dogovorili tudi za program in potek javnih razprav. Sicer pa se bodo javne razprave po krajevnih skupnostih in v temeljnih organizacijah združenega dela v občini začele že prvi teden v septembru. Vseh javnih razprav v občini bo okrog 200 in o vseh bo izvršni odbor vodil točno evidenco in zbiral pripombe ter mnenja.

Po končanih razpravah v začetku oktobra je potem predvidena razširjena seja občinske konference socialistične zveze, na kateri bodo podali oceno, analizirali pripombe in mnenja ter sprejeli ustrezni dokument.

JR

Naloge komunistov pred kongresom

Vsaka organizacija zveze komunistov na Gorenjskem naj pred 10. kongresom ZKJ in 7. kongresom ZKS naredi delovni program, je na sredinem razgovoru sekretarjev organizacij in aktivov ZK iz delovnih organizacij poudaril sekretar medobčinskega sveta zveze komunistov za Gorenjsko Martin Košir. Rekel je, da je priprave oziroma razpravo pred obema kongresoma treba povezati z javno razpravo o zvezni in republiški ustavi in o trenutnem ekonomskem in političnem položaju. Posebno skrb je treba v tem času posvetiti oceni položaja združenega dela, osebnega in družbenega standarda, ekonomski stabilizaciji, marksistični ideologiji, notranjim odnosom v zvezi komunistov, kadrovskim pripravam na volitve in na volitve delegatov za oba kongresa in preučevanju kongresnih materialov. Sleherni član zveze komunistov naj bi že do javne razprave predelal kongresne dokumente. Medtem ko je bilo gradivo za 10. kongres ZKJ že objavljeno v prilogi Komunist, bo gradivo za 7. kongres ZKS objavljeno septembra. Na posvetu sekretarjev so tudi posebej poudarili, da čas dopustov ne bi smel zavreti politične akcije in aktivnosti komunistov na Gorenjskem.

A. Ž.

jesenice

Kulturna komisija pri tovarniški konferenci ZMS železarne Jesenice je v preteklem letu delovala zelo uspešno in dosegla nekaj vidnih uspehov. Člani komisije so se potrudili, da je bilo kulturno življenje mladih železarjev pestro in zanimivo. Med drugim so pripravili več filmskih večerov, nastop ansambla Avsenik in Mihe Dovžana, odkupili nekaj dramskih del pri gledališču Tone Čufar in sodelovali pri akcijah občinske konference ZMS. Najbolj prizadevnim članom komisije so pred kratkim podelili priznanja. — J. Rabič

kranj

V četrtek popoldne so se sestali na posvetu predstavniki krajevnih skupnosti z mestnega področja. Razpravljali so o ustanovitvi skupnosti mestnih krajevnih skupnosti.

Krajevna organizacija zveze komunistov Vodovodni stolp v Kranju je včeraj popoldne slovesno sprejela v organizacijo nove člane.

Sekretar medobčinskega sveta zveze komunistov za Gorenjsko Martin Košir je v sredo dopoldne sklical širši posvet vseh sekretarjev organizacij in aktivov ZK iz delovnih organizacij z vse Gorenjske. Posveta se je udeležilo okrog 50 sekretarjev. O ekonomskem položaju, aktivnosti in nalogah zveze komunistov je govoril predsednik komisije za družbeno ekonomska vprašanja pri centralnem komiteju ZKS Miran Potrč. Martin Košir pa jih je seznanil z nalogami organizacij in aktivov ZK pred 10. kongresom ZKJ in 7. kongresom ZKS, z javno razpravo o zvezni in republiški ustavi in z drugimi.

A. Ž.

radovljica

V četrtek popoldne se je sestalo predsedstvo občinske konference zveze mladine. Razpravljali so o organizaciji poletne politične šole, o delovnem programu komisij in občinske konference zveze mladine in drugih nalogah.

A. Ž.

Na zadnji seji izvršnega odbora občinske konference SZDL prejšnji teden so med drugim razpravljali tudi o kadrovskih vprašanjih in novi organiziranosti SZDL. Ker je večini organov — odborom in komisijam — mandat že potekel, so sklenili, da bodo takoj začeli evidentirati člane novih vodstev posameznih organov ter občinske konference in izvršnega odbora SZDL. Predvidevajo, da bodo vse priprave gotove do septembra, ko bo občinska konferenca na prvi jesenski seji tudi že imenovala te organe.

JR

škofja loka

Občinska konferenca SZDL Škofja Loka je junija pripravila javne razprave o tezah o nadaljnjem razvoju Socialistične zveze. Osrednji javni razpravi sta bili v Gorenji vasi in v Železnikih. O razvoju organizacije so govorili tudi v vseh krajevnih organizacijah SZDL.

V prihodnjih dneh pa se bo prvič sestal koordinacijski odbor, ki bo pripravil in vodil javne razprave o osnutku zvezne in republiške ustave ter občinskega statuta in statuta krajevne skupnosti. Javne razprave se bodo začele v drugi polovici avgusta in se bodo zaključile septembra.

-lb

Včeraj, v petek, 13. julija, popoldan je v Škofjo Loko prispela posebna delegacija oboroženih sil SFRJ in zveznega izvršnega sveta, ki jo vodi zvezni sekretar za narodno obrambo, general armije Nikola Ljubičić, in v kateri so še načelnik generalštaba JLA, generalpolkovnik Stane Potočar, ter sekretar ZIS Ivan Franko. Sinoči jih je skupina predstavnikov domačih družbenopolitičnih organizacij in strokovnih služb najprej seznanila z aktualnimi problemi in načrti občine, po večerji pa so si skupaj ogledali mesto, loški grad, novo letno gledališče in atelje slikarke Dore Plestenjak-Slana. Danes dopoldan nameravajo najprej obiskati tovarno Gorenjska predilnica ter se nato odpeljati na preusmerjeno kmetijo Vinkota Stanonika (Brdarja) v Vinharjih v Poljanski dolini, kjer bo sledil razgovor o problematiki višinskih domačij. Za popoldan je predviden izlet v Dražgoše, Podlonk in Prtovč ter pomenek z gospodarji nekaterih hribovskih posestev. Podroben potek slavne dražgoške bitke in zgodovino NOB na loškem območju naj bi gostom razložila predsednik občinskega odbora ZB NOV Škofja Loka Mirko Tolar in predstavnik conskega štaba SLO Janez Lušina. (-ig)

tržič

Tržičani so se tudi letos zbrali za dan borca na Bistriški planini. Letošnje srečanje je bilo najmnožičnejše, saj je bilo na planini več kot 400 ljudi. Za letošnje srečanje je bila tudi značilna velika udeležba mladine. Organizator letošnjega srečanja je bila novoustanovljena organizacija ZB Bistrica, pomagala pa je še lovska družina Kovor, športno društvo »5. avgust«, dramska skupina in taborniki. Vsak je imel svoje naloge, udeleženci srečanja pa so tudi tekmovali v streljanju z zračno puško. Občinski odbor ZZB Tržič se vsem sodelujočim in organizatorjem srečanja na Bistriški planini kakor tudi obiskovalcem najlepše zahvaljuje. -jk

Pred razpravo o ustavah

Po sklepu medobčinskega sveta zveze komunistov za Gorenjsko so se v torek dopoldne v Kranju sestali sekretarji komitejev občinskih konferenc ZK in predsedniki občinskih konferenc socialistične zveze iz vseh gorenjskih občin. Pogovorili so se o pripravah in drugih nalogah pri organiziranju javne razprave o osnutku zvezne in republiške ustave.

Dogovorili so se, da bodo v poletnih mesecih pripravili vse potrebno za čimboljšo organizacijo jesenske javne razprave. Tako bodo pri vseh občinskih konferencah SZDL organizirali posebne aktive družbenopolitičnih delavcev za razlago obeh osnutkov in pripravili podroben program razprav. Na tem področju so v radovljiški občini že korak pred drugimi, saj so takšen aktiv že imenovali in se dogovorili tudi za naloge. Ko pa so govorili o organizaciji in poteku javnih razprav, so poudarili, da morajo le-te biti organizirane tako, da se bodo ljudje kar najlaže in najhitreje seznanili z vsemi spremembami in posebnostmi. Prav to in obsežno besedilo osnutkov bo terjalo od organizatorjev in vodij skrbno pripravo in načrtno delo. Razen tega so se dogovorili, da bodo z ustavno razpravo povezali na podlagi predlaganih določil tudi bodočo samoupravno organiziranost občinskih družbenopolitičnih skupnosti oziroma njihovih statutov, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih. Pregledali pa bodo tudi uveljavljanje delavskih ustavnih amandmajev.

A. Ž.

Obzorja se širijo

Kadar se reke umaknejo v svoja korita, se oddahnejo ljudje. Povodenj je minila, oblaki so se razkadili. Tako je približno zdaj, 28 let po drugi svetovni vojni, v letu 1973.

Pravzaprav lahko šele lansko leto označimo kot plodno. Ameriški predsednik Nixon je obiskal najprej Peking, nato še Moskvo. Letos je Leonid Brežnjev vrnil obisk in tako poudaril, da Nixonovi razgovori v Moskvi niso bili samo trenutna potreba.

Pred dnevi se je končala pripravljalna konferenca o evropski varnosti. Ta je še bolj poudarila trend (smer) sodelovanja. Mnogi radi delajo razne zgodovinske primerjave, te so vedno poučne, le z daljše časovne perspektive lahko razumemo sedanjost.

Po napoleonskih vojnah je bila leta 1815 konferenca na Dunaju. Francoski cesar Napoleon je izgubil igro, pregnali so ga na otok sv. Helene. Na Dunaju so začrtali nove meje Evrope — te so v bistvu veljale do prve svetovne vojne. Seveda je to samo idealizacija 19. stoletja.

Zdaj smo že skoraj eno generacijo po drugi svetovni vojni. V Evropi še niso rešena vprašanja, ki jih je izzval ta konflikt. Prišel je trenutek, da se to reši. Evropa mora dobiti neki dokument, ki bo imel pravno in politično podlago. Zato so sklicali konferenco v Helsinkih.

To je bila šele prva faza — druga bo še letos septembra, in sicer v Ženevi. Tretja, končna faza, bo drugo leto. Sovjetska diplomacija bi želela, da bi bila v Parizu. Zakaj? Pariz je veliko ime, tu so po prvi in drugi svetovni vojni določili meje Evrope. Zdaj, 28 let po drugi vojni, naj bi položili še piko na »i«. Nova Evropa predpostavlja dve Nemčiji in močno Sovjetsko zvezo na vzhodu te celine. Prav zato, da bi bila tehtnica bolj uravnotežena, so na konferenci sodelovali tudi predstavniki ZDA in Kanade.

Klima helsinške konference je že rodila prve sadove. Te dni sta ameriški in češkoslovaški zunanji minister, Rogers in Hnoupek, podpisala konzularno konvencijo med Ameriko in Češkoslovaško. V Pragi so objavili to vest z velikimi naslovi, očitno je, da si od tega zelo veliko obetajo.

V tej zvezi moramo vsaj omeniti, da bo kancler Brandt letos jeseni obiskal Prago, podpisal bo listino o vzpostavitvi diplomatskih odnosov med ZR Nemčijo in Češkoslovaško. Popuščanje na relaciji Vzhod—Zahod se nadaljuje. Tako se kažejo pred nami vse bolj jasni obrisi nove Evrope.

Predstavniki ZDA in DR Nemčije bodo kmalu načeli razgovore o navezavi diplomatskih odnosov. Kdo bi lahko predvidel tak razvoj še pred enim letom! Prav nič ne pretiravamo: Evropa je danes najbolj miren kotiček sveta. Pač pa našo častitljivo Evropo pestijo monetarni (denarni) problemi.

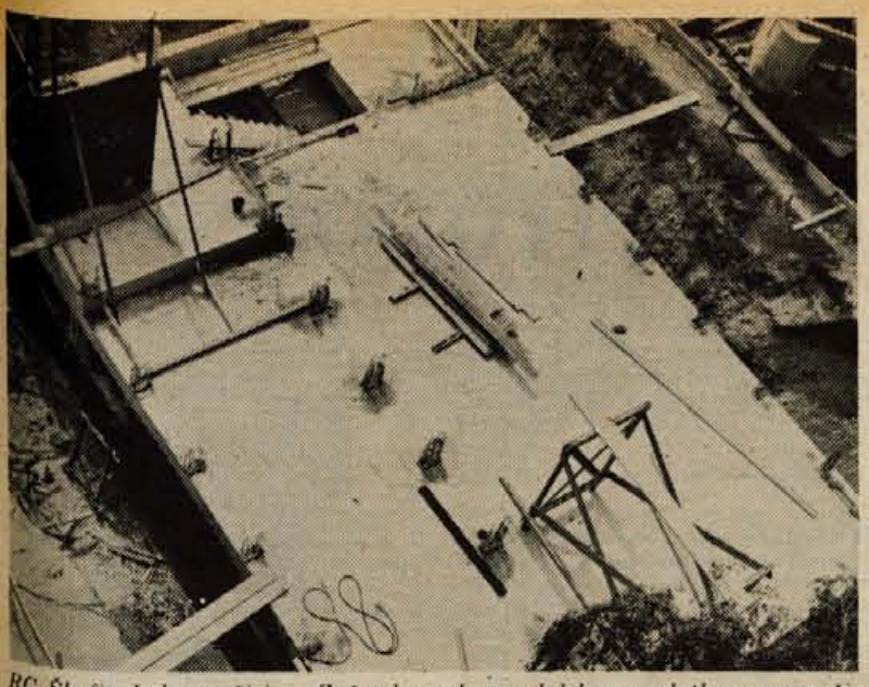

RC Škofja Loka se širi — Začetek moderne obdelave podatkov s pomočjo elektronskih računalnikov sega v leto 1969, ko so na Trati spustili v pogon kompjuter tretje generacije, proizvod znane ameriške družbe IBM. Naprava nost oznako 360/20. Že kmalu po odprtju je bila maksimalno izkoriščena, saj center, ki jo upravlja, nudi usluge številnim škofjeloškim gospodarskim organizacijam, članicam posebnega poslovnega združenja. (Slednje so tudi financirale nabavo aparatur.) Združenje se je zato odločilo razširiti obstoječi objekt in kupiti dodatni elektronski računalnik. Najbolj mu je ustrezala ponudba ameriške firme Univac Sperry Rand. Strokovnjaki le-te namreč poleg montaže sistema ter instrukcij o organizaciji in načinu priprave gradiva v posameznih podjetjih ponuja strankam brezplačno tudi vso intelektualno pomoč. Novo stavbo gradi ŠGP Tehnik Škofja Loka. Dokončana bo še letos, predračunski stroški zanjo pa znašajo 1,03 milijona novih din. -- Foto: J. Pipan

Pred javno razpravo o ustavi

V četrtek, 12. julija, se je v sejni dvorani občinske skupščine na Jesenicah začel enodnevni seminar za člane občinske konference SZDL, na katerem so v glavni točki dnevnega reda razpravljali o organizacijskih oblikah na pripravo javne razprave o ustavi SRS.

V uvodu je najprej spregovoril Vlado Beznik, podpredsednik republiške konference SZDL. V daljšem nagovoru je govoril o osnovnih značilnostih in novostih nove ustave, o dilemah in problemih. Dejal je, da prav naš dosedanji razvoj družbenoekonomskih odnosov terja oceno in na podlagi te ocene nekaj sprememb in dopolnil. Prva stopnja za spremembo ustave so bila že ustavna dopolnila leta 1971, ki so zahtevala nekaj korenitih sprememb. Na podlagi teh zahtev je bila smer poti jasna: nova ustava. Le-ta je nadaljevanje našega družbenoekonomskega razvoja, v katerem je prav z ustavo treba marsikaj spremeniti. Tako spremeniti in dopolniti, da bo postal delovni človek resnični nosilec vsega sistema, bo v njem enakopravno sodeloval in odločal. Prav zaradi tega je treba končati s predstavniškim sistemom.

Vlado Beznik je nato govoril še o novostih v družbenopolitičnem sistemu, o temeljnih načelih ustave, o vlogi družbenopolitičnih skupnosti, o volilnem sistemu. Med drugim je spregovoril tudi o mestu Socialistične zveze v ustavi in dejal, da zavzema ugledno mesto in predstavlja kot demokratična zveza delovnih ljudi pomemben del političnega sistema.

Seminar so številni udeleženci — predstavniki jeseniških družbenopolitičnih organizacij, občinske skupščine in predstavniki organizacij združenega dela — nadaljevali tudi popoldne. D. S.

Nočni pohod na Blegoš

V počastitev dneva vstaje pripravlja mladinski aktiv Malenski vrh v Poljanski dolini nočni pohod na Blegoš. Start bo 21. julija zvečer izpred šole na Malenskem vrhu.

Na pohod vabijo mlade iz vseh mladinskih aktivov v občini. Mladinci iz Železnikov in Selc bodo odšli proti vrhu Blegoša iz Selške strani in se bodo z drugimi udeleženci pohoda sešli zjutraj, približno ob 4. uri na vrhu. Gori bodo zakurili taborni ogenj, pripravili krajši program in preživeli dopoldne na pikniku. -lb

70 let
Peko

Sprejeli proračun

Na zadnji skupščini temeljne kulturne skupnosti Jeseniče so sprejeli proračun in sklenili, da bodo z vsemi uporabniki sredstev podpisali pogodbe, tako da bodo zagotovili uresničevanje programa in namenske porabe sredstev. Jeseni pa bodo v statut vnesli več sprememb, ki bodo temeljile na delegatskem sistemu. Vključili bodo več delavcev iz temeljnih organizacij in kulturnih skupnosti. D. S.

Zgledna skrb za obrambo in pomoč

V treh letih sistematičnega dela pri pouku obrambne vzgoje in civilne zaščite v kranjski občini so že dosegli nekaj lepih rezultatov. Za tako imenovano nerazporejeno prebivalstvo so samo v minuli sezoni v sodelovanju z delavsko univerzo pripravili več kot sto predavanj, ki se jih je udeležilo okrog 10.000 ljudi. V enotah civilne zaščite so v zadnjem letu pripravili 27 tečajev za splošni pouk, ki ga je uspešno opravilo 700 učencev, za delo v ekipah prve pomoči pa se je na 22 tečajih usposobilo prek 500 prebivalcev. Prav pri slednjem usposabljanju kranjska občina prednjači v Sloveniji.

Manj zadovoljni pa so v občini s poukom obrambne vzgoje in civilne zaščite med mladino, predvsem na osnovnih in srednjih šolah, kjer po eni strani manjka predavateljev, po drugi strani pa tudi učnih pripomočkov. Zaradi pomanjkanja denarja pa je težko organizirati obrambno vzgojo za tisto mladino, ki po končani osnovni šoli ne nadaljuje šolanja, marveč se takoj zaposli. V prihodnje bodo skušali obdržati dosedanji obseg vzgoje in izobraževanja na področju obrambne vzgoje in civilne zaščite kljub pomanjkanju denarja. Posebno skrb pa bodo posvetili pouku posameznih že izurjenih enot.

ljubljanska banka

PIKAPOLONICA
nagradna igra za mlade varčevalce

Veste, dragi mladi prijatelji, pikapolonica ni kar tako od muh, kot bi si človek mislil! Pravijo, da prinaša srečo.

In prav zato smo jo izbrali, da nam bo vodila prijetno igro ter kazala pot do uresničenja malih in velikih želja. Poglejte, kje vse jo bomo lahko srečali!

Z leti narase prihranek bogat, velike načrte izpolnim takrat.

NA PRIKUPNI NALEPKI, ko bo vloga dosegla 100 din,
NA KNJIŽNEM KAŽALU, če privarčuješ nadaljnjih 100 dinarjev,

KOT ZNAČKO pri privarčevanih 300 dinarjih,

KOT DENARNICO, ko bo tvoja vloga dosegla 400 dinarjev in končno

KOT HRANILNIK, ki ga prejmeš v trajno last ob vloženem skupnem znesku 500 dinarjev.

Igro seveda lahko ponavljaš, če z varčevanjem nadaljuješ. Ker pa hranilnik v tem primeru že imaš, prejmeš namesto njega drugo lepo darilo.

Pa še to. Z dvigom privarčevanega denarja igro PIKAPOLONICA prekineš, dokler z novimi vlogami ne nadoknadiš dvignjenega zneska.

Povej mamici, očku, babicam, dedkom, tetam in stricem, kaj vse te čaka! Pri nas pa bosta s svojo pikapolonico vselej dobrodošla.

ljubljanska banka

Pripraviti je treba nov gospodarski sistem

V prihodnjem obdobju do kongresa ZKJ in ZKS bi morala v vsaki delovni organizaciji na Gorenjskem zveza komunistov oceniti ekonomski položaj in opozoriti na probleme, ki jih je moč razrešiti v delovni organizaciji ali zunaj nje

Kot smo že pisali, je na podlagi sklepa medobčinskega sveta zveze komunistov za Gorenjsko sekretar Martin Košir v sredo dopoldne sklical na posvet vse sekretarje organizacij in aktivov zveze komunistov iz delovnih organizacij iz vseh gorenjskih občin. Posveta v Kranju, na katerem je o trenutnem ekonomskem položaju in o nalogah organizacij zveze komunistov pred 10. kongresom ZKJ in 7. kongresom ZKS govoril predsednik komisije za družbenoekonomska vprašanja pri CK ZKS Miran Potrč, se je kljub že dopustniškim dnem udeležilo okrog 50 sekretarjev organizacij in aktivov zveze komunistov.

Uvodoma je Miran Potrč poudaril, da smo po pismu predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ v vsej državi dosegli precejšnjo politično stabilnost, po drugi strani pa se pravkar srečujemo z dokajšnjo ekonomsko nestabilnostjo. Že konec minulega leta je ZKJ začela široko akcijo za gospodarsko stabilizacijo. Zdaj smo v obdobju, ko je že moč zaslediti nekatere rezultate in hkrati izluščiti pomanjkljivosti, ki jih še nismo uspeli odpraviti. Čeprav se tako Slovenija kot celotna Jugoslavija v 25 letih po osvoboditvi na področju ekonomskih in drugih dosežkov uvrščata med sam svetovni vrh, pa so se v teh letih nakopičili nekateri problemi ki jih ni moč razrešiti v nekaj mesecih. Izvor številnih problemov je treba iskati v preteklih letih. Tako je moč zaslediti naraščanje inflacije, ki je trenutno tudi do trikrat večja kot v razvitih zahodnih državah, gospodarska rast je v primerjavi z leti poprej začela upadati, priča smo nekaterim težavam v strukturi gospodarstva, v prihodnjih dveh letih bomo imeli precejšnje težave zaradi premajhnih energetskih zmogljivosti, v zadnjih letih so hitreje naraščale gospodarske kot negospodarske investicije. Čeprav v Sloveniji še ne poznamo problema zaposlovanja, pa v celotni državi trenutno išče zaposlitev okrog 400.000 ljudi. Vse to in še posebej problem, s katerim se v preteklosti sploh nismo srečevali, to je problem padanja realnega življenjskega standarda ljudi, zahteva, da ugotovimo vzroke za takšno stanje.

Čeprav kratkoročni administrativni ukrepi ne pomenijo rešitve sedanjega položaja, so le-ti do neke mere v danem trenutku nujni, vendar pa bo treba razmišljati o bistvenih spremembah družbenoekonomskega sistema. Čimprej bo treba pripraviti nov gospodarski sistem. Predsedstvo ZKJ je oktobra lani že imenovalo posebno delovno skupino, ki naj ugotovi vzroke ekonomske nestabilnosti in pripravi ustrezne predloge. Podobno delono skupino je imenoval tudi zvezni izvršni svet. Skupini že imata določene predloge, med katere sodi tudi priprava novega gospodarskega sistema. Razen tega ugotovitve kážejo, da je treba spremeniti sistem razširjene reprodukcije, zmanjševati razlike v strukturi gospodarstva, zgraditi enoten jugoslovanski trg in ustrezen sistem cen ter sistem ugotavljanja in delitve dohodka. Posebno skrb pa je treba posvetiti osebnim dohodkom. Ne sicer po poti uravnilovke, vendar s posebno skrbjo za tiste z najnižjimi osebnimi dohodki.

Pred razpravo je potem Martin Košir, ki je v zadnjem obdobju obiskal več delovnih organizacij na Gorenjskem, rekel, da smo na tem področju priča dokaj stabilnemu obnašanju delovnih organizacij.

V letošnjem prvem tromesečju podjetja niso imela izgub, sredstva na žiro računih so večja za 41 odstotkov, blokiranih žiro računov nad 90 dni ni, izvoz je porastel za 20 odstotkov. Vendar v zadnjem obdobju zaradi nestabilnosti na svetovnem trgu in zaradi inflacije in devalvacije doma podjetja že čutijo posledice, ki se kažejo v zmanjšani akumulativnosti. Tudi nekaterim prekinitvam dela smo bili priča na Gorenjskem. Izkazalo se je, da je večina vzrokov v delovnih organizacijah, vendar pa so do neke mere tudi posledica sedanjih osebnih dohodkov in padanja življenjskega standarda. Poudaril je, da je treba v prihodnje posvetiti večjo skrb družbenemu standardu in ponovno uvesti nekatere oblike skrbi za delavce na področju letovanj, rekreacije, štipendiranja itd. Kljub pričakovanim pritiskom v prihodnje pa bo povsod treba skrbno pretehtati, v kolikšni meri in za kaj obremenjevati gospodarstvo. Prednost bi v prihodnje morale imeti vsekakor tiste negospodarske investicije, ki najbolj neposredno vplivajo na hitrejši oziroma normalen razvoj gospodarstva. Da pa nas morebitne razmere na tujem in doma ne bi presenetile, je dolžnost organizacij zveze komunistov v delovnih organizacijah, da ocenijo ekonomski položaj in hkrati opozorijo na probleme, ki jih je moč razrešiti v delovni organizaciji ali zunaj nje. Takšne ocene so potrebne tudi za temeljitejšo obravnavo omenjenih vprašanj na 10. kongresu ZKJ in 7. kongresu ZKS.

V razpravi so potem še posebej opozorili na problematiko osebnih dohodkov in na samoupravne sporazume. Zavzeli so se, da bi bilo treba nekatere postavke v samoupravnih sporazumih glede dohodka in osebnih dohodkov revalorizirati, saj so nespremenjene že dve leti.

A. Žalar

Delegacija sindikata gradbenih delavcev v Savoni

Konec prejšnjega meseca se je mudila na obisku v italijanskem mestu Savona 5-članska delegacija sindikata gradbenih delavcev Gorenjske. Sestavljali so jo predstavniki gradbenih podjetij Gradisa in Save z Jesenic, Projekta iz Kranja in Tehnika iz Škofje Loke. Delegacija je vrnila obisk sindikatu gradbenih delavcev iz Savone, ki so bili lani teden dni gostje teh podjetij.

Med obiskom so si predstavniki gradbenih delavcev Gorenjske ogledali inštitut za gradnjo stanovanj za delavce, avtomatizirano opekarno, zavod za samopomoč gradbenih delavcev, prostore zveze industrijalcev, gradnjo železniškega predora in druge zanimivosti Savone, Genove in okolice. V inštitutu za gradnjo stanovanj za delavce so se seznanili s financiranjem in tehničnimi normativi, v zavodu za samopomoč pa z možnostmi in oblikami posojil in drugih oblik socialne pomoči. Posebno zanimiv je bil ogled gradnje predora in obratovanje avtomatizirane opekarne. 25 zaposlenih v opekarni izdela 140 do 160 ton opeke na dan.

Po končanem obisku so se s predstavniki sindikata gradbenih delavcev iz Savone dogovorili, da bodo s tovrstnimi izmenjavami oziroma obiski nadaljevali tudi v prihodnje. Gostiteljem iz Savone so predlagali, da bi prihodnje leto delegacijo iz Savone med obiskom na Gorenjskem sestavljali člani gradbenih podjetij, zavoda za samopomoč, zveze industrijalcev in inštituta za gradnjo stanovanj za delavce.

Okorn

lesnina

SKLADIŠČE ŠKOFJA LOKA
razglaša prosto delovno mesto
materialnega knjigovodje — blagajnika

Pogoji: popolna srednja šola in nekaj let prakse na takšnem delovnem mestu.

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Lastnoročno napisano prošnjo naj kandidati pošljejo do 15. 7. 1973 na naslov: Lesnina, skladišče Škofja Loka.

Mladina popravila kulturni dom

Mladina iz Kamne gorice je med najbolj delavnimi mladinskimi aktivi v radovljiški občini. Pred letom dni so se na primer odločili za obnovo že razpadajočega kulturnega doma. Uredili so že dvorano za razne prireditve in klub, za dograditev garderobe, sanitarij in ureditev okolice pa jim je zmanjkalo denarja. Tako je v kraju že nekaj časa »kulturno mrtvilo«. Prav bi bilo, da bi občinska konferenca zveze mladine v Radovljici podprla prizadevanja mladih iz Kamne gorice. Razen tega pa bi se mladi v Kamni gorici lahko povezali tudi z nekaterimi sindikalnimi organizacijami in tako s skupnimi močmi uresničili začrtani program ureditve oziroma obnove kulturnega doma.

T. Pogačnik

Industrijski kombinat
PLANIKA Kranj

objavlja, da ima v šolskem letu 1973/74 na poklicni čevljarski šoli še nekaj prostih učnih mest, in sicer:

prirezovalec obutve
učna doba 14 mesecev — učenci in učenke
5 učnih mest za tovarno Kranj
15 učnih mest za obrat Breznica

šivalec obutve
učna doba 17 mesecev — učenke
7 učnih mest za tovarno Kranj
10 učnih mest za obrat Breznico

Pogoj za vpis je uspešno dokončanih najmanj 6 razredov osnovne šole, starost do 18 let.

Za poklicno šolo elektro stroke
1 učno mesto za obrat Breznico

Pogoj za vpis je uspešno zaključenih 8 razredov osnovne šole, starost do 18 let.

Prošnje, katerim priložite še življenjepis, zadnje šolsko spričevalo, izpisek iz matične knjige rojenih, naslovite na kadrovski oddelek kombinata do 10. avgusta 1973.

Triglav konfekcija
Kranj

razglaša
naslednja prosta delovna mesta:

1. materialnega knjigovodjo
2. sekretarja

Pogoji:
pod 1.: srednješolska izobrazba z nekaj prakse
pod 2.: visoka ali višja strokovna izobrazba pravne smeri

Hkrati sprejmemo mlada dekleta v uk za industrijske šivalke konfekcije. Priučevanje traja 6 mesecev.

Pismene ponudbe na razglašena delovna mesta sprejema splošna služba do 31. 7. 1973.

Razpisna komisija pri upravnem organu
SKUPŠČINE OBČINE RADOVLJICA

razpisuje

na podlagi V. točke sklepa o sestavi in organizaciji partizanske enote za območje občine Jesenice in Radovljica prosto delovno mesto

VODJE PISARNE ŠTABA PARTIZANSKE ENOTE

Kandidatke morajo imeti dokončano upravno administrativno ali ekonomsko srednjo šolo ter moralno-politične kvalitete. Osebni dohotek bo določen v skladu s pravilnikom o delitvi sredstev upravnega organa.

Pismene ponudbe z overjenim dokazilom o šolski izobrazbi, življenjepisom, s potrdilom o dosedanjih zaposlitvah in potrdilom o nekaznovanju je treba poslati na naslov: Razpisna komisija pri upravnem organu skupščine občine Radovljica — v 15. dneh od dneva objave.

Trgovina za zgled

Nov Lokin lokal v Dolenji vasi (Selška dolina) je sicer skromen, a koristen objekt, nastal ob tesni povezavi podjetja in krajevne skupnosti

Prodajalna, kakršno so pretekli torek, 3. julija, odprli v Dolenji vasi, navzven resda ni nič posebnega, vendar pa za okoliško prebivalstvo predstavlja važno pridobitev. Potem ko je pred meseci sanitarni inšpektor prejšnji, zastareli in neustrezni lokal ukazal zapreti, so bili ljudje prisiljeni nakupovati bodisi v Selcah bodisi v Bukovici. Toda oba kraja sta oddaljena približno tri kilometre in ker vsi gospodarji le še ne premorejo avtomobilov, je nabavljanje življenjskih potrebščin nenadoma postalo precejšen problem.

»Naj stane kar hoče, imeli bomo svojo trgovino,« so rekli Dolenjščani in začeli ukrepati. Podjetje ABC Loka je sprva precej nezaupljivo gledalo na njihov predlog, saj dosedanji promet ni opravičeval investicij v obnovo spornega objekta. Toda odločnost članov vaškega odbora, ki so obljubili sami opraviti rekonstrukcijo prostorov, in pristanek lastnika poslopja sta odgovorne može pripeljala do sklepa, da bi nemara veljalo poskusiti. Prvič v dolgoletni zgodovini tveganega vlaganja v odročne predele občine je namreč namesto zahtev, kritik in negodovanja Loki nekdo ponudil aktivno sodelovanje, kakršnega prav zdaj skušamo iz papirnatih priporočil pretopiti v družbeno prakso. Domačini so se nemudoma lotili posla. Gradbena komisija je mobilizirala pol vasi. Nihče od povabljenih ni odrekel pomoči. Najprej so prišli kopači, nato tesarji, zidarji, inštalaterji in električarji ter nazadnje še druščina upokojencev, ki je kakor bi mignil udarniško prepleskala stene in strop. Napeljali so vodovod, elektriko in kanalizacijo, uredili sodobne sanitarije ter vgradili nova vhodna vrata. Celotna adaptacija je veletrgovino Loka stala le 4000 din, medtem ko skupni stroški (z nabavo notranje opreme vred) znašajo borih 45 tisočakov.

»Kaj naj rečem? Vesel sem uspeha, kajpak. Ne gre toliko za prihranjene milijone, ki bi jih — če bi rekonstrukcijo zaupali poklicnim ekipam strokovnjakov — morali odriniti, temveč bolj za dejstvo, da bo dolenjevaški primer lahko rabil kot vzorec pri reševanju perečega vprašanja podeželskih prodajaln nasploh. S tesno povezavo gospodarskih organizacij in lokalnih faktorjev je očitno moč doseči marsikaj,« meni direktor Jože Nastran.

Zgled, ki nedvomno veliko obeta. Upajmo le, da bo kmalu našel posnemalce. I. G.

Praznik gorenjske turistične metropole

Vse pogosteje lahko slišimo mnenja doma in na tujem, da je Bled s svojimi naravnimi lepotami, hoteli, gostinskimi in drugimi lokali, zasebnimi turističnimi sobami, z nekaterimi drugimi rekreacijskimi objekti itd. danes gorenjska turistična metropola. Prav gotovo je v takšnem poimenovanju veliko resnice. Vendar ob takšni priliki kot je krajevni praznik ne gre prezreti na račun turistične popularnosti tudi drugih značilnosti kraja kot je Bled. Ta turistična metropola brez gospodarstva, ki ima tudi v tem kraju še kako pomembno vlogo (Vezenine, LIP, Gozdno gospodarstvo, Špecerija in druge), prav gotovo danes ne bi bila to, kar je.

V torek, 17. julija, bodo prebivalci te krajevne skupnosti, ki s 5200 občani sodi med večje v radovljiški občini, slavili krajevni praznik. Ta dan so si izbrali, ker je bila pred 32 leti na Bledu velika trosilna akcija kot znamenje odpora prebivalcev proti okupatorju. Organizirali pa so jo takratni blejski mladinci. Takrat se bodo številne prireditve, podobno kot prejšnja leta, vrstile ves teden.

LJUDJE, KI ŽIVIJO S KRAJEM

»Spominjam se številnih akcij, katerih pobude so vznikle med turističnimi in gostinskimi delavci ter v vodstvih družbenopolitičnih organizacij za ureditev in olepšavo. Večina nekdanjih akcij je dobro uspela. Vseeno pa menim, da so se prebivalci Bleda v zadnjem času precej spremenili. Ne vem, kako bi rekel. Po moje so se skupaj z delovnimi organizacijami in podjetji na Bledu nekako obrnili h kraju, začeli so živeti z njim. Če pomislim samo, da smo letos s prispevkom in prostovoljnim delom prebivalcev, s pomočjo delovnih organizacij, sredstvi občinskega proračuna in krajevne skupnosti asfaltirali kar 14 več ali manj pomembnih cest v krajevni skupnosti v vrednosti 800 tisoč dinarjev, to prav gotovo veliko pomeni. Tako smo asfaltirali sprehajalno pot okrog jezera, prebivalci so sami prispevali denar za asfaltiranje ulice Matije Čopa. Podobno pa bo se v takšno akcijo vključili tudi prebivalci Finžgarjeve, Gregorčičeve, dela Cankarjeve, Selške in Planinske ceste ter Griča in Rečice. Nedvomno to kaže na željo in pripravljenost ljudi na Bledu, da bi kraj v prihodnje postal čimbolj urejen,« pravi predsednik krajevne skupnosti Ivan Zupan.

V kraju, ki ima zaradi turističnega imena in privlačnosti domala vse leto poleg stalnih prebivalcev še precej gostov, je včasih težko zaslediti in najbrž tudi dokaj teže organizirati tako imenovano družbenopolitično aktivnost. Včasih so na Bledu prav na tem področju ugotavljali premajhno živahnost. **»V zadnjem obdobju, predvsem po pismu predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ, se je tudi na tem področju precej spremenilo,«** pravi sekretar organizacije

Vinko Marolt

ZK na Bledu Vinko Marolt, ki je hkrati direktor hotela Kompas na Bledu. **»Vse družbenopolitične organizacije so se odločno lotile obravnavanja in razreševanja različnih krajevnih problemov; od komunalnih, kulturnih, turističnih in drugih. Odločno smo se zavzeli za združitev komunalnega in obrtnega podjetja in za združevanje in povezovanje v turizmu. Bledu danes močno primanjkuje hotelskih postelj. Z združenimi sredstvi domačih podjetij in z morebitnimi posojili bi lahko tudi na tem področju hitreje kaj premaknili. Razen tega pa na Bledu vse bolj pogrešamo tudi živahnejšo kulturno dejavnost. Čas bi že bil, da bi kulturna skupnost začela z adaptacijo stavbe, v kateri bi bila knjižnica. Čimprej pa bi bilo treba misliti tudi na klubske prostore za mladino. Mladinska organizacija zdaj zaradi slabih pogojev za delo nekako životari, mladina pa razumljivo željna zabave in drugih dejavnosti išče nadomestilo za vse, kar ji manjka v številnih gostinskih lokalih. Pravzaprav imajo danes mladi na Bledu domala edino možnost uveljavljanja in delovanja v športu. Tako so zelo aktivni veslači, odbojkarji, kolesarji, kegljači na ledu in člani kluba za konjski šport, medtem ko nekako šepa dejavnost smučarskega in plavalnega kluba.«**

Ob željah in problemih, s katerimi se srečuje danes sleherni kraj, na Bledu ne smemo prezreti, da se je v zadnjem letu marsikaj spremenilo. Zgrajena je bila nova šola, hotel Toplice je dobil novo restavracijo, Kovinska delavnica se je preselila v nove prostore, obratovati je začel nov smučarski center na Zatrniku, močno se je razvilo podjetje Elmont, velik razvojni korak je napravilo podjetje LIP, pravkar potekajo zadnje priprave na izgradnjo umetnega drsališča, v nekaj dneh bo poskusno začelo obratovati golf igrišče. In še bi lahko naštevali.

In načrti? Letos bodo zamenjali okrog 90 starih svetilk, hkrati pa se nameravajo dogovoriti za osvetlitev nove sprehajalne poti okrog jezera. Pravijo, da imajo sploh težave z javno razsvetljavo. Želijo si, da bi se vendar le že kaj premaknilo pri izgradnji obvozne ceste. Sami pa se bodo lotili izgradnje mrliških vežic. Med pomembnejše komunalne naloge pa sodijo še dokončanje kanalizacije, obnova zastarelega vodovodnega omrežja in nadaljnje urejevanje novih delov naselja. Vrsti nalogam sami ne bodo kos, zato upajo, da bodo naleteli na razumevanje tudi pri širši družbeni skupnosti.

PREMAJHNE TURISTIČNE ZMOGLJIVOSTI

Ni še tako dolgo, ko so na Bledu ugotavljali, da imajo premalo tako imenovanih infrastrukturnih turističnih objektov in naprav. Danes je na tem področju slika precej drugačna. Številne naprave so zgrajene, nekatere pa bodo v kratkem. Res je, da še marsikaj manjka, vendar danes najbolj primanjkuje hotelskih postelj. Pozimi lahko Bled sprejme v hotele okrog 1300 turistov, poleti pa okrog 1900. To pa je veliko premalo.

»Od januarja do aprila letos smo zabeležili za 24 odstotkov več prenočitev kot lani ta čas. Podobni podatki so tudi za maj, junij in prve dni julija. Skratka, hoteli so bili zasedeni 95- do 100-odstotno. Pri tem smo zabeležili nekaj manj domačih in za blizu 40 odstotkov več tujih gostov, med katerimi so prevladovali Nemci, Nizozemci, Angleži, Američani, Italijani in Avstrijci. Število domačih gostov se je zmanjšalo zaradi obnove počitniškega doma Svoboda, kamor so prejšnja leta zahajale šolske skupine. Sicer pa podatki in napovedi ter ponudbe kažejo, da bo Bled letos v sezoni poln, dobro obiskan v posezonskih mesecih in najbrž spet poln v prihodnji zimski sezoni. Z izgradnjo smučarskega centra na Zatrniku, je namreč Bled dobil vse pogoje tudi za zimski turizem,« pravi tajnik turističnega društva Franc Šmit.

Kot rečeno, danes na Bledu že primanjkuje hotelskih postelj. Kažejo se tudi že posledice tega. Nekdaj je Bled slovel po zanimivih turističnih prireditvah: alpska avtomobilska vožnja, slovenska popevka, jazz festival, mednarodni jahalni turnir, TV festival. Danes jih ni več. Zakaj? Eden od vzrokov je tudi, da takšne prireditve niso poceni in jim zato blejski turistični in drug potencial ni bil kos. Sicer je iz leta v leto več drugih prireditev, vendar na Bledu menijo, da bi od tistih, ki so jih zgubili, nekatere lahko obdržali, če bi imeli tri tisoč ali več hotelskih postelj. Razen tega pa določen gradbeni zastoj na tem področju posredno vpliva tudi na manjšo zavzetost za izgradnjo nekaterih drugih turističnih objektov.

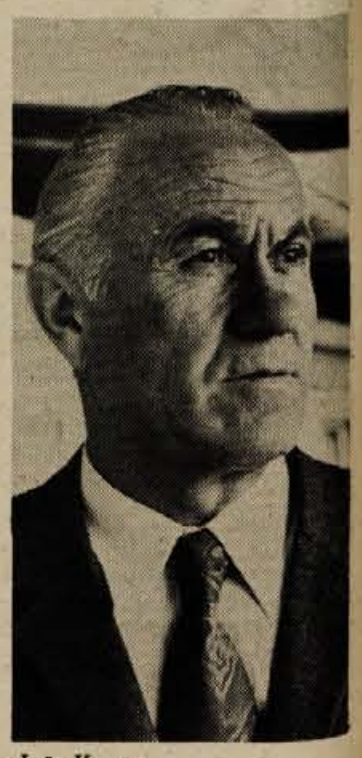

Jože Kapus

Direktor zavoda za turizem Jože Kapus takole komentira trenutni položaj: **»Razen Golf hotela na Bledu po vojni ni bil zgrajen noben nov hotel. Vse priznanje zaslužijo gostinski delavci, ki so preuredili in deloma povečali obstoječe hotele. Po drugi strani pa je res, da je imel Bled pred vojno veliko več, za tisti čas ustreznih hotelov, in manj zasebnih turističnih sob, danes pa je ravno obratno. Če tega razmerja ne bomo začeli v kratkem spreminjati, potem se bomo po eni strani srečali s precejšnjim zanimanjem za različne sporedne turistične objekte, ki jih že imamo, po drugi pa ne bomo interesentov oziroma gostov mogli prenočiti. To pa ne bo škoda le za Bled, marveč za celotno turistično oziroma tovrstno gospodarsko dejavnost v Sloveniji. Zato bi bilo treba čimprej v širšem merilu dosedanji odnos do tovrstnih potreb spremeniti.**

DRSALIŠČE IN GOLF

Preden končamo, velja spregovoriti še o dveh turističnih in rekreacijskih objektih, s katerima bo Bled veliko pridobil. Še prej pa beseda, dve o Zatrniku. Lani je ta smučarski center začel poskusno obratovati. Zdaj že nihče več ne dvomi, da je Bled takšen objekt potreboval. Letos lahko pričakujejo, da bodo na Bledu prvič zabeležili rekordno zimsko sezono, saj bodo hoteli kmalu razprodani, med gosti pa bo precej tistih z onkraj velike luže.

Pravkar pa se že kažejo tudi prvi rezultati dveletne akcije za izgradnjo umetnega drsališča. Posojilo z beneficirano obrestno mero za izgradnjo prve faze je zagotovljeno. Do oktobra prihodnjega leta bo Bled imel umetno ledeno ploskev, tribuno za 1500 ljudi in nekatere druge sporedne objekte, v drugi fazi pa nameravajo potem zgraditi plavalni bazen, različna igrišča in športno halo. Takrat bo imel Bled tudi turistični športni center.

Drug nič manj pomemben športni in rekreacijski objekt pa je golf igrišče. Vseh 18 igralnih polj je gotovih, v prihodnjih dneh (okrog 20. julija) pa bodo odprli za igro prvih devet polj. Igrišče je bilo sicer gotovo že prej, vendar so morali počakati, da so se zelenice dovolj utrdile. Prihodnje leto, ko bodo tudi ostale zelenice dovolj obraščene, bo golf igrišče lahko v celoti rabilo namenu. Velja poudariti, da je to prvo takšno igrišče v Jugoslaviji, grajeno po mednarodnih normativih, da bo vključeno v mednarodni register golf igrišč in da bo celotna izgradnja veljala blizu milijardo starih dinarjev. Ko bo igrišče usposobljeno, bodo orginizirali golf šolo in ustanovili golf klub, čez čas pa bodo prirejali tudi mednarodne turnirje. Sicer pa bo igrišče odprto za domače in tuje goste in bo predvsem namenjeno rekreaciji.

— — —

Še veliko bi lahko govorili o Bledu kot gorenjski turistični metropoli, o gospodarsko pomembnem kraju radovljiške občine, o ljudeh, težavah, problemih, načrtih. Vendar bodi tokrat dovolj z željo po novih uspehih in s čestitko za praznik. A. Žalar

KOMPAS

Nikoli in nikamor brez nasveta in ugodja, ki vam ga nudi

Kompas Jugoslavija

Generalna direkcija
Ljubljana, Dvorakova 11 a
telefon: 313-226, 323-466
telex: 31-206

Prodaja vseh vrst železniških, letalskih in ladijskih vozovnic za tu- in inozemstvo — hotelske rezervacije — turistične informacije — posredovanje potnih listov in vizumov — organizacija izletov in potovanj po Jugoslaviji in inozemstvu z lastnimi modernimi turističnimi avtobusi — avtobusni prevozi — izposojanje avtomobilov s šoferjem ali brez

Poslovalnice:
Beograd, Bled, Brnik, Budva, Celje, Crikvenica, Dubrovnik, Fernetiči, Gradina (Dimitrovgrad), Hercegnovi, Jesenice, Koper, Korensko sedlo, Kozina, Lazaret (Ankaran), Ljubelj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Niš, Novo mesto, Novi Sad, Opatija, Podgora, Poreč, Postojna, Portorož, Pula, Rabac, Rovinj, Sarajevo, Sežana, Skopje, Split, Subotica, Šentilj, Škofije, Vatin (Vršac), Vrsar, Vršac, Zadar, Zagreb. Kompas hotel Dubrovnik — Kompas hotel Bled — Kompas hotel Ljubelj z dep. »Panorama« — Kompas hotel »Stane Žagar« Bohinj — Kompas izletniški dom »Ribno« pri Bledu — Kompas motel Kranjska gora — Restavracija »Ljubelj« Ljubelj — restavracija »Deteljica« Tržič — žičnica »Zelenica« Ljubelj — Gojitveno lovišče Petrovci

OBIŠČITE NAŠO POSLOVALNICO IN KOMPAS HOTEL NA BLEDU.

Obenem čestitamo občanom Bleda in okolice za praznik Bleda

Krajevna skupnost Bled

čestita svojim občanom za krajevni praznik ter za dan vstaje slovenskega ljudstva in želi še več delovnih uspehov

Turistično društvo BLED

čestita vsem občanom Bleda za krajevni praznik in dan vstaje slovenskega naroda

Prireditve za praznik Bleda

V okviru letošnjega krajevnega praznika bodo na Bledu ves teden številne prireditve. Že jutri ob 9. uri je na programu mednarodna regata (mladinski šesteroboj), ob 17. uri pa bo imel pihalni orkester iz Kranja promenadni koncert v zdraviliškem parku.

V ponedeljek ob 17. uri bodo v festivalni dvorani odprli razstavo o razvoju Bleda in blejskega turizma. Potem bo slavnostna seja sveta krajevne skupnosti, ob 21. uri bo folklorni večer v Kazini, pred tem pa bodo na okoliških obronkih zagoreli kresovi.

V torek ob 17. uri bo imel pihalni orkester Železarji z Jesenic promenadni koncert v zdraviliškem parku, v sredo ob 20.30 pa bo v festivalni dvorani nastopil z jugoslovanskimi plesi in pesmimi ansambel Tanec iz Skopja.

Osrednja četrtkova prireditev bo koncert v cerkvi na blejskem otoku. Ob 17.30 bo nastopil violinist Miha Pogačnik iz Kranja.

V petek sta na programu dve prireditvi. Ob 17.30 se bo začel večer stare harmonike v Kazini, ob 21. uri pa bo slavnostni koncert godbe na pihala JLA pod vodstvom dirigenta Pavleta Brzulje.

V soboto zvečer bo z blejskega gradu velik tradicionalni ognjemet, v nedeljo ob 20.30 pa bodo z večernim promenadnim koncertom pihalnega orkestra Gorje na Blejskem jezeru strnili teden različnih prireditev v okviru krajevnega praznika. A. Ž.

Restavracija Bled
Vinko Hudovernik

Vsem občanom Bleda in okolice čestita za praznik Bleda

Nudim domače specialitete — ribe — odprta vina — Priporočam se za obisk

Komunalno podjetje Bled

oskrbuje občane z vodo, z odvozom smeti, skrbi za čistočo kraja in okolice

Vsem prebivalcem Bleda čestita za praznik in jim želi veliko delovnih uspehov

Kovinska delavnica Bled

se pridružuje čestitkam za krajevni praznik Bleda in dan vstaje slovenskega ljudstva

Splošno in stavbno ključavničarstvo ter kleparska dela

Priporočamo se za nadaljnje sodelovanje s svojimi cenjenimi in kvalitetnimi storitvami.

Kmetijska zadruga Bled

čestita vsem članom in občanom za praznik Bleda

V vrtnarijah na Bledu in v Radovljici opravlja vse vrtnarske in cvetličarske storitve.

Poleg reprodukcijskega materiala za kmetijstvo prodaja tudi gradbeni material — posebne opečne izdelke po konkurenčnih cenah.

Kreda Bled

Vsem prebivalcem Bleda čestita za praznik in dan vstaje slovenskega ljudstva in želi še vnaprej veliko delovnih uspehov

Zavod za urbanizem Bled

ob prazniku Bleda čestita vsem poslovnim tovarišem in občanom. Zavod izdeluje urbanistične projekte in vso urbanistično dokumentacijo ter projekte visokih gradenj.

OBRTNO GRADBENO PODJETJE BLED

opravlja vsa dela na nizkih in visokih gradnjah, slikarsko-pleskarska dela, polagamo zidne tapete in plastične pode, pečarstvo in vodoinštalaterstvo.

Iz lastne gramoznice dobavlja vse vrste gramoznega materiala in peska. Izdelujemo vse vrste plastičnih ometov.

Vsem občanom Bleda čestitamo za praznik Bleda ter se priporočamo s storitvami.

Ni nujno, da slikarji dan za dnem, od zore do mraka, čepijo za stojalom in platnom in da vihtijo svoje orožje — čopič. Ni nujno, da se vsi razgovori z njimi vrtijo samo okrog likovnih slogov, okrog tehnike ustvarjanja in okrog občutij, ki naj bi sevala iz stvaritev enega ali drugega mojstra barvic. Tudi slikarji so namreč ljudje, željni razvedrila, zabave, sproščenih, nevezanih pomenkov, aktivnega počitka . . . Ko odložijo palete, postanejo čisto navadni državljani. Takšne, dobre volje, vesele, sem jih minulo sredo zalotil pri lovski koči na Ožboltu, kjer je vodstvo tradicionalne Groharjeve kolonije v Škofji Loki za udeležence letošnjega mednarodnega srečanja priredilo delovni piknik. V zatišju košatih gozdov, pod vrhom, ki ga krasi idilična cerkvica, so pekli čevapčiče in pleskavice in zarebrnice. Glavno besedo ob roštilju je imel pravzaprav Ljubljančan Peter Adamič. Ostali so se medtem razkropili po okolici in si krajšali čas z najrazličnejšimi opravili; dvojici predstavnikov mlajše generacije — Franci Novinc in Pavle Florjančič ter France Berčič in Janez Hafner — sta vneto šahirali, veteran Evgen Sajevic, dosmrtni čustni član kolonije, je v senčni izbi praznil kozarec rdečega vina in kritično opazoval čisto svežo krajino, ki jo je, nemirnež malo prej vrgel na papir (»Saj smo rekli, da gre za delovni piknik, mar ne?«), Tržačan Jože Cesar je z oskrbnikom hiše vneto razpravljal o politiki, Witek Norbert, gost s Poljske, si ni mogel kaj, da ne bi tovariše večkrat zapored fotografiral, August Černigoj, Alojz Berlec, Rafko Trpin, Leon Koporc in Marija Kajzar pa so, stoječ nedaleč proč, premlevali kdo ve kaj. Borisu Jesihu in Hermanu Gvardjančiču, ki sta priropotala gor z nekajurno zamudo, se je izlet v naravo zdel sicer zanimiva reč, vendar menita, da je čas zlato in da sta zato dopoldan prebila v ateljejih. Kmalu potem so bile specialitete nared in družbica je posedla okrog miz. Tajnik kolonije Andrej Pavlovec zdaj razmišlja, ali bo morda kdo od navzočih ta »piknik v travi« ovekovečil na kaki od svojih podob. — Foto: I. Guzelj

Kmečka naselja in arhitektura v Dolini

Izredno zanimiva razstava o zgodovini krajev gornje savske doline — Obsežno gradivo o življenju vasi, arhitekturi hiš od Rateč do Mojstrane — Za razstavo veliko zanimanja tudi med turisti v Kranjski gori

Minulo soboto so v avli osnovne šole v Kranjski gori odprli zelo zanimivo razstavo o kmečkih naseljih v gornji savski dolini, o njih arhitekturi ter nasploh o življenju nekaj stoletij nazaj. Razstavili so tudi nekaj redkih in dragocenih predmetov kot staro uro, skrinjo, predmete iz kuhinj itd. Razstavo je odlično pripravila kustos za etnografijo pri Gorenjskem muzeju v Kranju **Anka Novak**, ki je za razstavo pripravila tudi izčrpno pojasnilo iz davne zgodovinske preteklosti krajev gornje savske doline.

Naselitev Doline

»Gornjo savsko dolino imenujejo domačini Dolina in je ena redkih naših gorskih dolin, ki so bile pozno naseljene,« pojasnjuje Anka Novak. »Starejša naselitev je segala le do Jesenic, zahodno pa je bila gozdnata pokrajina. Razmeroma najbolj zgodaj so se razvile naselbine na Dovjem, v Ratečah in v Mojstrani. Dovje se v virih prvič omenjajo leta 1033 in so bile le majhen zaselek s štirimi kmetijami, do konca 13. stoletja pa se je razvil v trdno gruntarsko vas. V Mojstrani je zrasla kmečko-fužinarska naselbina.

Gozd-Martuljk Dolinci dosledno imenujejo Rute, kar je spačenka nemškega izraza za krčevino. Kmetje v Gozdu in na Srednjem vrhu se v listinah imenujejo rovti in ne hube, kakor imenujejo kmetije v v razvojno starejših vaseh. Mlajši nastanek za na primer Kranjsko goro označuje morda ime za vaščane — Borovci, ker so se naselili na krčevini v borovem gozdu. Postavlja se torej zanimivo vprašanje, od kod ime Kranjska gora? Karavanke se od 13. stoletja dalje imenujejo Crainberg in šele v sredini 19. stoletja so jih začeli imenovati po grškem imenu Karavaykos. Kranjska gora je dobila srednjeveško ime Creinberg — Kranjska gora. Tako kot je Podkoren dobil ime po gori.

Glede narečij je Dolina izredno zanimiva, saj so od Jesenic do Rateč kar tri govorne skupine. Ratečani govore tipičen koroško-ziljski govor kar dokazuje, da so bile Rateče naseljene s koroške strani. Od Podkorena do potoka Belice je govorna skupina, ki jo jezikoslovci označujejo kot kompromis med koroščino in gorenjščino. Vzhodno od potoka Belice govore gorenjščino.

Naselja

Večina naselij je zrasla v dnu doline, med njimi so Rateče najvišje ležeča vas. V obdobju mlajše kolonizacije so postavljali hiše na prisojna in strma področja Karavank—Srednji vrh, Dovje itd. Naselja že z zunanjo podobo opozarjajo na svoje starejše ali mlajše poreklo. Raztresene vasi in samotne kmetije so odsev mlajše naselbinske miselnosti, ki si ne prizadeva več ustvarjati bolj kolektivno začrtanih naselbinskih in gospodarskih ambientov.

Po svoji tlorisni organizaciji se od drugih vasi v Dolini razlikuje Mojstrana, ki je nastala na ozemlju starejše vasi — Dovjega in bila z njim združena v skupno srenjo, prav zato nima izoblikovanega skupnega vaškega prostora. Njen razvoj je pospeševalo fužinarstvo in se je zato razvila v izrazito kajžarsko vas.«

V nadaljevanju govori Anka Novak tudi o hišah, prostorih v njih, o kmečki arhitekturi. Zanimivi so podatki o razporeditvi in uporabnosti prostorov v hišah skozi stoletja, hlevih itd.

Bogato gradivo skupaj s fotografijami in risbami nudi enkraten pogled v zgodovino Doline in njen razvoj. Kot taka pa je razstava v Kranjski gori zelo dobrodošla, zanimiva ne le za prebivalce krajev gornje savske doline, temveč tudi za goste od drugod.

Odprta bo do 20. avgusta.

D. S.

»Bilanca« skupine TR pri PG

Gledališka sezona je za nami. Med številnimi in različnimi predstavami, ki so jih Kranjčani lahko gledali v pravkar končani sezoni, je bila tudi predstava Salto mortale, ki jo je pripravila skupina TR pri Prešernovem gledališču.

Iniciatorji ustanovitve skupine so bili sami člani skupine, občinska konferenca zveze mladine ter ne nazadnje tudi vodstvo Prešernovega gledališča. To je pravzaprav prva skupina, ki je v Kranju uspešno pripravila gledališko predstavo. V zadnjih letih je več različnih skupin poizkušalo pripraviti predstave, vendar je na žalost ostalo le pri bolj ali manj uspešnih manifestih o gledališču ali celo samo pri besedah.

Za skupino TR je tekst napisal kranjski pesnik in dramatik Pavle Lužan, igrala sta prav tako Kranjčana Tomaž Pipan in Pavle Rakovec, osnutke za sceno in lepak je pripravil scenograf Prešernovega gledališča Saša Kump, režiral pa je Matija Logar.

Premiera je bila 27. februarja 1973 na Goriškem srečanju malih odrov v Novi Gorici. Uspeh pri kritiki in pri občinstvu je bil presenetljiv. Kritika je predstavo skupine TR uvrstila celo v sam vrh Goriških srečanj.

Prva predstava v Kranju pa je bila v baru hotela Creina. Prav gotovo je bila ta predstava za Kranj pa tudi za širšo slovensko gledališko območje redko in enkratno doživetje. Igralca sta se preselila v popolnoma drug ambient, ki je vsaj po vrednostno-kulturnih kategorijah gledališču popolnoma nasproten. Vendar pa je predstava tak prostor skoraj nujno potrebovala. Delovala je izredno sproščeno ter mogoče celo bolj homogeno kot pa na odrskih deskah. Brez dvoma pa je bil stik s publiko (čeprav malce šokanten) vseskozi izredno pristen. Enako lahko ugotovimo za kasnejšo predstavo v foyerju Prešernovega gledališča.

18. maja je skupina sodelovala na mednarodnem festivalu BRAMS v Beogradu (ta festival je predhodnik znanega BITEFA), kjer je bila predstava Salto mortale proglašena za najboljšo, režiser pa je dobil denarno nagrado za najboljšo režijo na festivalu.

Takoj po tem uspehu pa je skupina TR uprizorila Salto mortale še v Mali drami SNG v Ljubljani.

Prav ob izteku gledališke sezone pa je skupina dobila novo priznanje: Povabljena je bila na berlinski festival mladine in študentov, ki bo konec julija in v začetku avgusta.

Zdaj ob koncu sezone lahko skupina napravi »bilanco«. Predstava Salto mortale je doživela izjemen uspeh. Z uspehi je gotovo več kot zadovoljna, veliko manj pa je zadovoljna zaradi izjemno pičlega nastopanja. Vseh uprizorjenih predstav je bilo namreč samo sedem. Gotovo je, da vse možnosti niso bile izkoriščene. Kljub vsemu pa je »bilanca« več kot pozitivna in prav to tudi obvezuje vse tiste, ki kakorkoli pomagajo, da gledališče v kulturni zavesti našega človeka še bolj prosperira.

M. L.

Kmečki upori v slovenski književnosti

Zgodovina našega naroda je trpka kot pelin. To je zgodovina malih ljudi z velikimi srci, pretepenimi hrbti, krivičnega izkoriščanja. Germani so nam porezali misli, hrepenenje po svobodi. V 1500 letih smo bili svobodni borih 200 let. V kri in meso se nam je zajedla želja po svobodi. Spominjali smo se davnih dni, ki jih opisuje Finžgar v delu Pod svobodnim soncem, ko smo grozili celo mogočnemu Bizancu. Germani so nas podjarmili in postali smo njihovi hlapci. Hlapci za tujce, hlapci zemlje, ki ni bila več naša, ki smo jo obdelovali s srdom, z žalostjo in s kletvicami med zobmi. Jeza se je kopičila v nas, ko smo opazovali pošasti v gradovih, ki so nenasitno žrle naše sadove dela. Razjedal nas je bes, ko so bele fevdalčeve roke ugrabile naše žene, se z njimi zabavale in jih na koncu izmučene izvrgle nazaj v bedo. Jokali in stiskali smo zobe, ko so Turki ropali in požigali naše domove, posiljevali lepe žene, nam natikali otroke na kol . . . Nismo udarili, le skrivali smo se za zidovi cerkva in molili, molili. Nismo imeli občutka, da je zemlja naša, saj je vse pobral lakomni fevdalec. Zemljo smo dneve in leta gnojili z žulji, s krvjo in solzami, prosili smo jo, naj obilo rodi, ker nas doma čakajo lačni in bolehni malčki, preklinjali in pljuvali smo jo, trdo in neizprosno zemljo, dokler nazadnje ni postala del nas in je z nami delila trpljenje, jezo in tisto majhno srečo, ki je včasih zabolela, a hipoma nemočna ugasnila. V nas se je kopičila voda, ki je postajala vedno živahnejša, začela se je peniti, postala je mogočna in grozila je, da bo porušila barikade tlačanstva. Udarili smo.

Najbolj trdi med nami, kmetje, ki jih je kalilo najstrahotnejše tiranstvo in odprta burja z zahoda, kmetje, z velikimi srci in brezmejnim hrepenenjem po svobodi. Združili smo se in ustanovili kmečko zvezo, ker nas fevdalec ni hotel braniti pred Turki. Marca 1478 smo prisegli na meč pri Beljaku. Upirali smo se tlaki, ki so jo samostojni fevdalci povečali tudi na 200 dni. Pobijali so nas Turki, gospodje pa so še bolj svobodno zadihali.

Postali smo trdi, neuničljivi, velikani želja in zavest po svobodi se [illegible] dvigala kot orel v višave, proti jasnejšim dnem.

L[illegible] 1515 smo zahtevali, da se vrne stara pravda, ki je bila zapisa[illegible] arjih. Uprli smo se v Kočevju proti oderuhu Turnu, ki je sam kro[illegible]ne, v Polhovem Gradcu smo grozili Lambergarju, blejski in bol[illegible] tlačani so se uprli gospodi iz Radovljice. Punti so izbruhnili na Kranjskem, prenesli so se na Štajersko in Koroško. Pričeli smo graditi temelje slovenskega naroda. 1515. leta so nastale prve tiskane besede: »Le vkup, le vkup, uboga gmajna.« Slovenski narod je postajal celota.

Logičen je bil slovensko-hrvaški upor leta 1573, ko smo zahtevali, da se zmanjša tlaka in da se vrnejo pravice stare pravde. Puntati smo se začeli cerkvi, ki nas je hotela tolažiti in slepiti pred krivicami fevdalcev. Upor so fevdalci kot vedno zadušili v krvi, voditelje pa so v Zagrebu na Markovem trgu razčetverili. Matija Gubec je postal naš prvi kmečki kralj, simbol volje in hrepenenja po uveljavitvi osebnih svoboščin.

V dobi reformacije, ko smo dobili prvo slovensko knjigo, je Primož Trubar, utemeljitelj slovenskega jezika, puntarjem obrnil hrbet. Protireformacija, doba tiranije in brezglavega pobijanja reformatorjev, zažiganja knjig, je še bolj stopnjevala upornost kmetov. Po Sloveniji je bilo več lokalnih puntov, a brez večjega pomena, ker se kmetje niso združili. V začetku XVIII. stoletja so se puntarji uprli cesarju, ko jim je prepovedal prevažati sol.

Leta 1713 so se kmetje uprli fevdalcu Bandeu. Nastal je veliki punt v Tolminu. 5000 kmetov je grozilo, da bo ukinilo fevdalno oblast. Upor so zadušili hrvaški plačanci, enajst voditeljev pa so obglavili v Gorici.

Samovoljnim fevdalcem je Marija Terezija določila patent o tlaki. Razmere na naših tleh so se nekoliko izboljšale.

Naš razsvetljenec A. Tomaž Linhart se je prvi spoprijel s pisanjem naše zgodovine, v kateri je poudaril enotnost slovenskega naroda. Slovence združuje jezik, skupni običaji. Te misli so se oprijeli kasneje predstavniki narodnega preporoda.

Nihče od naših književnikov ni hotel razumeti uporniškega kmeta. Bleiweis in Slomšek sta imela tlako kot nujno zlo in sta v Kmetijsko rokodelskih Novicah poudarjala pokorščino bogu in cesarju. Edino Prešernov krog je razumel kmeta. Prešeren je v puntih videl svetal boj proti hlapčevstvu in svoje hrepenenje po svobodi je izlil v pesmi Zdravljica.

V letu 1848, ko je izbruhnila marčna revolucija, so se meščani uprli absolutizmu. Kmetje so se pri Igu zavzeli za ukinitev tlake. Ziljski je v tem času pisal, naj Slovenija živi slovensko. Študentje so takrat izdali program Zedinjena Slovenija. V naših ljudeh se je prebudila nacionalna zavest, ki so jo poudarjali v časopisu Naprej in v Slovenskem narodu.

Začeli so se zavedati, da so samostojen narod, ki ima svojo zgodovino, jezik, ki ni le za sporazumevanje med seboj.

Prvi, ki nas je seznanil s punti v epiki, je bil Anton Aškerc. V ciklu desetih balad pod imenom Stara pravda je opisal kmečke upore in njihov krvav konec. Delo ne konča tragično, ker ve, da bo narod stremel še naprej po svobodi. Junaški upor je Ivanu Preglju dal snov za roman Tolminci. V delu lepo in z velikim občutkom za opazovanje narave opiše smrt glavnih junakov.

Ponovno pa je bil pomen puntarstva v naši zgodovini odkrit med drugo svetovno vojno. Partizani so zmagoslavno peli pesem Le vkup, le vkup, uboga gmajna, ki jo je objavil v svojem dramskem delu Bratko Kreft (Velika puntarija) s pomočjo Mileta Klopčiča, uglasbil pa jo je Rado Simoniti. Oton Župančič je v letu 1941 izdal pesem Pojte z menoj, ki odseva vero v našo prihodnost in se nanaša na slavno zgodovino kmečkih uporov. France Bevk je izdal knjigo Tolminski upor, ki je napisana za mladino in nam razumljivo poda pomen punta. Miško Kranjec v delu Zimzelen na slovenskih tleh podobno opisuje pomen puntov in v uvodu izrazi željo, da bi Slovenci morali dobiti resnično veliko delo o tem obdobju naše zgodovine. Študiji o uporih se je posvetil tudi dr. Grafenauer v delu Kmečki upori na Slovenskem.

Pomen kmečkih uporov za naš narod je velik. Borba kmetov, ki so se uprli fevdalcem, je simbol neomajne volje malega ljudstva, ki se bori za svoj košček zemlje in za pravice. Punt, iz katerega veje uporništvo in sla po kljubovanju, je ohranil slovenski narod do trenutka, ko lahko svobodno in na ves glas zakričimo: »Slovenec sem! Ponosen sem na svoje prednike, na našo osvobodilno fronto, na slovenski jezik.«

Šolski center združenega podjetja
Iskra Kranj
Naloga za zaključni izpit iz slovenskega jezika

Kunčič Srečko,
Želeška 8,
Bled

»Snaha« v Tržiču

V okviru letošnjih tržiških poletnih iger se bodo jutri zvečer ob 20. uri tržiškemu občinstvu predstavili igralci gledališča Tone Čufar z Jesenic s komedijo angleškega avtorja D. H. Lawrenca Snaha. Jeseničani so bili s to predstavo najboljši na XVI. srečanju gledaliških skupin Slovenije v Kočevju. Zato so se kot predstavniki Slovenije udeležili XVII. srečanja gledaliških amaterjev Jugoslavije, ki je bilo ta teden v Trebnju. Jeseničani so se s Snaho predstavili že več kot 20-krat in povsod navdušili občinstvo. Tržičanom se torej jutri obeta zanimiv dogodek.

Obiskali smo dom oddiha Zveze slepih na Okroglem

Okroglo odganja temo

Graščina gorenjskega rojaka Toma Zupana na Okroglem. Veliki mož, profesor in prešernoslovec, ki je umrl leta 1937, je pred smrtjo skoraj popolnoma oslepel. Gradič, v katerem je živel in delal in stoji na najbolj dvignjenem delu Okroglega, in 17 hektarjev zemlje, je v oporoki zapustil ljudem, ki ne vedo, kaj sta svetloba in sonce.

Zupanova domačija na robu okrogelskega polja je postala zavetišče slepih, dom oddiha Zveze slepih Okroglo, ki deluje pri republiškem odboru Zveze slepih Slovenije. Za oddih in rekreacijo ga uporabljajo slepi iz Slovenije in drugih jugoslovanskih republik in pokrajih. V graščini in preurejenem gospodarskem poslopju je 80 ležišč, bife, kuhinja, jedilnica itd. Izredno razkošna, lepo urejena in umirjena je tudi okolica doma. Prepredena je s posebnimi, slepim in slabše videčim ljudem prilagojenimi sprehajalnimi stezami, ob katerih so klopce, mize, gugalnice in naprave za razgibavanje. Tudi ruskega kegljišča ne manjka. Zgraditi nameravajo tudi posebno trim stezo za slepe. Za mnoge skromne, a živahne in zgovorne prebivalce doma oddiha pa je sprehod med rodovitnimi in vestno obdelanimi okrogelskimi polji in klepet z domačini najlepše razvedrilo.

Okrogelski dom slepih sprejme vsako leto prve goste na začetku julija, zadnji pa se poslovijo sredi septembra. Letos je bil dom izjemoma odprt že aprila. Starejši in mlajši člani Zveze slepih so se pomerili v šahu, na Okroglem pa so zborovali tudi komunisti, člani organizacije slepih. Letos so prvič na Okroglem na letovanju tudi mlajši. To je skupina koprskih pionirjev, ki jih je na Gorenjsko poslala organizacija Zveze prijateljev mladine Koper. Prvi slepi pa so prišli na oddih 1. julija. Čeprav življenje v domu ni nikdar enolično in prazno, so prinesli mladi Koprčani v okrogelsko tišino veliko svežine, mladostne razigranosti, pesmi in smeha.

Za prijetno počutje teh ljudi skrbi le 6 delavcev doma odddiha: upravnik, kuharica in njeni pomočnici, strežnica in sobarica. Njihov delovni dan traja od jutra do večera, ko v graščini ugasnejo luči, utihne glasba in zavetišče slepih utone v nočni mir.

OKROGLO KOT NALAŠČ ZA LETOVANJE

Zapisali smo že, da letujejo letos v domu oddiha prvič tudi mladi. Do 20. julija bo Zupanova graščina gostila 58 otrok od 1. do 4. razreda iz Kopra. Na Gorenjsko jih je poslala tamkajšnja Zveza prijateljev mladine. Zanimanje za letovanje na Okroglem je bilo med mladimi Primorci še večje, vendar so morali še enkrat toliko otrok odkloniti. Uspele kolonije v Preddvoru in Škofji Loki, kjer so Koprčani pretekla leta letovali, so povzročile, da zanimanje za Gorenjsko raste iz leta v leto.

»Na Okroglem so pogoji za letovanje edinstveni,« je pripovedoval upravnik koprske kolonije Albert PRIMOŽIČ, po poklicu predmetni učitelj. **»Okolica je edinstvena, v bližini je Sava, prometa ni, razen tega pa so tudi vaščani izredno prijazni. Vse kaže, da se bomo za letovanja na Okroglem odločali tudi prihodnja leta. Seveda, če bo dom prost. Slepi imajo nedvomno prednost. Včeraj so nas obiskali mladi kranjski gasilci, ki so bili na pohodu. Pripravili smo jim manjšo pogostitev in z njimi odigrali nogometno tekmo, Gasilci so bili boljši in so zmagali s 4:0!**

Vendar, nič ne de. Poraz je pozabljen. Malo smo bili sicer jezni, toda gasilci so bili boljši. Za nas je živeti v takem miru nekaj posebnega. Toliko gozdov in polj je pri vas! Vsak dan se sprehajamo po bližnji okolici, prirejamo družabne večere in igre, pojemo in se veselimo. Slepi, ki so na oddihu, nam radi prisluhnejo in pokramljajo z nami. Ko bomo odhajali, bomo zakurili taborni ogenj in k njemu povabili tudi slepe.

Spoznavamo se z vaščani Okroglega. Zelo prijazni so. Marjan Triler pa nas je celo povabil na češnje, za kar se mu zahvaljujemo! Okolje, v katerem žive otroci, je zanje nenavadno. To se kaže v risbah, ki jih rišejo v prostem času, v prostih spisih in ročnih delih. To so tudi prva znamenja, ki kažejo, da bo kolonija uspela. Do 20. julija, ko se bomo poslovili, nameravamo obiskati še brniško letališče, vojašnico JLA v Kranju, podrobneje pa se bomo seznanili tudi s Kranjem in z njegovimi posebnostmi. Mnogi naši člani kolonije so namreč prvič na Gorenjskem, nekateri pa so že bili pretekla leta v Preddvoru in Škofji Loki.«

Medtem ko sva z Albertom Primožičem kramljala pri mizi sredi parka, so se otroci razžarjenih obrazov s svojimi vzgojiteljicami vračali z dopoldanskega sprehoda. Čakalo jih je izdatno kosilo, potem počitek in nato spet sprehod. Ob 21. uri morajo v posteljo. Vsak naslednji dan se začenja ob pol sedmih zjutraj in prinaša številna nova doživetja.

LJUDJE JEKLENE VOLJE

Tako je 15 slepih iz Slovenije, Srbije in Hrvatske, ki so trenutno na oddihu na Okroglem, opisal upravnik doma oddiha Jože FURLAN. Dobro pozna navade in značaje teh ljudi, saj že 8 let skrbi za okrogelski dom oddiha. Čeprav stanuje v Kranju, se med sezono, ko je dom odprt, le redko vrača domov. Velika je mera njegovega potrpljenja in srečen je, če živi z njimi in jim pomaga.

»Življenje ljudi, ki morajo večno živeti v temi, je bolj pestro, kot bi mislili. Tako lepo in prijetno se znajo zabavati. Kaj takšnega zmorejo le ljudje z visoko moralo in z zaupanjem v samega sebe. Niti trenutek jim ni dolgčas. Šahirajo, poslušajo radio, sprehajajo se, klepetajo, kartajo, berejo (dom ima bogato knjižnico za slepe) **itd. Vseh mogočih družabnih iger se lotijo, samo da jim čas hitreje in prijetneje mine. Pomislite, vendar ne boste verjeli. Nekateri celo nabirajo borovnice! Človek skoraj pomisliti ne bi upal, da so kaj takšnega sposobni ljudje, ki so izgubili tisto, kar je slehernemu zdravemu človeku najdražje. Letos so bili pri nas tudi gojenci Zavoda za slepo mladino iz Ljubljane. Bili so podobno organizirani kot Koprčani. Celo k okrogelskim kmetom so šli in se zanimali za živino, kmetijske stroje, pridelek itd. Ne bom pozabil, kako sproščeno so plesali večer za večerom. Takšnim ljudem je veselje pomagati in če jim, sem srečen . . .«**

MOJE ROKE NE MOREJO MIROVATI

Jože Furlan me je seznanil z Ružico MANDIĆ iz Čačka. Oslepela je, ko ji je bilo 17 mesecev. Ne ve, kaj je vid; kakšna okolica in ljudje, kaj je beli dan in svetloba. Vse predmete, ki so za nas nekaj normalnega, vsakdanjega, si lahko le predstavlja. Njen bister um in pridne roke niso nikoli svobodne. Nikoli ne smejo mirovati, počivati. Peljala me je v sobo, kjer stanuje. Bal sem se, da bo zgrešila stopnice ali se zadela v zidni rob. Vendar je bil njen korak izredno zanesljiv. Tudi v sobi, kjer stanuje skupaj s prijateljico iz Brčkega, njena zanesljivost ni bila nič manjša. Šarila je po omarah in kazala svoja ročna dela: obleke, ki jih je spletla, polivinilaste košarice itd. Po njeni zaslugi sem spoznal tudi skrivnost Braillove pisave.

»Pred štirimi meseci mi je umrl oče. Prišla sem sém, da se osvežim in pozabim gorje. Tri dni sem na Okroglem in dobro mi je. Tako kot vsa pretekla leta. Letos sem namreč na Okroglem že 18. leto zapored. Dokler bo dom še zveznega značaja, bom prihajala v Slovenijo. Leto za letom ugotavljam, da čas prehitro mine in da se moram prekmalu vrniti domov, kjer sem bila dolga leta predsednik organizacije slepih. Prijateljice, ki jih je doletela enaka usoda, sem učila ročnih del, kuhanja in pletenja. Veste, izredno voljo imam. Moje roke ne smejo mirovati. Možgani stalno nekaj snujejo in to je zame vse, čeprav ne vidim. Pletem obleke. V glavi si ustvarim predstavo, kakšna naj bi obleka bila, kakšen bo vzorec in podobno. Vse drugo opravijo moje občutljive roke. Poglejte, lahko pletem in še govorim zraven. Škoda, da nimate fotoaparata. Slikali bi me, ko bi pletla, merila obleko in jo oblačila. Zelo zanimivo bi bilo.«

Zupanov gradič na Okroglem pri Kranju

»V katerem časopisu bo že to izšlo,« je spet vprašala. **»Aja, v Gorenjskem glasu. Mi bo že upravnik povedal, kaj boste napisali. In ne pozabite napisati, da je osebje doma izredno razumevajoče in prijetno. Tudi zaradi tega se moje zdravje zboljšuje. Pred desetimi leti sem zgubila tudi mamo. Skoraj oglušela sem na eno uho . . .«**

Spustila sva se po stopnicah. Ruža Mandićeva je brez težav našla mizo in stol, kjer običajno kósi.

»POGLEJTE, SLEPA JE!«

»V srcu me zaboli, ko slišim take besede med hojo po mestu, čeprav niso bile izrečene z zlim namenom,« mi je pripovedovala Francka KOVAČIČ iz Ljubljane, stara obiskovalka doma oddiha na Okroglem. **»Naš položaj se je spremenil. Včasih je bil slepec prepuščen samemu sebi. Kdor je zgubil vid, je ostal brez vsega. Danes so številni slepi zaposleni, če pa ne, imajo pokojnine ali dobivajo druge oblike pomoči.«**

Francka Kovačič ni slepa od rojstva. Leta 1941 so jo Nemci v Št. Vidu nad Ljubljano tako pretepli, da je po osmih mesecih oslepela. Sedaj je upokojenka. Živi pri hčerki v Ljubljani in gospodinji. Kolikor more, naredi. Kar ni v njeni moči, dokonča hčerka. Ko je živel še mož, sta skupaj zahajala na Okroglo. Letos je prišla s spremljevalko, prijateljico. Tudi Kovačičeva je ena tistih obiskovalcev, za katere leto ne mine brez oddiha na Okroglem.

»Gorenjka sem in brez Gorenjske ne morem. Srečam se z ljudmi, ki jih tare podobna usoda kot mene. Popolnoma enaki smo. Posebno pa me veseli, da so sedaj na Okroglem tudi pionirji iz Kopra. To je za vse nas osvežitev. Ne vidimo jih, vendar slišimo njihove korake, ko prihajajo na kosilo, njihovo pesem, govorjenje in smeh. Rada imam otroke in tudi doma imam dva vnuka . . .«

Sonce je krenilo v drugo polovico nebesne poti. Živžav koprskih otrok je pojenjal, tihi prebivalci doma oddiha Zveze slepih so se razšli vsak po svojih poteh. Nekaj so jih vzele senčne sprehajalne poti, drugi so obsedeli pri mizah in kramljali, tretji pa so si privoščili urico ali dve popoldanskega počitka. Zvečer bo gradič na Okroglem spet oživel . . .

J. Košnjek

Tretje srečanje rezervnih starešin Jugoslavije

Po poteh makedonske revolucije

Srečanja rezervnih starešin Jugoslavije postajajo že del njih samih, saj postajajo tradicionalna. Predlanskim so se srečali prvič — na Sutjeski. Lani je bila Slovenija njihova gostiteljica in tudi gorenjske občine so prisrčno sprejele rezervne starešine iz domala vse Jugoslavije — predstavnike te milijonske organizacije. In letos — Makedonija. Tam, v Makedoniji, na poteh njene revolucije, je 1200 rezervnih starešin iz vse Jugoslavije čakalo prav toliko doživetij, srečanj in še več stiskov rok. Bratstvo in enotnost je misel, ki jih vsako leto vodi v drugo republiko, k novim, številnim tovarišem.

Makedonija jih je vse dočakala odprtih rok. Ponudila jim je vsa odprta vrata, skozi katera so hodili ljudje te naše najjužnejše republike v svoji povojni rasti. Spoznali so predvsem Skoplje. Mesto bo prav te dni slavilo desetletnico svoje druge rasti iz ruševin uničujočega potresa pred desetimi leti. In prav Skopljanci so v tistih težkih dnevih in mesecih občutili vso odprtost vseh domov širom po deželi, kjer so njihovi otroci dobili streho nad glavo in streho nad začasno šolo.

Prav zaradi tega je srečanje z novim Skopljem v teh dneh enkratno in nepozabno. Skoplje je postalo jugoslovansko mesto, saj je v njem vgrajen tudi del vsakega od nas — tako ali drugače. In Skopljanci so to tudi povedali rezervnim starešinam Slovenije, ko so jih sprejeli v mestni skupščini: Skoplje je jugoslovansko mesto.

Iz Skoplja pa so poti vodile rezervne starešine po domala vsej Makedoniji: prek Štipa, Strumice, Kavadarcev, Prilepa, Bitolja, Oteševa, Titovega Velesa, Kruševa, Gostivarja, Struge . . . In vse poti so jih vodile v Belčište, nedaleč od Ohrida, kjer je bil pred tridesetimi leti postavljen pomemben mejnik v zgodovini makedonskega ljudstva: ta vas je bila središče prvega osvobojenega ozemlja, na katerem se je začela pisati nova zgodovina ljudske oblasti Makedonije z veliko črko. Do takrat, do časov pred tridesetimi leti, so Makedonci vedno samo upali in nikdar niso dočakali tistega, kar so si najbolj želeli: svojo oblast, svojo državnost, svojo zgodovino, sedanjost in bodočnost. In ni nič čudnega, če so tisto leto pred tridesetimi leti začeli pisati z veliko črko . . .

In to so spoznali rezervni starešine iz vse Jugoslavije. Tu, na izviru pravega začetka prave makedonske državnosti.

Predvsem pa so rezervni starešine Jugoslavije videli Makedonce, se srečevali z njimi, se pogovarjali. Ti ljudje, ki delajo in živijo in dosegajo izredno pomembne rezultate v svojem delu na samem jugu naše dežele, pa so jih sprejemali povsod z odprtimi rokami in vsakdo od njih je predstavnikom slovenske organizacije vedel povedati kaj tudi o Sloveniji. Mnogi od njih so že bili pri nas, poznajo Kranj, Bled, Bohinj . . . Tisti starejši pa, ki so naslednjega dne nosili na prsih tudi odlikovanja — na proslavi v Belčištih — so pripovedovali tudi o borbeni poti, ki jih je z makedonskimi partizanskimi enotami, ki so sodelovale v sklepnih operacijah za osvoboditev dežele, peljala vse do Dravograda in nekatere celo do Trsta.

Potemtakem se niti ne poznamo od včeraj: nekaj globljega je v tem našem skupnem obstoju in naši vsakdanjosti: nekaj globljega, kar nas zbližuje in poganja še više k tistim dosežkom, ki smo jih sami zastavili kot cilj na tej skupni poti bratstva in enotnosti.

— Niti sanja se nam ne, kaj vse imamo pri nas, doma, če ne spoznamo in obiščemo drug drugega, — je dejal rezervni general major Tonček Dežman, narodni heroj, ko ga je jutro zbudilo v Ohridu, naslednjega dne, ko je imel za seboj že več kot pet sto kilometrov dolgo pot po Makedoniji, skupaj s tovariši. — In zato bi se večkrat morali srečevati, pogosteje bi se morali obiskovati in se še bolje spoznavati.

In to je tista misel, ki je vodila organizacijo rezervnih starešin k odločitvi o tem, da se srečujejo vsako leto v drugi naši republiki. Saj so rezervne starešine vse Jugoslavije letos lahko spoznali, da tudi Makedonija gradi nove ceste, ki bodo njena vrata odprla še bolj na stežaj in jo približala vsem drugim našim krajem.

Eno takšnih gradbišč pa poteka prav pod hribčkom, poleg Belčišta, kjer stoji deset metrov visok spomenik padlim borcem. Pod tem spomenikom so se letos srečali rezervni starešine iz vse Jugoslavije. Mnogi med njimi se poznajo še iz vojnih dni. Tisti, malo mlajši, so se spoznali na delovni akciji, v šolah za rezervne starešine. Tisti najmlajši ki so pred nekaj leti zrasli šele tako visoko na svoji življenjski poti, da so prišili prvi čin rezervnega starešine, pa so se prvič srečali lani ali predlani ali pa letos tukaj, v Belčištu.

In to je bilo enkratno letošnje srečanje.

Srečanje, ki postaja že del vsakega od njih, del zgodovine njihove organizacije, del njihove sedanjosti in prihodnosti.

Makedonija je bila letos čudovit gostitelj za vse rezervne starešine.

Tako kot lani Slovenija in tudi Gorenjska.

In tako kot bo naslednje leto neka druga naša republika . . .

Ivo Tominc

I. Nemirni učenci

Zaprla so se šolska vrata in nastopile so dolgo pričakovane počitnice. Zlasti se jih je razveselil Franci, kajti zadnje tedne je že težko zdržal celo šolsko uro in je bil zaradi stalnega presedanja, šepetanja in nepazljivosti deležen večkratne učiteljičine graje ter si je dokončno prislužil v spričevalu štirico v vedenju. Tolažil se je s tem, da se je zgodilo isto tudi Juretu in Tomažu, le da sta ona dva imela tudi slabše ocene v slovenščini in računstvu. Zlasti Tomažu ni in ni šlo branje, čeprav so že hodili v drugi razred. Učiteljica bi vedela povedati, da so ti trije učenci kljub temu, da so zelo nadarjeni, bili največji problem v razredu. Imeli so sicer »dobre dneve«, ko so bili vodljivi, ubogljivi in tudi učno relativno uspešni, vendar velikokrat so imeli »slabe dneve«, ko so bili med poukom nepazljivi, niso se mogli zbrati za šolsko delo, grdo so pisali, pri tem večkrat izpuščali črke ali jih obračali, slabo so brali, bili nemirni in so s svojo nemirnostjo motili še druge. Zlasti je bila moteča ta huda nemirnost, ki so jo tudi starši doma opazovali. Mati je učiteljici večkrat potožila, da sin tudi doma ni nikoli pri miru. Pri pisanju domače naloge ima ves čas nekaj opraviti z nogami ali rokami, se spakuje, nobene reči ne skonča, pri nobeni reči ne obstane. Dostikrat še pred televizorjem ne zdrži pri miru. V razpoloženju je nestanoviten, zdaj je priden zdaj poreden. Za vsako željo hoče, da se mu takoj izpolni in sploh ne zna počakati. Lahko bi se učil, ko bi se le hotel. Običajno mu ne zaleže nobena graja. Mati je opazila, da bolj ko ga je grajala in bolj ko je bil napet, tem izrazitejši je bil njegov nemir.

Podobnih Tomažev, Francijev in Juretov najdemo v vseh razredih. Raziskave so pokazale, da je med približno desetimi šolskimi otroki eden takšen, ki ima kljub svoji normalni inteligentnosti specifične razvojne in učne težave ter vedenjske motnje. Med njimi je približno štirikrat več dečkov kot deklic. Včasih so imeli te otroke za poredne, lene, nevzgojene ter se je iskal vzrok v neprimerni vzgoji. Krivilo se je starše, stare starše ali celo slabo druščino. Natančne študije v zadnjih letih so pokazale, da so opisane motnje največkrat posledica blažje motnje možganskega delovanja in da otrok ni tako nemiren, raztresen, pozabljiv, površen, nereden in podobno, zato ker bi bil hudoben ali len in malomaren, ampak ker drugačen ne more biti, čeprav bi bil rad. Zakaj in kako do tega pride ter kakšne so posledice in kakšna je pomoč, bomo opisali v prihodnjem sestavku.

dr. Milivoj Veličkovič

Banane

Kljub sezonskemu sadju, ki ga je dovolj na trgu, mnoge mame kupujejo posebno za dojenčke banane. To sadje se dobi vse leto. Medtem ko pozimi banane trajajo dlje, pa zdaj poleti hitreje počrnijo. Če jih kupimo večjo količino naenkrat, jih ne smemo hraniti v kuhinjski omari, saj bodo v nekaj dneh prezrele in črne. Najboljše mesto za počasno zorenje in hranjenje banan je hladna shramba ali temna klet.

Anica R. iz Škofje Loke — Prosim za nasvet, kako naj spletem jopico iz temno modre volne kombinirane z belo. Jopico bi nosila k belemu krilu. Rokavi naj bodo kratki oziroma taki, da bom jopico lahko nosila samo ali čez bluze. — Stara sem 17 let, visoka 168 cm in tehtam 57 kg.

Marta — Jopica sega čez boke, zapenja pa se z dvema gumboma. Rokavi so kratki in nagubani. Kako uporabite belo volno, pa je razvidno iz risbe.

Poletne solate

V poletnih mesecih, ko je na vrtu ali na trgu največ zelenjave, naj bo le-ta vsak dan na mizi. Lahko jo kuhamo in pripravljamo z oljem drobtinicami, delamo razne omake ali pa zelenjavo dušimo. Večkrat pa zelenjavo dodajamo tudi drugim jedem, da jim izpopolnimo okus in da jed obogatimo z vitamini in mineralnimi snovmi. Zato kar največ zelenjave pojejmo sveže v solatah ali pa kot dodatek drugim bolj nasitnim jedem.

Poleti zaradi vročine spremenimo način prehrane, ki bolj ustreza organizmu. Zato tudi razne jedi, ki jih sicer pripravljamo kot tople, poleti uživamo hladne. Za hladne jedi sta posebno primerna riž in pa krompir. Poglejmo nekaj takih jedi.

Riževa solata: pol kilograma riža skuhamo v veliko slane vode. Odcedimo in oblijemo z mrzlo vodo ter pustimo, da se popolnoma ohladi. Štiri jajca trdo skuhamo, jih naraženo na riž in premešamo. Dodamo poper, 2 dcl kisle smetane, malo rdeče mlete paprike, gorčico in eno naribano črno redkev. Dodatke k rižu lahko poljubno spreminjamo, odvisno od zelenjave, ki je na trgu. Rižu dodamo grah iz konzerve, narezano zeleno papriko, paradižnik in drugo.

Krompirjeva solata: kuhan krompir ohladimo in drobno nakockamo. Primešamo mu grah, kuhano korenje, lahko tudi cvetačo, majonezo, gorčico, smetano, limonin sok. Ponudimo dobro ohlajeno.

Solata iz špagetov: 30 dkg špagetov skuhamo v slani vodi, odcedimo, oblijemo z mrzlo vodo in jih pustimo, da se dobro odtečejo in ohlade. Pol litra jogurta, smetane ali kislega mleka zmešamo s soljo, mleto papriko, gorčico, žlico hrena in nastrgano redkvico. S tem polijemo špagete in jih zmešamo z vilicami.

Uporaben frotir

V trgovinah je velika izbira frotirja vseh barv in kvalitet. Na frotir se spomnimo poleti, ker je prijetno bambažno blago izredno uporabno za šivanje počitniških oblačil. Iz frotirja si sešijemo torbo za kopanje, dovolj veliko, da vanjo skrijemo kup drobnjarij, ki jih potrebujemo na sončenju. Iz frotirja si lahko ukrojimo klobuk, ki nas bo varoval pred soncem. Zelo uporabno je tudi oblačilo, ki nam pomaga skriti se pred radovednimi pogledi, kadar na plaži ali kopališču ni kabin za preoblačenje. Oblačilo je nekakšna vreča brez dna. Ob vratu je vpeljana elastika ali pa trak, ki ga poljubno zavežemo. Oblačilo navlečemo, kadar si hočemo mokre kopalke zamenjati s suhimi. Tako gre brez tuje pomoči in brez nerodnih situacij. Dolžina take vreče je poljubna, če je krajša, je lahko še imenitno krilo za mlada dekleta, ki ga bodo oblekla seveda le za kratko pot do kopališča.

Iz ostanka frotirja lahko še v kratkem času sešijete enostavno oblačilce za deklico. Pomerimo samo za dolžino in širino oblačilca. Spodaj napravimo običajni rob, ob straneh pa zašijemo skoraj do podpazduhe. Zgornja konca sprednjega in zadnjega dela vsakega posebej zarobimo, tako da v rob lahko napeljemo trak. Blago naberemo, da dobimo večji rokavni izrez, trakove pa zavežemo na rami.

notranja vrata
vhodna vrata
garažna vrata
obloge
opažne plošče
iso-span

1948 73 25 let dela in uspehov

Proizvode kupite v vseh trgovinah z gradbenim materialom ali v naši trgovini na Rečici – Bled
Telefon (064) 77-328

LIP, lesna industrija BLED –
Ljubljanska cesta 32
Telefon 77-384
Telex 34 525 YU LIPEX

TEKSTILNA TOVARNA SUKNO ZAPUŽE

Tekstilna tovarna Sukno Zapuže odpira novo industrijsko prodajalno na Koroški cesti št. 21 v Kranju.

Cenjene prebivalce Kranja in okolice obveščamo, da bomo v ponedeljek, 16. VII. 1973 ob 7. uri odprli novo Industrijsko prodajalno v Kranju na Koroški cesti št. 21 (pri Turističnem društvu).

V njej bomo prodajali vse vrste boljšega volnenega blaga za moške in ženske obleke, kostime in plašče ter več vrst najkvalitetnejših volnenih odej.

Trgovina bo odprta vsak dan od 7. do 18. ure ob sobotah pa od 7. do 12. ure

Kdor se želi elegantno in dobro obleči, bo zagotovo obiskal našo prodajalno v Kranju.

Priporoča se tekstilna tovarna Sukno Zapuže

Žitopromet

ŽITOPROMET SENTA
skladišče Kranj,
Tavčarjeva 31,
tel. 22-053

Kombinati, kmetijske zadruge, posestva, kmetovalci

ZAMENJUJEMO VSE VRSTE ŽITARIC ZA VSE VRSTE MOKE, PRODAJAMO NAJKVALITETNEJŠO MOKO, KRMILNO MOKO, KORUZO, PŠENIČNI ZDROB IN KORUZNI ZDROB.

Cene so konkurenčne. Skladišče je odprto od 6. do 14. ure in vsako prvo soboto v mesecu.

IZBRALI SMO ZA VAS • IZBRALI SMO ZA VAS • IZBRALI SMO ZA VAS • IZBRALI SMO

Pregrinjala vse bolj prodirajo v naše domove. Pa kaj ne bi! Z lahkoto jih očistimo in prijetno mehki in dekorativni so. Enoposteljna pregrinjala, 140 x 200 cm, enobarvna in črtasta kot je tale na sliki, imajo v škofjeloški NAMI.

Cena: 316,20 din

Moderen vzorec in kroj ter enostavno čiščenje so kvalitete te ljubke pletene ženske poletne obleke iz 100 % sintetike. V rjavi in modri barvi se dobe v Elitini KONFEKCIJI na Titovem trgu v Kranju.

Cena: 268 din

Naše stare mame so imele takole poslikane keramične solnice, pa tudi v moderno kuhinjo se lepo podajo. Solnice, kozice, svečnike in še drugo drobno keramiko v tem stilu imajo v leščanski MURKI.

Cena solnic: od 44,65 do 73,10 din

Praktična in poceni igrača za otroke (pa tudi starejše) je komplet raznobarvnih plastičnih kegljev in dveh žogic. Dobite ga v blagovnici KOKRA na Titovem trgu v Kranju.

Cena: 30 din

20
1955 PLANIKA 1973

SEM TER TJA PO CERKLJANSKEM

(3. zapis)

Najbrž bo kar prav, če se od farne zgodovine preusmerimo — vsaj začasno — k posvetni zgodovini cerkljanskih gradov. Pokramljali bomo o Strmolu, o kamnu nad Velesovim, o Poženiku in o gradu, ki naj bi stal na mestu današnje Podgorškove hiše v Gradu.

Strmol

Zahodno od vasi Dvorje — o kateri bomo seve še natančno neje pisali — prav pod Dvorjanskim hribom (675 m) stoji še danes dobro ohranjen grad Strmol. Postavljen je v strmino, nekoliko nad okoliško ravnino — odtod ime, ki ga tudi tujec ni mogel predrugačiti. Tako preberemo v Valvasorju nad sliko gradu lepo po slovensko zapisano »Stermol«.

Strmol so zgradili strmolski vitezi, ki jih pogosto navajajo viri iz 14. do 16. stoletja. Danes je grad drugače orientiran kot je bil še v Valvasorjevi dobi. Takrat je imel grad vhod na južni strani, do vrat v obzidju je vodila strma pot, danes je to povsem drugače urejeno; vhod je s strani.

Kustoda za starejšo zgodovino v Gorenjskem muzeju Majda Žontar takole opisuje gradbene spremembe:

»Pred prvo polovico 17. stoletja je bil grad Strmol obdan z mogočnim obrambnim zidom in s štirimi stolpi kvadratnega tlorisa. Ko pa je grad prešel v posest Konrada Ruessensteina, namestnika kranjskega vicedoma, ga je le-ta preuredil in tam, kjer so nekdaj stali obrambni zidovi, sezidal razne stanovanjske prostore. Znatno pozornost je posvečal tudi okolici gradu. Pod gradom so bili namreč štirje ribniki in velik drevored.«

Danes je Strmol v sestavu uprave zgradb socialistične republike Slovenije. Zato se bom k opisu sedanje vnanje in notranje podobe gradu še povrnil.

Srednjeveško praznoverni kranjski zgodovinopisec Janez Vajkard Valvasor (1641—1693) pripoveduje, »da sta v grajski kapeli čudežno ozdravela dva obsedenca«. In da »je večkrat strašilo«. »Leta 1660 je baronesa Cecilija Renata, hčerka Konrada Ruessensteinskega, strmolskega gospoda, slišala v kapelici, ko je bila že pozna noč, lepo donečo glasbo, oznanjujočo ji bližnjo smrt; in v resnici je mlada baronesa umrla kmalu po tem.«

Valvasor pa nam razodene še nekaj neverjetnega: »Zlata ruda, katero so našli v hribu nad gradom, porazgubila se je v kratkem.« Kaj točnejšega o tem zlatu pa ne pove.

A ozrimo se raje v trdnejše zgodovinske podatke. Strmol se prvič omenja leta 1287. Leta 1292 se v listinah mekinjskega samostana imenuje Veriand Strmolski, leta 1301 Herman Strmolski in leta 1334 Jacklein Strmolski s soprogo Atanazijo.

Strmolsko gospodo najdemo omenjeno med duhovnimi sestrami velesovskega kloštra: leta 1356 je vanj vstopila Jera Strmolska. Tudi več župnikov je dal Strmol iz svoje rodovine: leta 1361 je postal župnik v Šenčurju Viljem Strmolski, leta 1364 pa je prevzel faro cerkljansko Majnhard Strmolski in leta 1384 je postal tridentski kanonik Jakob Strmolski. Potem še zvemo iz listin velesovskih, da je l. 1412 gospodaril na gradu Jakob Strmolski, l. 1447 pa Ivan Strmolski.

Strmol se kot pravi dvorec prvič imenuje leta 1479, in sicer v takratni nemščini »Hof zu Stermul«.

Leta 1535 je gospostvo vodila Elizabeta Strmolska. Kaže, da je bila poslednja svojega rodu. Kajti po njej so bili lastniki Strmola Kamniški, Rainski in Švabski gospodje. Jurij Kamniški (od leta 1578 tudi gospod Strmolski) je bil vnet luteran.

Sredi 17. stoletja si je Strmol priposestvovala baronska rodbina Ruessensteinov.

Morali pa so biti ti plemiči zares razboriti gospodje. O Konradu smo že prebrali, kakšen renovator gradu je bil. Razen tega pa vemo o njem, da je tudi ljubljansko frančiškansko cerkev zgradil s svojim denarjem — dal je kar celih sto tisoč goldinarjev; to pa je bil v onih časih res velik denar. Mož je umrl 12. avgusta 1668. Graščino in gospostvo je oporočno zapustil svoji ženi Ani Katarini, roj. grofici Athems. Ta pa je posest kar brž odstopila svojemu sinu Henriku.

Ker pa prav danes na Prebačevem odkrivajo spomenik Jakobu Staretu, vodji kmečkega punta v letu 1687, bo prav, če povežemo z njim tudi ime Strmola in Ruessensteinov.

Kmečki upor proti samosilniškemu smledniškemu graščaku Pernburgu, ki je izbruhnil l. 1687 in ki ga je vodil prebačevski kmet Stare, je najbrž pomagal zanetiti neki francoski alkimist Petter von Cattin, ki je tačas prebival pri Ruessensteinih na Strmolu. Tu si je uredil svoj alkimistični laboratorij. Baje je Cattin na neki način prišel do starega urbarja iz leta 1569, ki predpisuje smledniškim tlačanom dosti manjše obveznosti, kakršne je zahteval lakomni Ivan Peer pl. Pernburg. Kmetje so stari urbar od Cattina menda odkupili in se potem ob uporu sklicevali nanj, zahtevajoč »staro pravdo«. Njihov boj za pravico pa je žalostno končal: vodjo upornikov Jakoba Stareta so 6. aprila 1688 obglavili pred Spodnjimi mestnimi vrati v Kranju ...

Č. Z.

Nagrobni spomeniki zdravemu in urejenemu okolju

Obiskovalci razstave so v knjigo vtisov zapisali: Razstava je slika nas vseh! Oglejmo si jo! — Pričakujemo razstavo odločb sodnika za prekrške o kaznih za take malomarnosti! — Mini razstava — maksi opomin — Morda takšne razstave drugo leto ne bo!? — Odkrivajte naprej spomenike bogatega in bahatega Kranjčana!

V ponedeljek, 9. julija, so v mestni hiši v Kranju na Titovem trgu odprli zanimivo razstavo fotografij z naslovom »Kranjski kamni spotike«. Razstavo je pripravilo turistično društvo Kranj, odprta pa bo do srede, 18. julija.

Član upravnega odbora turističnega društva Kranj Franc DOLINAR, ki je bil eden od pobudnikov za pripravo take razstave, mi je v četrtek dejal: **»Razstavo smo pripravili z namenom, da odgovorne posameznike, organe in občane opozorimo, kako daleč je že prišlo onesnaževanje mesta in njegove okolice in kako malo skrbimo za urejeno okolje. Ljudje teptajo zelenice, lomijo drevje in cvetje, odmetavajo navlako itd. Skratka, počenjajo, kar se jim zljubi in dokazujejo, da so prav malo vzgojeni. Pri starejših bomo uspeli le s sankcijami, pri mladih pa z ustrezno vzgojo v šoli. Potrebne so konkretne akcije. Komunalnega inšpektorja, o katerem že toliko časa govorimo, še vedno ni. Odlok o plakatiranju imamo. Vendar, kaj pomaga. Kranj je prekrit z lepaki. Visijo povsod, kjer je le delček ravne površine. Na stebru pri Delikatesi na Maistrovem trgu je plast prelepljenih lepakov debela že 5 centimetrov. Kupi smeti in odpadkov pa rastejo kot gobe po dežju ...«**

Razstavo si je do 11. julija ogledalo že 400 ljudi. Toplo so jo sprejeli, kar dokazujejo tudi napisani vtisi in mnenja v knjigi obiskovalcev. Pozdravljajo akcijo turističnega društva in želé, da bi take razstave organiziralo tudi v prihodnje. Obenem zahtevajo na tem področju ostrejše ukrepe in pozivajo, naj si razstavo ogleda čim več ljudi, saj je prireditev slika njihovega početja in odnosa do okolice.

Franc Dolinar mi je povedal, da namerava turistično društvo Kranj spomladi organizirati podobno razstavo fotografij »kamnov spotike«, ki bo še bolj konkretna in ostrejša.

J. Košnjek

V Zbiljah slavijo

Turistično društvo Zbilje bo v soboto, 14., in v nedeljo, 15. julija, slovesno praznovalo 20-letnico delovanja. Vas je v teh dneh dobila praznično podobo, saj so v teh letih iz kmečke vasice prizadevni vaščani naredili pravi rekreacijski center ob Zbiljskem jezeru, ki je poznan daleč v svetu.

Praznovati bodo začeli v soboto, ko bo ob 17. uri koncert godbe na pihala iz Medvod, sledil bo nastop folklorne skupine s Primskovega, sledila pa bo tradicionalna zbiljska noč z veličastnim ognjemetom in kresom na vodi.

V nedeljo bo slavnostna seja upravnega odbora turističnega društva s podelitvijo priznanj najzaslužnejšim članom ter otvoritev javnih sanitarij s čistilno napravo in disco klub Jezero. Poskrbljeno bo tudi za mlajše obiskovalce, saj bo prvi dan za ples igral ansambel Mihovec, naslednji dan pa ansambel Turisti.

-fr

Zanimiva najdba v Lešah

Prejšnji mesec je Polanec Jurij, sodelavec Podjetja za urejanje hudournikov Ljubljana, ob regulaciji potoka Lešanščica v Lešah odkril bizonov rog. Primerek je bil odkrit v ilovnati naplavini v globini dveh metrov. Za zdaj še ne moremo navesti starosti omenjene najdbe, ki jo bodo sedaj obdelali strokovnjaki Akademije znanosti in umetnosti in paleontološkega inštituta SAZU.

Bizon med najdbami ledenodobnih sesalcev pri nas ni najbolj pogost, prav zato je najdba v Lešah še posebej zanimiva. Bizoni so se zadrževali predvsem v Italiji v Padski nižini in le redki so zašli tudi k nam. Paleontologi in arheologi trdijo, da mnogo odkritih najdb, ki bi bile zelo zanimive za naše muzejske zbirke, najditelji ne prijavijo. Znani so celo primeri, ko so najditelji najdbo uničili, še preden so jo prijavili muzeju. Zato gre sodelavcem Podjetja za urejanje hudournikov Ljubljana še posebna zahvala za to zanimivo najdbo.

A. Boc

— *Imate kaj otrok?*

IVO ZORMAN 26

Draga moja Iza

»Nisem te več pričakovala.«

»Kje imaš gospodinjo ...«

»Gospodinjo? Zakaj?«

»... da jo bova jezila?«

»Tudi gospodinjo si zamudil. Ob petih odhaja.«

»Saj res,« sem se spomnil Jelkinega pripovedovanja.

»Brž ko pospravi. Stari gospod ima mrzlo večerjo ali pa si sam pogreje kako reč, kaj pa jaz vem. Si ga prišel pozdravit?«

»Samo k tebi sem bil namenjen ...«

»Tako?«

Ozrl sem se po sobi, ki se ni dosti spremenila, kolikor sem se spominjal.

»Ko je živel še stari Heisinger,« sem rekel, »so imeli tu knjižnico.«

»Jaz sem pa mislila, da so zapirali sem grešnice,« se je zahihitala Jelka. »Ponoči straši.«

»Ti vsaj ni dolgčas.«

»Saj mi res ni. V tramovju škriplje in poka, v dimniku zavija, na strehi pa šklepeta, samo da potegne veter. Če bi stari gospod ne imel tako brezupno puščobnih in strašljivih sob, bi imel že polno hišo. Pa se je vsi izogibajo. Toliko, da pogledajo vanjo. Za Jelko je dobro ... zame že ... Mene so tu kar odložili, kakor bi me naplavila voda.«

»Rekla si, da ti je všeč.«

»Kaj pa jaz vem,« je vzdihnila Jelka. »Skraja se mi je zdelo vse tako imenitno ...«

»... kakor pogrebni voz. Potem se izkaže, da je vse ponarejeno ... ali pa oguljeno ...«

»... prvič v življenju sem se kopala v pravi kadi, pred ogledalom ...«

»... potem pa si videla, da kad pušča?«

»Pušča ne. Pač pa so izpod peči v kopalnici prilezli ščurki.«

»So še hujše reči.«

»So. Včasih, ko se zbudim sredi noči ... takrat se mi res zazdi, da so me zaprli v stolp za grešnice, da ne sodim drugam.«

Sedla je v stol z visokim naslonom, v takih so sedele včasih babice, vsaj tiste iz zgodb za pridne otroke, noge so si poiskale oblazinjeni podnožnik, roke pa so ji utrujeno obležale v naročju ... in opornik pri stolu me je vabil, da sem s strani sedel nanj in položil Jelki roko čez rame ... tako sem jo objemal včasih ... na senu.

»Si res grešnica?« sem vprašal.

»Skoraj.«

Nagnila je glavo nazaj in me pogledala, jaz pa sem se sklonil nad njo in jo poljubil, najprej bežno ... tako sem včasih na pohodu ponoči tipal, če je stopinja varna ... potlej močneje, vsesal sem se v njene ustnice in sem si mislil:

Že zdavnaj bi lahko.

Očitno je tudi Jelka čakala. Telo ji je postalo mlahavo in usta so se ji razklenila in so bila kakor Verina ... če niso bila še toplejša ... še bolj polna ... in prsi ...

Prsti so kar sami našli v izrez pri vojaški bluzi, obležali so na topli žametni koži težke dojke ...

... tedaj pa se mi je Jelka iztrgala, me odrinila in me pogledala skoraj s sovraštvom.

»Tudi ti, Florijan?«

Tudi ... nisem bil edini, ki je poskusil ...

»Kaj?« sem vprašal precej neumno.

»Nič,« je rekla Jelka. »Samo olajšal bi se rad, kajne?«

Tako surovih besed nisem bil vajen iz Jelkinih ust. Presenetila me je in skoraj zmedla.

»Kaj misliš s tem?«

»Tako mi je zadnjič rekel ...«

»Kdo?«

»Saj je vseeno kdo. Vsi ste enaki. Samo zate sem včasih mislila ...«

Tisti hip bi bil najraje vse obrnil v poniglavo šalo, pa je bilo prepozno. Predaleč sem šel, da bi se lahko umaknil brez poraza.

Kazalo je, da bo zajokala, a se je premagala.

»Sedaj so vam všeč take, ki so vso vojno preždele na toplem ... te se niso umazale v gozdovih. Če vam kje spodleti ali če se vam zahoče spremembe, potem pridete k nam, da bi se olajšali ... sedaj še ...«

Spet je požrla solze in si z lahtjo popravila lase s čela in se poskušala nasmehniti kakor včasih.

»Prava trapa sem,« je rekla med prisiljenim smehom. »Toda nekomu sem morala povedati. Ko ti pride do grla, veš ... Tebe sem imela zmeraj tako rada, Florijan.«

»Tudi jaz ...« sem se skušal opravičevati.

»Ne. Ti si me samo potreboval.«

»Bil sem otročji.«

»Tudi zato sem te imela rada. Sedaj ti lahko povem, sedaj, ko je šlo vse v črepinje. Menda se ne boš hvalil s tem.«

»S čim naj bi se hvalil? Pred kom?«

»Da je bila uboga Jelka tako zatrapana vate. Do ušes in še čez. Prav zares,« je rekla, ko sem ji skušal seči v besedo. »Sedaj nisem več, sedaj je minilo. Takrat pa sem si vselej, ko si me zvečer objel, zaželela, da bi me še poljubil. Za lahko noč. Včasih sem mislila, da me boš res, pa si napravil nekaj čisto drugega.«

»Saj,« sem zamrmral.

»Enkrat sem te sama ... skrivaj ... na uho ...« je rekla in se zasmejala. »Potlej me je bilo prav neumno strah, da se nisi predramil. Bila sva samo tovariša, tako so nas učili. Toda ko bo konec, sem verjela, ko bomo spet imeli vsak svojo posteljo, bova kakor fant in dekle.«

»Takrat smo vsi čakali samo na konec.«

»Sedaj ga imamo. Konec vojne in vsak svojo posteljo. Vse drugo se nam je osulo.«

»Nič ne vem ...«

»Najbrž res ne,« je rekla Jelka. »Nekaterih reči še dolgo ne boš razumel.«

»Katerih?«

»Žensk že ne. Še zmeraj si otročji.«

»Ne več,« mi je ušlo.

»Ker si se obesil na prvo, ki se ti je znala ponuditi?«

»Kaj misliš s tem?«

»Tajiš?«

»Nič ne tajim.«

»Ves čas te ni bilo blizu. Šele ko ti je Grigorjeva odkrila, čemu je ustvarjena ženska, si se domislil, da sem te včasih ponoči grela.«

Jelka je bila neusmiljena. V njenih besedah je dobila resnica druge razsežnosti in drugačno podobo.

»Sedaj si prepričan, da je ženska samo za tisto, kar zna Grigorjeva,« je rekla. »Zato si prišel.«

»Kako veš ... za Grigorjevo?«

»Misliš, da vaši kostanji nimajo oči pa ušes? Za naju so včasih ugibali, za Grigorjevo vedo.«

»Kdo?«

»Take čenče brž oblete mesto. Saj jih poznaš ... rojake.«

»Poznam.«

Odlomek iz romana Iva Zormana Draga moja Iza, ki ga je izdal Zavod Borec. Delo je bilo letos nagrajeno s Kajuhovo nagrado.

Planika praznuje

Če si se te dni približal tovarni, si imel občutek, da si zašel na veliko gradbišče. Tu so imeli opraviti buldožerji, bagri, cestni valjarji, kamioni s peskom pa z zemljo za nove zelenice in zadaj so že čakali tisti z vročim asfaltom. Za praznik tovarne, 14. julija, mora biti znotraj in zunaj vse urejeno, pospravljeno, počiščeno. Skratka, praznično.

Velika nova skladiščna hala na dvorišču je gotova, okolica urejena in ko bodo ozelenele še nove zelenice, bo tod kot v parku. Za zdaj je tu gradnja končana, ne ve se pa še, za kako dolgo. Ko dogradiš nekaj, se kar sama od sebe pokaže spet nova potreba drugje. PLANIKA bi potrebovala še novo gumarno, vzdrževalne obrate, radi bi razširili menzo, uredili nove sanitarije in garderobe, žele si svojo zobno ambulanto in potem nove upravne prostore itd. Kolektivu kot je PLANIKA bo to ob dobrem gospodarjenju, dviganju kvalitete in produktivnosti v naslednjih letih zagotovo uspelo.

Če samo pomislimo, kaj vse so skoraj iz nič ustvarili v teh 20 letih. Začeli so v napol dograjeni stavbi s samimi starimi, dotrajanimi stroji, zbranimi iz nekaj starih obrtnih delavnic in zastarelih predvojnih tovarnic. Svojih trgovin niso imeli in so s prodajo ‚gostovali' kar pri drugih. Prvo leto je bilo zaposlenih 364 delavcev, ki so proizvajali dnevno le 540 parov razne obutve.

In danes? Kolektiv kombinata šteje že 2000 zaposlenih in za letos imajo v planu dnevno proizvodnjo 9000 parov obutve, ki jo bodo prodajali v 127 (!) svojih prodajalnah in izvozili za dobrih 8 milijonov dolarjev. Zgradili so si nekaj tisoč kvadratnih metrov novih prostorov, urejajo stare, v Turnišču pa gradijo povsem novo tovarno. In PLANIKA je eno redkih jugoslovanskih podjetij, ki ne pozna problema nelikvidnosti! Razpolaga s skoraj 10 milijardami dinarjev lastnih sredstev.

Nova tovarna pod železniško progo, ob vodi, katere temelji so bili zgrajeni še z udarniškim delom občanov, je hitela z razvojem in dviganjem produktivnosti. Že drugo leto je dvignila proizvodnjo na 740 parov dnevno, tretje pa že na 1210 in odprla že kar 24 trgovin. Potem so številke rasle: vsako leto več zaposlenih, večja dnevna proizvodnja, več trgovin doma in širom po Jugoslaviji.

Hitro povečavanje proizvodnje je povzročilo ozka grla v fazi izdelave gornjih delov. Da bi premostili te težave, so že leta 1959 začeli na široko organizirati sodelovanje z drugimi podjetji ali pa ustanavljati nove obrate.

V proizvodni program so po dogovoru o poslovno tehničnem sodelovanju vključili čevljarska podjetja Sovodenj in Gorenja vas, na novo pa so ustanovili obrat za izdelovanje zgornjih delov v Poljanah in Breznici ter obrat za lahko obutev v Turnišču. Osnovni razlog za tako sodelovanje je veliko pomanjkanje delovne sile v industrijskem Kranju, medtem ko je drugod preostaja.

V kombinatovem srednjeročnem načrtu, ki se končuje leta 1975, stoji, da bo proizvodnja dosegla 14.500 do 15.000 parov čevljev dnevno. Samo nova tovarna v Turnišču bo dala 4000 do 4500 parov, šivalnici v Breznici in Lukovici pa bosta sešili dnevno 5000 do 5500 gornjih delov.

Vzporedno z večanjem proizvodnih zmogljivosti bodo širili tudi trgovsko mrežo. Danes najdemo PLANIKINE prodajalne praktično po vsej Jugoslaviji, le severni del je na pregledni karti bolj na gosto »pikčast«. Slovenija in Hrvatska imata namreč kar več kot polovico vseh prodajaln in vse kaže, da bo treba bolje proučiti trg na jugu države. V bližnji prihodnosti bodo v Sloveniji odprte še štiri nove prodajalne; pet na Hrvatskem, šest v Srbiji, po štiri v Bosni in Hercegovini ter Črni gori, po tri v Vojvodini in na Kosovem ter dve v Makedoniji.

Veliko lažje in hitreje bi se lahko pojavljali z novimi trgovinami v potrošnih centrih širom po Jugoslaviji, če bi imeli na razpolago ljudi in stanovanja zanje. Problem stanovanj za kadre trgovske mreže so začeli resneje reševati šele pred dvema letoma. Lani so izdvojili v stanovanjski sklad in za namensko varčevanje 350.000 din, letos pa 330.000, tako da so do sedaj kupili ali kreditirali 10 stanovanj, osmim prosilcem pa dali stanovanjski kredit. Trenutno imajo v svojih prodajalnah 134 vajencev in vajenk, kar dokazuje veliko skrb za bodoče prodajalce.

Nekaj je, kar PLANIKINE trgovine najbolj odlikuje: izredno bogat asortiment obutve. Tovarna je danes specializirana za izdelavo moške in ženske modne obutve ter športne obutve, zato so se za napolnitev trgovin z ostalimi vrstami obutve obrnili na kooperante. Kar 27 so jih angažirali. Povečal se je promet v prodajalnah in kar je glavno, kupec je zadovoljen, ker v eni prodajalni dobi vse.

Leta 1961 so zabeležili prvo večje sodelovanje s kooperanti: od skupnega prometa prodajaln so prodali 24,4 % kooperantske robe, lani pa že kar 55,6 %. Tudi za izvoz športne obutve firmi ADIDAS so poiskali pomoč pri ostalih jugoslovanskih čevljarskih hišah. Od 1,5 milijona parov športne obutve, ki so jo lani izvozili, so kooperantje izdelali kar 60 %.

PLANIŠKE čevlje pozna danes vzhod in zahod. Pomembnejši je seveda konvertibilni zahod, pa tudi prodor tja je bolj trd. Danes imajo kupce v Zahodni Nemčiji, Švici, Franciji, Avstriji, Norveški pa v Vzhodni Nemčiji, na Poljskem in Češkoslovaškem, v Sovjetski zvezi ter v Severni Ameriki.

Čeprav je PLANIKA eden največjih jugoslovanskih izvoznikov obutve, je res, da se še vedno ne morejo nekako enakovredno vključiti v mednarodno delitev dela. Vzrok je v tem, da so njihovi izdelki na zahodu zaradi še vedno prenizke produktivnosti dragi ali pa ne izpolnjujejo do pike vseh zahtevanih pogojev. Predvsem gre za kvaliteto, za katero so na Zahodu sila natančni, največkrat so pa dobavni roki krivi za neuspel posel. Nekako lažje je prodreti na vzhod.

Leta 1962 se je v tovarni začel proces kvalitetnih sprememb, to je opuščanje enostavnejše proizvodnje in prehod na postopno uvajanje proizvodnje zahtevne obutve. To je povzročilo navidezno nazadovanje, ki je doseglo višek v letu 1965. Leta 1970 so prešli na uvajanje modne obutve, kar je dalo podjetju novo vsebino in nove možnosti plasiranja izdelkov. Zadnja leta imajo v kolekcijah več kot 90 % novih modelov za vsako sezono, od tega pa je tudi več kot polovica zelo modnih modelov obutve, ki sodijo v sam vrh zahodnoevropske mode. Za ilustracijo naj povemo, da imajo v kolekciji pomladpoletje 1973 za domačo trgovsko mrežo kar 130 modelov, v kolekciji jesen-zima pa 72 modelov. Bogat, zares bogat domač izbor.

Čevljarska industrija pri nas svoj pravi razcvet in razmah doživlja prav zadnja štiri leta. V tem času se je v PLANIKI vrednost osnovnih sredstev povečala za 265 %, celotni dohodek za 340 %, dobiček na zaposlenega za 428 %, celotni dohodek pa kar za 524 %. To so izredno visoka povišanja, ki ne gredo pretežno na račun podražitve čevljev v zadnjih letih, precejšen del res, toda v tem času se je tudi dvignila produktivnost. Leta 1953 je porabil delavec za izdelavo enega para čevljev skoraj štiri ure, danes pa še ene ne!

Kombinat sestavljajo danes trije Tozdi: obrat Kranj z Breznico, Turnišče, ki zaposluje trenutno 200 delavcev, z dograditvijo pa še novih 300, in 400-članski TOZD trgovske mreže.

Obenem s praznovanjem 20-letnice obstoja praznuje PLANIKA tudi 20-letnico delavskega samoupravljanja. V tem času se je v organih samoupravljanja zvrstilo približno 700 članov kolektiva. Da so gospodarili kot dobri gospodarji, priča izjemen in hiter razvoj podjetja. Nemalo je bilo v dvajsetih letih odrekanj in samoodpovedi in treba je bilo dosti dobre volje in optimizma, da bo jutri bolje.

Seveda najbolje poznajo razvoj podjetja delavci, ki so tu že od prvega dne, ki so dvajset let delali, se borili s težavami in vztrajali. Zdržali so tudi v najtežjih dneh, ko je ‚škripalo' in so s trdno voljo ‚vlekli' naprej. Danes, ko njihova tovarna praznuje visoki jubilej, naj dobe vse priznanje in pohvalo. To je njihov praznik.

-Os

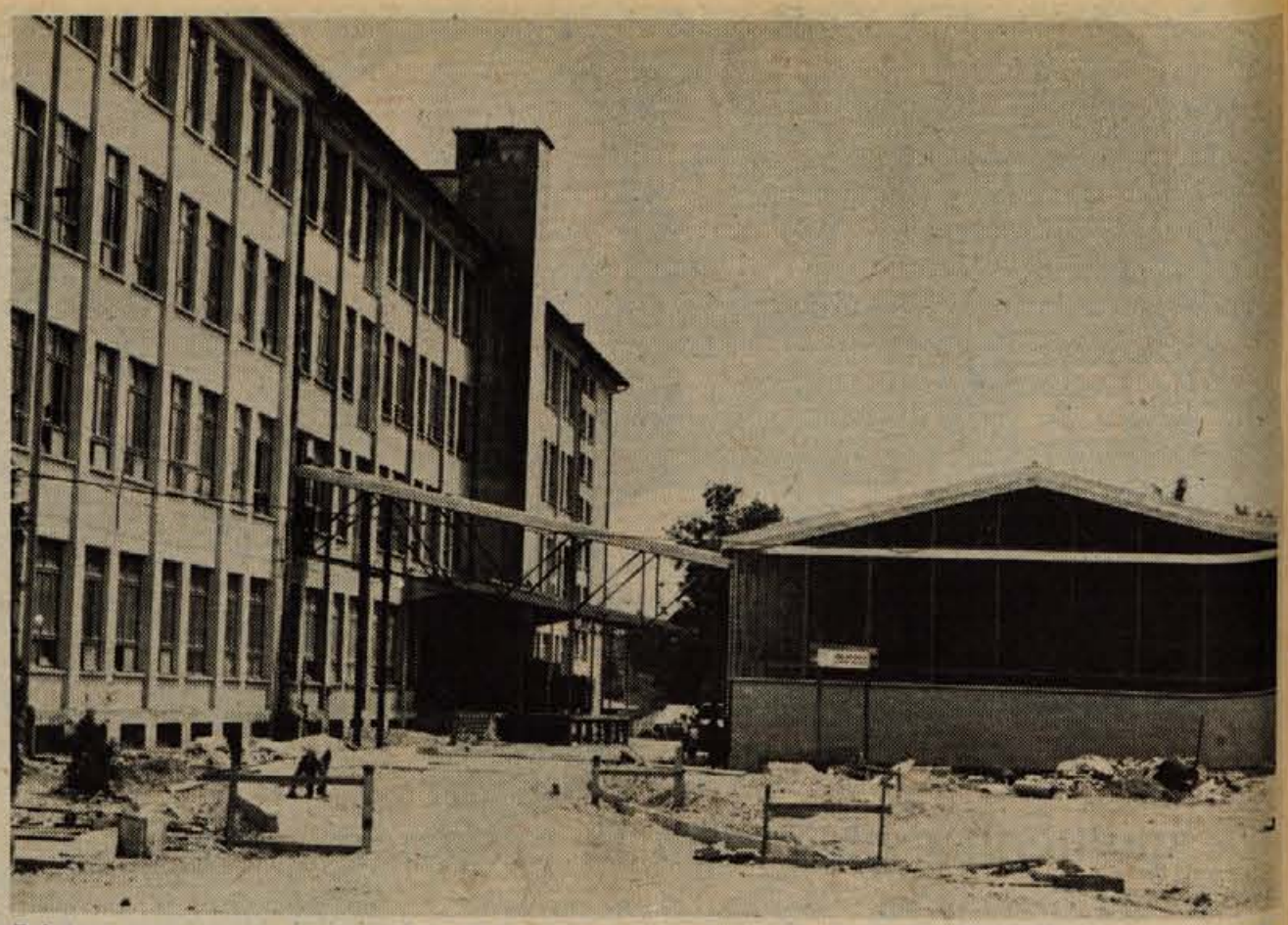

Poleg tovarne je zraslo novo skladišče, ki bo zadostovalo potrebam proizvodnje in trgovske mreže, seveda, če se tovarna ne bo prehitro širila.

Vsakdanji refren: zvišati produktivnost. PLANIKA je v izdelavi športnih čevljev že dosegla evropsko proizvodnost, pri ostalih skupinah pa dosega vidne uspehe oziroma sam vrh v jugoslovanskem merilu.

Taka pa je moda danes.

Se še spominjate prvih planiških čevljev? Modela Janko in Meta? Samo v dveh barvah si jih dobil: črni ali srednje rjavi, z enojnimi ali dvojnimi podplati.

Leta 1963 smo jih nosile. Danes se ob poplavi širokih peta zde te ošiljene pete kar nekam smešne. Takrat so bile pa nadvse imenitne.

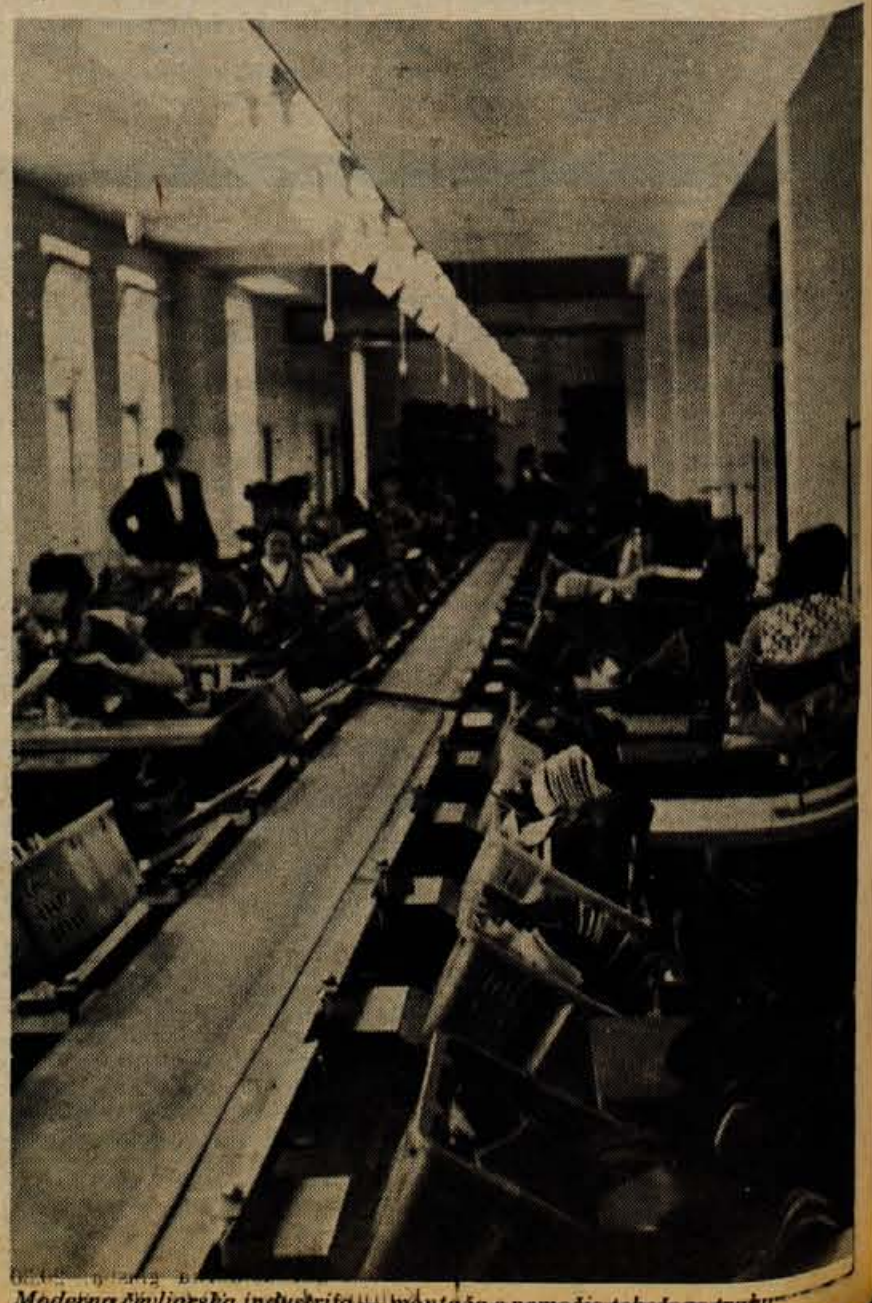

Moderna čevljarska industrija – montaža s pomočjo tekočega traku.

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 4.30, 5, 6, 7, 8, 9, 10 (danes dopoldne) 11, 12, 13, 14, 15, 19.30 (radijski dnevnik), 22, (dogodki in odmevi), 17, 18, 23, 24; ob nedeljah pa ob 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 19.30 (radijski dnevnik), 22, 23 in 24.

S SOBOTA, 14. JULIJA

4.30 Dobro jutro; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.35 S slovenskimi ansambli zabavne glasbe; 10.20 Kličemo letovišče; 11.20 Z nami doma in na poti; 12.10 Melodije za opoldan; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Čez travnike zelene; 13.30 Priporočajo vam; 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji; 15.40 Pojo naši operni pevci; 16.00 Vrtiljak; 16.40 Dvajset minut s Plesnim orkestrom RTV Ljubljana; 17.10 Glasbena medigra; 17.20 Gremo v kino; 18.15 Dobimo se ob isti uri; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 Minute z ansamblom Lojzeta Slaka; 20.00 Radijski radar; 21.00 Zabavna radijska igra — M. Marinc: Nevidna smrt; 22.20 Oddaja za naše izseljence; 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

8.05 Uvodni akordi; 8.40 Sobota na valu 202; 12.40 Panorama zvokov; 14.35 Glasbeni variete; 15.35 Zabavna, filmska glasba in še kaj; 16.05 Danes smo izbrali; 16.40 Ples na plaži; 17.40 Lahka glasba pri nas in po svetu; 18.00 Oddaja progresivne glasbe; 18.40 S skladateljem Jožetom Privškom

Tretji program

19.00 Pet minut humorja; 19.05 Promenadni koncert; 20.05 Svet in mi; 20.15 Nepozabne melodije; 21.00 Okno v svet; 21.10 Naša orkestrska literatura; 21.40 Iz oper in glasbenih dram; 22.55 Iz slovenske poezije

N NEDELJA, 15. JULIJA

4.30 Dobro jutro; 8.05 Radijska igra za otroke: Dixieland Bondu; 8.48 Skladbe za mladino; 9.05 Koncert iz naših krajev; 10.05 Še pomnite, tovariši; 10.25 Pesmi boja in dela; 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.30 Nedeljska reportaža; 13.50 Z domačimi ansambli; 14.05 S slovenskimi ansambli zabavne glasbe; 14.30 Humoreska tega tedna; 15.05 Popularne operne melodije; 16.00 Radijska igra — I. Koren: Nenavadno potovanje gospoda Janačka; 16.54 Glasbena medigra; 17.05 Nedeljsko športno popoldne; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana; 22.40 Vedre note; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Nočni cocktail

Drugi program

8.05 Zvoki za nedeljsko jutro; 8.40 Glasbeni mozaik; 9.35 Nedeljski sprehodi; 12.00 Opoldanski cocktail; 14.00 Pop integral; 15.00 Nedelja na valu 202

Tretji program

19.00 Naši kraji in ljudje; 19.15 Iz koncertov in simfonij; 20.05 Športni dogodki dneva; 20.15 Wolfgang Amadeus Mozart: Sonata za klavir v F-duru; 20.30 Večerna nedeljska reportaža; 20.40 Utrinki z domačih opernih odrov; 21.40 Iz manj znane simfonične literature 20. stoletja; 22.55 Iz slovenske poezije

Izdaja ČP »Gorenjski tisk«, Kranj, Ulica Moše Pijadeja 1. Stavek: ČP »Gorenjski tisk« Kranj, tisk: Združeno podjetje Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2. -- Naslov uredništva in uprava lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. -- Tekoči račun pri SDK v Kranju št. 51500-601-10152 -- Telefoni: glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-190, uredništvo 21-835, novinarji 21-860, malooglasni in naročniški oddelek 21-194. -- Naročnina: letna 60 din, polletna 30 din, cena za 1 številko 70 par. Mali oglasi: do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din; naročniki imajo 25 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo. -- Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

P PONEDELJEK, 16. JULIJA

4.30 Dobro jutro; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb; 9.20 Pojemo in igramo za vas, otroci; 9.40 Z velikimi zabavnimi orkestri; 10.20 Za vsakogar nekaj; 11.20 Z nami doma in na poti; 12.10 Melodije za opoldan; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Po domače; 13.30 Priporočajo vam; 14.10 Amaterski zbori pojo; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Danzon cubano in dve plesni epizodi Aarona Coplanda; 16.00 Vrtiljak; 16.40 Zvoki in barve orkestra The Hollyrdige Strings; 17.10 Zveneča imena; 18.15 Pihalne godbe na koncertnem odru; 18.45 Poletni kulturni vodnik; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 Minute z Veselimi hmeljarji; 20.00 Stereofonski operni koncert; 21.30 Tipke in godala; 22.15 Zaplešite z nami; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Popevke se vrstijo

Drugi program

13.05 Panorama zvokov; 14.35 Glasbeni variete; 15.35 Lepe melodije; 16.05 Popevke s slovenskih festivalov; 16.40 Za mladi svet; 17.40 Lahka glasba na našem valu; 18.00 Izložba hitov; 18.40 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana; 19.00 Kulturni mozaik; 19.05 S festivalov jazza; 19.45 Svetovna reportaža

Tretji program

20.05 Dve Lisztovi operni parafrazi; 20.30 Pota našega gospodarstva; 20.40 Plesni ritmi s koncertnih odrov; 21.40 Iz poljske zborovske literature; 22.15 Naši znanstveniki pred mikrofonom; 22.30 Večeri pri slovenskih skladateljih: Ivan Šček; 23.55 Iz slovenske poezije

T TOREK, 17. JULIJA

4.30 Dobro jutro; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani; 9.20 S pesmico v počitniški dan; 9.40 Z našimi simfoniki v svetu lahke glasbe; 10.20 Poletna potepanja; 11.20 Z nami doma in na poti; 12.10 Melodije za opoldan; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Slovenske narodne; 13.30 Priporočajo vam; 14.10 Ali jih poznate; 14.40 Na poti s kitaro; 15.40 Poje baritonist Tom Krause; 16.00 Vrtiljak; 16.40 Naš podlistek; 17.10 Popularni popoldanski koncert; 18.15 V torek nasvidenje; 18.45 Tipke in godala; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 Minute z ansamblom Rudija Bardorferja; 20.00 Lahka glasba slovenskih avtorjev; 20.30 Radijska igra — G. Cooper: Naskok na Badajaz; 21.38 Melodije v ritmu; 22.15 Od popevke do popevke; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Časi v zrcalu glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov; 14.35 Glasbeni variete; 15.35 Ob lahki glasbi; 16.05 Radi ste jih poslušali; 16.40 Iz domače in tuje lahke glasbe; 17.40 Jazz na II. programu; 18.00 Parada orkestrov; 18.40 Z ansamblom Silva Štingla; 19.00 Pet minut za EP; 19.05 Melodije po pošti

Tretji program

20.05 Pozabljene opere; 21.00 V korak s časom; 21.10 Jugoslovanski zborovski ustvarjalci; 21.40 Redke glasbene sestave; 22.15 Ljudje med seboj; 22.25 Koncerti iz Baden-Badna; 23.55 Iz slovenske poezije

S SREDA, 18. JULIJA

4.30 Dobro jutro; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Počitniški pozdravi; 9.35 Glasbeni spomini; 10.20 Dva šegava glasbena lika; 11.20 Z nami doma in na poti; 12.10 Melodije za opoldan; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Priporočajo vam; 14.10 Oktet Gallus; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Pianist Janko Ravnik z novimi posnetki; 16.00 Loto vrtiljak; 17.10 Operni koncert; 18.20 Listi iz pop albuma; 18.45 Naš gost; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana (stereo); 21.40 Lepe melodije; 22.15 Revija popevk; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Plesni zvoki

Drugi program

13.05 Panorama zvokov; 14.35 Glasbeni variete; 15.35 S pevci jazza; 16.05 Srečanja melodij; 16.40 Jugoslavija poje; 17.40 Plesni orkester RTV Ljubljana pred mikrofonom; 18.00 Popevke na tekočem traku; 18.40 Z orkestrom Horst Jankowski; 19.00 O avtomobilizmu; 19.10 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe; 19.30 Mladina sebi in vam

Tretji program

20.05 Naša komorna glasba; 20.30 Kultura danes; 20.40 Slovaški komorni orkester; 21.40 Zbori Uroša Kreka; 22.00 Glasbeni klasiki našega stoletja: Charles Ives; 23.55 Iz slovenske poezije

Č ČETRTEK, 19. JULIJA

4.30 Dobro jutro; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani; 9.20 Mladinski zbori pri nas in po svetu; 9.40 Iz partitur operetnih mojstrov; 10.20 Urednikov dnevnik; 11.20 Z nami doma in na poti; 12.10 Melodije za opoldan; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Skladbe Roberta Schumanna, Huga Wolfa in Johannesa Brahmsa; 13.30 Priporočajo vam; 14.10 Popoldne za mladi svet; 14.40 Med šolo, družino in delom; 15.40 Josip Ipavec-Kruno Cipci: Možiček; 16.00 Vrtiljak; 16.40 Naš podlistek; 17.10 Koncert po željah poslušalcev; 18.15 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana; 18.35 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana; 18.50 Mejniki v zgodovini; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 Minute z ansamblom Mojmira Sepeta; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Literarni večer; 21.40 Glasbeni nokturno; 22.15 Stjepan Šulek: Simfonija št. 5; 23.00 V gosteh pri tujih radijskih postajah; 23.30 Za ljubitelje jazza

Drugi program

13.05 Panorama zvokov; 14.00 Otroci med seboj in med nami; 14.35 Glasbeni variete; 15.35 Slovenski pevci zabavne glasbe; 16.05 Iz cvetoče dobe lepih melodij; 16.40 Ritmi preteklih dni; 17.40 Lahke note; 18.00 Sestanek ob juke-boxu; 18.40 S solistom Jožetom Kampičem; 19.00 Filmski vrtiljak; 19.05 Melodije po pošti

Tretji program

20.05 Zdenek Fibich: Vihar, odlomki; 21.00 Naš intervju; 21.10 Iz zlate dobe zborovstva; 21.40 Večerni concertino; 22.15 Mednarodna radijska univerza; 22.25 Recital tenorista Mitje Gregorača; 23.55 Iz slovenske poezije

P PETEK, 20. JULIJA

4.30 Dobro jutro; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani; 9.20 Glasba vam pripoveduje; 9.40 Glasovi v ritmu; 10.20 Po Talijinih poteh; 11.20 Z nami doma in na poti; 12.10 Melodije za opoldan; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Z domačimi ansambli; 13.30 Priporočajo vam; 14.10 Ljudska glasba drugih narodov; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Iz glasbene lirike skladatelja Vilka Ukmarja; 16.00 Vrtiljak; 16.40 Popoldanski sestanek z orkestrom Mantovani; 17.10 Popoldne z godali simfoničnega orkestra naše radijske postaje in dirigentom Samom Hubadom; 17.50 Človek in zdravje; 18.15 Signali; 18.50 Ogledalo našega časa; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 Minute z ansamblom Dorka Škoberneta; 20.00 Naj narodi pojo; 20.30 Top-pops 13; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov

Drugi program

8.05 Vedri zvoki; 8.40 Petek na valu 202; 12.40 Izletniški kažipot; 12.55 Panorama zvokov; 14.35 Glasbeni variete; 15.35 Vodomet melodij; 16.05 Lahka glasba slovenskih avtorjev; 16.40 S pevci po svetu; 17.40 Jazz za mlade; 18.00 Glasbeni cocktail; 18.40 S pevko Majdo Sepe; 19.00 Odmevi z gora; 19.20 Instrumenti v ritmu; 19.35 S solisti in ansambli RTV

Tretji program

20.05 Radijska igra — G. Hofmann: Orfila; 21.05 Krešimir Baranović: Imbrek s nosom, suita; 21.40 Pianist Hakon Austboe; 22.00 Z jugoslovanskih koncertnih odrov; 23.55 Iz slovenske poezije

TA TEDEN NA TV

Sobota, 14. julija, ob 18.15:
PUSTOLOVŠČINE TOMA SAWYERJA — romunsko-francoski serijski film; režiser Wolfgang Licbeneiner, v gl. vl. Roland Demongeot in Marc Dinapoti;

Najbolj znana romana Marka Twaina sta prav gotovo Pustolovščine Toma Sawyerja in Pustolovščine Huckleberryja Finna. Zaradi razgibanosti, predvsem pa duhovitega prikaza deških likov, kakršnih je malo v svetovni literaturi, sta deli vedno znova zanimivi tudi za filmske ustvarjalce in seveda gledalce.

Nedelja, 15. julija, ob 18.25:
LEV — ameriški barvni film; v gl. vlogah: William Holden, Trevor Howard, Pamela Franklin, Capucine;

Film opisuje usodo ljudi, ki jih je prvobitna, slikovita in okrutna Afrika tako uročila, da so skorajda postali neločljivi del črne celine. V filmu je zbranih veliko impresivnih posnetkov iz rezervatov v Keniji, Ugandi in Tanganjiki.

Sreda, 18. julija, ob 20.35:
SLAMNATA ŽENSKA — angleški barvni film; režiser Basil Dearden; v gl. vlogah: Gina Lollobrigida, Sean Connery, Ralph Richardson;

Lepa italijanska bolničarka se poroči z bogatim paraliziranim starčkom. Mož pa ji kmalu po tem, ko je spremenil oporoko v njeno korist, umre v skrivnostnih okoliščinah. Njegov nečak oporeka veljavnosti oporoke in žena je celo osumljena umora. Film ne presega poprečja v zvrsti kriminalk kljub zvenečim igralskim imenom in solidni režiji.

Petek, 20. julija, ob 20.35:
ŽIVI MRTVEC — sovjetski film; režiser Vladimir Vengerov, v gl. vlogah Aleksej Batalov in Alla Demidova;

Junak filma Fedor Protasov se v laži in licemerstvu aristokratske družbe carske Rusije ne počuti dobro, pa tudi poročen ni preveč srečno. Odloči se za samomor, vendar ga ciganka Maša pregovori. Čez nekaj let, ko se Protasova žena še enkrat poroči, se razkrije, da ni mrtev. V obupu si Fedor sedaj le vzame življenje.

TELEVIZIJA

S SOBOTA, 14. JULIJA

17.00 Vaterpolo Mornar : Mladost — prenos (RTV Zagreb), 18.00 Obzornik, 18.15 Pustolovščine Toma Sawyerja — 1. del barvnega filma, 19.45 Risanka, 20.00 TV dnevnik, 20.35 Nastop tujih gostov na Slovenski popevki 73, 21.25 Šerif v New Yorku — serijski barvni film, 22.40 TV kažipot, 23.00 Poročila (RTV Ljubljana)

N NEDELJA, 15. JULIJA

8.50 Neznani leteči predmeti — serijski barvni film, 9.40 Po domače z našimi rojaki (RTV Ljubljana), 10.10 Kmetijska oddaja (RTV Sarajevo), 10.55 Otroška matineja: Mačkon in njegov trop, Pustite jih živeti — barvna filma, 11.50 Poročila, 11.55 TV kažipot, 15.50 Po domače z ansamblom R. Vadnala, 16.15 Od gorice do gorice, 16.55 Za konec tedna (RTV Ljubljana), 17.15 Vaterpolo Jadran Split : Mladost — prenos (RTV Zagreb), 18.15 Poročila, 18.25 Lev — ameriški barvni film, 19.45 Risanka, 20.00 TV dnevnik, 20.35 Igre brez meja — barvna oddaja (RTV Ljubljana), 21.50 Športni pregled (JRT), 22.20 Poročila (RTV Ljubljana)

P PONEDELJEK, 16. JULIJA

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 18.15 Obzornik, 18.30 Pustite jih živeti — barvni film (RTV Ljubljana), 19.00 Mladi za mlade (RTV Beograd), 19.45 Risanka, 20.00 TV dnevnik, 20.35 F. Ch. Zauner: Črnošolki — predstava SNG Nova Gorica, 21.45 Video kasete: Bečarski divani — barvna oddaja, 22.15 Poročila (RTV Ljubljana)

T TOREK, 17. JULIJA

17.15 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 18.15 Obzornik, 18.30 Veliki in majhni — oddaja TV Zagreb, 19.00 Metulji naše dežele — barvna oddaja, 19.20 S kamero po svetu: Nepal, 19.45 Risanka, 20.00 TV dnevnik, 20.35 L. N. Tolstoj: Vojna in mir — barvna TV nadaljevanka, 21.20 Kaj hočemo — ob ustavnih in kongresnih razpravah, 21.40 Po sledeh napredka — barvna oddaja, 22.30 Poročila (RTV Ljubljana)

S SREDA, 18. JULIJA

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 18.15 Obzornik, 18.30 Mačkon in njegov trop — serijski barvni film, 19.00 Kratek film (RTV Ljubljana), 19.15 Prijatelji glasbe (RTV Zagreb), 19.45 Risanka, 20.00 TV dnevnik, 20.35 Slamnata ženska — angleški barvni film, 22.30 Glasbeni nokturno: George Woodman, 22.45 Poročila (RTV Ljubljana)

Č ČETRTEK, 19. JULIJA

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 18.05 Obzornik, 18.20 Monterosa — barvni film s festivala športnih in turističnih filmov, 18.55 Neznani leteči predmeti — serijski barvni film, 19.45 Risanka, 20.00 TV dnevnik, 20.25 Kam in kako na oddih, 20.40 Četrtkovi razgledi: Ukradeni otroci, 21.45 Dogodivščine dobrega vojaka Švejka — 1. del TV igre v barvah, 22.55 Poročila (RTV Ljubljana)

P PETEK, 20. JULIJA

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 18.10 Obzornik, 18.25 Veseli tobogan, 18.55 Doktor na pohodu — serijski film, 19.20 Plavanje: skoki v vodo, 19.45 Risanka, 20.00 TV dnevnik, 20.35 Iz zakladnice svetovne književnosti — L. N. Tolstoj: Živi mrtvec — sovjetski film, 22.45 Poročila (RTV Ljubljana)

Zavarovalnica SAVA PE Kranj

Posredujemo prodajo karamboliranih vozil

1. **VAUXHALL, leto izdelave 1972, z 22.000 prevoženimi kilometri. Začetna cena 16.400 din.**
2. **Osebni avto FORD CORTINA, letnik 1965 s 116.000 prevoženimi kilometri. Začetna cena 7000 din.**
3. **Osebni avto FIAT 750, letnik 1966, z 90.000 prevoženimi kilometri. Začetna cena 3000 din.**

Ogled je možen vsak delovni dan od 8. do 14. ure pri Zavarovalnici Sava, PE Kranj. Pismene ponudbe sprejemamo do srede, 18. 7. 1973, do 12. ure z 10 % pologom od začetne cene.

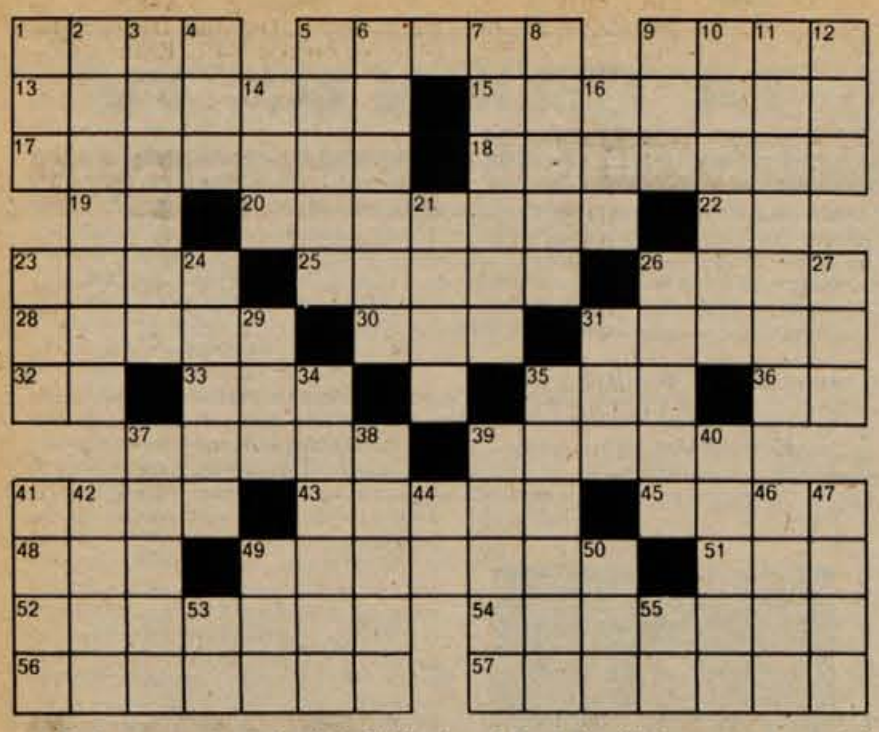

Vodoravno: 1. prvi mitološki letalec, 5. kraj ob reki Santerno v provinci Bologne v severni Italiji, 9. reka, ki teče skozi Velenje in Šoštanj, pritok Savinje, 13. črnka, 15. kraj v srednji Albaniji ob reki Shkumi, 17. verzna stopica, dva kratka in en dolg zlog, 18. štiristraničen, koničasto zaključen steber (iz enega kamna), 19. osebni zaimek, 20. ime slovenskega pesnika Koviča, 22. skrajni konec polotoka, 23. francoski romanopisec, Claude (»Ariana«), 25. indijski fizik, nobelovec 1930, Chandrasekhara Venkata, 26. žensko ime, Jedrt, tudi cmera, 28. umerjeno, enakomerno gibanje kakih elementov, 30. bukov plod, 31. mešetar v »Prodani nevesti«, 32. Stane Raztresen, 33. rdeča poljska cvetlica, 35. tonovska lestvica, nasprotje mol, 36. Tomaž Terček, 37. specialist za optiko, proizvajalec optičnih predmetov, 39. majhen kip, 41. vrsta juhe iz Delamarisa, 43. ataka, naskok, 45. nevestina oprema, 48. enaki soglasniki, 49. član senata, 51. poklon, darilo, 52. bojna ladja troveslača, triera, 54. razčlenjevanje, razstavljanje, produkt analiziranja, 56. skladišče za orožje in vojaške potrebščine, 57. ideologija o različni vrednosti ras.

Navpično: 1. junakinja romana Mire Miheličeve »April«, 2. topničar, 3. zastavilo, zàlog, kar je komu kaj zaupano, 4. oborožena kraja, 5. človek, ki hodi »na iks«, 6. ime slovenskega filmskega režiserja Klopčiča, 7. gora nad Trebinjem na jugu Hercegovine; nogometno moštvo, 8. ime avstrijskega skladatelja Berga, 9. barvni televizijski sistem (Phase Alternating Line), tudi madžarsko moško ime Pavel, 10. prebivalec Asirije, 11. skopljenec, evnuh, 12. četrti rimski kralj, ki je dal zgraditi pristanišče Ostio, 14. izrek, reklo, 16. sin v hebrejščini, pri semitskih imenih pred očetovim imenom, 21. arabski plemenski poglavar, vodja emirata, 23. spretnost, umetnost v latinščini, 24. hitrost, naglica; v glasbi časovna mera za hitrost, 26. leščerka, gozdna kura, jerebica, 27. nizek ženski glas, 29. efekten zaključek šahovske igre, 31. kopica, kupček, tudi kupčija, 34. sarajevsko filmsko podjetje, 35. mitološka ustanoviteljica Kartagine, Dido, 37. ogrizenje, ogrizek, 38. umetni prekop; struga; pretok, vodni jarek, 39. vnetje sluznice, 40. upravno središče in pristanišče (vojno) v južni Španiji, 41. grški kraj v Epiru, 42. enaki soglasniki, 44. avtomobilska oznaka za Pančevo, 46. kraj pri Zalogu, 47. ime armenskega skladatelja Hačaturjana, 49. sanje, 50. beograjska filmska igralka Eva; etiopski knez, 53. znak za kemično prvino renij, 55. znak za kemično prvino litij.

Rešitve pošljite do četrtka, 19. julija, na naslov: Glas, Kranj, Moše Pijadeja 1, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1.: 50 din, 2.: 40 din, 3.: 30 din.

Rešitev nagradne križanke iz sobotne številke

1. Karas, 6. Hvala, 11. Marolt, 12. Rivera, 14. Sara, 15. tanin, 17. Dana, 19. Elo, 20. barabin, 22. Sam, 23. KO, 24. zajedalec, 26. TO, 27. smart, 29. car, 30. beton, 32. Arnič, 34. fenol, 35. PR, 36. onemelost, 40. Ir, 42. Ant, 44. Aracena, 45. kje, 46. Vera, 48. izero, 49. arka, 50. živina, 52. Olinka, 54. mejač, 55. Savka

Izžrebani reševalci

Prejeli smo 119 rešitev in izžrebali: 1. nagrado (50 din) dobi **Ludvik Glavač**, Kranj, Jama 19; 2. nagrado (40 din) **Mihael Dacar**, Bled, Poljska pot 6; 3. nagrado (30 din) pa **Franc Vidmar**, Kranj, Titov trg 13/I. Nagrade bomo poslali po pošti.

tržni pregled

Jesenice

Solata 3,50 din, korenček 10,50 din, slive 11,10 din, pomaranče 6,20 din, limone 10,70 din, česen 17 din, čebula 6,50 din, fižol 7,50 din, paradižnik 5,80 din, koruzna moka 2,47 din, jajčka 1,05 do 1,20 din, surovo maslo 38,30 din, smetana 17 din, orehi 75 din, klobase 5,80 din, skuta 10 din, sladko zelje 2,50 din, kislo zelje 4 din, cvetača 6 din, paprika 16 din, krompir 3,50 din, češnje 8 din, koleraba 3,70 din, kumare 6 din

Kranj

Solata 4 din, špinača 5 din, korenček 8 din, slive 9 din, pomaranče 6 do 7 din, limone 10 din, česen 25 din, čebula 7 din, fižol 8 din, pesa 5 do 6 din, kaša 8 do 9 din, paradižnik 16 din, grah 8 din, breskve 10 din, marelice 10 do 12 din, ajdova moka 8 do 9 din, koruzna moka 3 do 3,50 din jajčka 1 do 1,20 din, surovo maslo 22 do 24 din, smetana 17 din, orehi 70 din, klobase 8 din, skuta 8 do 9 din, sladko zelje 5 din, kislo zelje 6 din, cvetača 10 do 12 din, paprika 16 din, krompir 3 do 4 din, kumare 5 din, češnje 8 din

Tržič

Solata 4 do 5 din, špinača 8 din, korenček 8 din, slive 10 din, jabolka 16 din, pomaranče 8 din, limone 10 din, česen 18 din, čebula 7 din, fižol 7 do 9 din, pesa 7 din, paradižnik 7 din, peteršilj 16 din, breskve 9 do 10 din, hruške 10 din, jajčka 1,20 din, surovo maslo 28 din, smetana 17 din, orehi 80 din, skuta 9 din, sladko zelje 5 din, cvetača 9 din, paprika 14 din, krompir 3,50 do 5 din, banane 8 din, marelice 12 din

poročili so se

na Jesenicah

Struna Ciril in Golob Majda, Zorjan Rajko in Ferjan Sonja, Košir Franc in Dobravec Marija, Korošec Maks in Šuštar Štefka (podatki od 15. 6.)

v Kranju

Švab Bojan in Tišler Katarina

v Škofji Loki

Štokelj Rudolf in Markič Romana, Logar Vladimir in Homan Frančiška

v Tržiču

Gorjanc Milan in Roblek Nataša, Stritih Anton in Baloh Tatjana

umrli so

na Jesenicah

Podlipnik Janez, roj. 1912, Mencinger Marija, roj. 1898, Kakrin Antonija, roj. 1912, Pikon Marija, roj. 1900, Bendene Marija, roj. 1921, Pečar Helena, roj. 1876, Klančnik Janez, roj. 1897, Hajnšek Angela Marija, roj. 1912, Sekardi Marijana, roj. 1886, Janša Janez, roj. 1947, Knez Ivan, roj. 1901, Branc Franc, roj. 1905, Vizjak Franc, roj. 1907, Pretnar Marko, roj. 1913, Makovec Mihaela, roj. 1923, Čop Simon, roj. 1884, Korbar Pavla, roj. 1906 (podatki od 15. 6.)

v Kranju

Štular Peter, roj. 1908, Kržina Rozalija, roj. 1901, Grm Ivan, roj. 1907, Friškovec Anton, roj. 1907

v Škofji Loki

— — —

v Tržiču

Meglič Frančiška, roj. 1890, Roblek Janez, roj. 1906, Nemec Marija, roj. 1888

KINO

Kranj CENTER

14. julija ital. barv. CS film POTNI LIST ZA PEKEL ob 16., 18. in 20. uri, premiera angl. barv. filma PRED MILIJONI LET ob 22. uri
15. junija ital. barv. CS film POTNI LIST ZA PEKEL ob 15., 17. in 19. uri, premiera amer. barv. filma GROF YORGA VAMPIR ob 21. uri
16. julija angl. barv. film PRED MILIJONI LET ob 16., 18. in 20. uri
17. julija angl. barv. film PRED MILIJONI LET ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

14. julija amer.-ital. barv. CS film DRAGO BOM PRODAL SVOJO KOŽO ob 16. uri, ital. barv. CS film MALEZIJSKI TIGRI ob 18. uri, angl. barv. CS film ZBOGOM, GOSPOD CHIPS ob 20. uri (vstopnina zvišana)
15. julija ital. barv. CS film MALEZIJSKI TIGRI ob 14. in 18. uri, amer.-ital. barv. CS film DRAGO BOM PRODAL SVOJO KOŽO ob 16. uri, premiera amer.-ital. barv. CS filma DO ZADNJE KAPLJE KRVI ob 20. uri
16. julija amer.-ital. barv. CS film DO ZADNJE KAPLJE KRVI ob 18. in 20. uri
17. julija amer.-ital. barv. CS film DO ZADNJE KAPLJE KRVI ob 18. in 20. uri

Tržič

14. julija nem. barv. film SMRT V RDEČEM JAGUARJU ob 18. in 20. uri
15. julija nem. barv. film SMRT V RDEČEM JAGUARJU ob 15., 17. in 19. uri

Kamnik DOM

14. julija ital. barv. CS film OSAMLJENI IZ NEVADE ob 16. uri, amer. barv. film VROČI DIAMANT ob 18. in 20. uri
15. julija amer. barv. film VROČI DIAMANT ob 15. in 19. uri, amer. barv. film BILLY KID ob 17. uri
16. julija ital. barv. CS film OSAMLJENI IZ NEVADE ob 18. in 20. uri
17. julija premiera ital. barv. CS filma ZA VSAKO CENO ob 18. in 20. uri

Škofja Loka SORA

14. julija amer. barv. film PLAMEN IN STRELA ob 18. in 20. uri
15. julija amer. barv. film PLAMEN IN STRELA ob 18. in 20. uri
17. julija angl. barv. film PRIVIDI ob 20. uri

Železniki OBZORJE

14. julija ital. barv. film PRIZNANJE POLICIJSKEGA KOMISARJA ob 20. uri
15. julija ital. barv. film KRALJ MITRALJEZ ob 18. in 20. uri

Jesenice RADIO

14. in 15. julija amer. barv. film ČLOVEK ZAKONA
16. in 17. julija amer. barv. film AVTO SMRTI

Jesenice PLAVŽ

14. in 15. julija amer. barv. film AVTO SMRTI
16. in 17. julija amer. barv. film ČLOVEK ZAKONA

Dovje Mojstrana

14. julija amer. barv. CS film INŠPEKTOR MADIGEN
15. julija špan.-angl. barv. film MLADENIČ, ZAKAJ UBIJAŠ

Kranjska gora

14. julija špan.-angl. barv. film MLADENIČ, ZAKAJ UBIJAŠ
15. julija amer. barv. film ZDRAVNIKI IN NJIHOVE ŽENE

Javornik DELAVSKI DOM

14. julija franc. barv. film SKUPNA POSTELJA IN MIZA
15. julija amer. barv. CS film INŠPEKTOR MADIGEN

Radovljica

14. julija angl. barv. film ZADNJI DRAKULA ob 18. uri, amer. barv. film TOPOVI ZA CORDOBO ob 20. uri
15. julija ital. barv. film LOV NA ZLATO ob 16. uri, amer. barv. film TOPOVI ZA CORDOBO ob 18. uri, angl. barv. film ZADNJI DRAKULA ob 20. uri
16. julija amer. barv. film MARY STEWART ob 20. uri
17. julija franc.-ital. barv. film NORMANSKI MEČ ob 20. uri

loterija

srečke s končnicami	so zadele dobitek N-din	srečke s končnicami	so zadele dobitek N-din
30	20	45	50
70	20	925	80
00930	1020	27465	800
88140	800	41485	1.000
263500	10.000	98255	800
		286055	5.000
1	10		
46341	810	8546	300
70961	610	05816	1.000
354941	5.010	18196	600
382571	5.010	83316	600
93981	610	84206	600
		397356	5.000
12	20		
22	40	07	30
16032	800	37	30
29322	1.040	22557	800
015232	5.000	62907	630
412042	10.000	491417	10.000
		78	30
053	60	09618	600
103	80	41578	830
603	60	43248	600
6423	500	64778	1.030
60173	600	204408	5.000
67183	1.000	456198	150.000
87483	800		
085363	5.000	19	20
		79	40
4	10	89	20
14394	1.010	729	100
30394	810	7749	200
53924	1.010	33919	820
90754	610	329979	10.040
302194	10.010	447299	5.000

20 LET

Cesta JLA 6/I nebotičnik

PROJEKTIVNO PODJETJE KRANJ

IZDELUJE NAČRTE ZA STANOVANJSKE HIŠE IN VSE VRSTE OSTALIH GRADENJ

Uspel izlet na Koroško Babo

Planinsko društvo Kranj je organiziralo v nedeljo, 7. julija, izlet na 2123 metrov visoko Koroško Babo na meji med Avstrijo in Jugoslavijo. Vzpon na Koroško Babo je precej zahteven, saj je vrh sorazmerno visok, razen tega pa poti niso najbolje označene in shojene. Na vrhu Koroške Babe je vpisna knjiga, kamor so jo leta 1955 prinesli planinci z Jezerskega. Vendar so bili kranjski izletniki v nedeljo neprijetno presenečeni, ko so ugotovili, da je v knjigi od leta 1955 dalje vpisanih le 23 naših planincev, medtem ko je Avstrijcev najmanj desetkrat več.

Nedeljskega izleta na Koroško Babo se je razen vodstva izleta udeležilo še 16 planincev, ki so bili z izletom zadovoljni. Menili so, da bi morali Slovenci množičneje obiskovati naše obmejne vrhove in tudi s tem izkazovati narodno zavest. Ker poti na takšne vrhove niso najbolje označene, so najprimernejši množični izleti.

-jk

Le do Naklega

Člani Aero kluba iz Ljubljane Marjan Medič, Zmago Jeršan, Darko Krašovec, Bojan Rode in Janez Pipan so hoteli v sredo, 11. julija, s svojimi jadralnimi letali pristati v Lescah. Vendar so jih neugodne vremenske razmere prisilile, da so morali predčasno pristati. Medič, Jeršan, Krašovec in Rode so za prisilni pristanek izbrali travnik med Kranjem in Polico, Pipan pa je pristal v Strahinju.

-jk

Precejšnji obisk v jeseniškem kopališču

Jeseniško kopališče privablja iz dneva v dan več kopalcev, predvsem mladino ter delavcev železarne.

Za jeseniško kopališče skrbi jeseniški Športmetal, ki sicer vzdržuje športne objekte v jeseniški občini. Letos so v bazen vgradili nove filtrirne naprave, ki omogočajo, da vodo zamenjajo trikrat na teden. Voda je ogrevana in ima poprečno temperaturo 25 stopinj Celzija. Poleg tega je kopalcem na voljo okrepčevalnica in igralni avtomati, po zvočnikih pa predvajajo izbrano glasbo. Za primer nezgode sta vedno prisotna dva dežurna reševalca.

Kopališče je najbolj polno ob sobotah in nedeljah, ko prihajajo tudi obiskovalci iz okoliških krajev.

J. Rabič

ISKRA

Iskra — Elektromehanika Kranj v ZP Iskra Kranj

Vse učence, ki letos končujejo osnovnošolsko obveznost in se želijo zaposliti, vabimo, da se odločijo za zaposlitev v naši tovarni in se tako pridružijo našemu 6000-članskemu kolektivu, v katerem je zaposlenih dve tretjini mladih.

V naši tovarni smo namreč sklenili, da bomo zaposlili

100 deklet in fantov

na prostih delovnih mestih v naših montažah in obdelovalnicah, kjer delovni pogoji najbolj ustrezajo mladim delavcem.

Pogoj za zaposlitev je starost 15 let.

Če ste se torej odločili za zaposlitev v naši tovarni, vas prosimo, da pošljete pismene prijave do 20. 7. 1973 na kadrovski oddelek Iskre-Elektromehanike Kranj, 64000 Kranj, Savska loka 4.

ljubljanska banka

Ljubljanska banka, Podružnica Kranj

sprejme v delovno razmerje

4 administrativne delavce

z dokončano dveletno administrativno šolo

Pismene prijave za zasedbo objavljenih delovnih mest s kratkim življenjepisom in dokazilom o doseženi izobrazbi sprejema komisija za delovna razmerja pri Ljubljanski banki, podružnici Kranj, Cesta JLA 4, Kranj, do 24. 7. 1973.

prodam

Tisoče cvetov VRTNIC cveti v Podbrezjah — tudi za vas! Ogled in naročila vsak dan razen nedelje. Tušek, Vzgoja vrtnic Podbrezje na Gorenjskem 4035

Prodam SEME REPE in JERMENICO za zetorja 25 KM. Suha 29, Kranj 4069

Prodam MOPED in ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK. Zupanova 11, Šenčur 4070

Prodam šest tednov stare PRAŠIČKE mesnate vrste. Janša (Torkar), Zasip 68, Bled 4071

Prodam MOTORNO KOSILNICO BCS. Žvan, Žirovnica 11 4072

Prodam KRAVO, ki bo v kratkem teletila. Srednja vas 51, Šenčur 4073

Prodam PONY EXPRES. Ovsiše 23, Podnart 4075

Po ugodni ceni prodam montažno BARAKO 4 x 5 m, betonsko ŽELEZO, kvadratno ŽELEZO in nekaj nove ter rabljene OPEKE na Bledu. Naslov v oglasnem oddelku 4076

Prodam VOZIČEK in TIR za žamanje desk. Naslov v oglasnem oddelku 4077

Ugodno prodam dve SOBNI OMARI. Jereb Matilda, Koroška 12, Kranj 4078

Prodam 4000 kosov STREŠNE OPEKE bobrovec in smrekove PLOHE. Zg. Brnik 7, Cerklje 4079

Prodam 14 mesecev starega BIKA Tatinec 1, Preddvor 4080

Prodam BUKOVA DRVA (9 m) in komplet razdrt STROJ za fiata 750, letnik 1966 z brušenim blokom. Ogled do ponedeljka. Zamlen Ivan, Brezje 37 4081

Prodam nov nemški štiristezni MAGNETOFON ali zamenjam za diatonično HARMONIKO. Koritnik Matija, Poženik 3, Cerklje 4082

Prodam ORODJE za izdelavo vrstnih sponk. Arh Jernej, Cesta kokrškega odreda 24, Kranj 4083

Prodam PEČI: kupersbusch in gorenje. Mlakarjeva 14 (pri vodovodnem stolpu), Kranj 4084

Ugodno prodam nov japonski FOTOAPARAT 6 x 6 yashica 635 s predlečami, novo STOJALO za fotoaparat ali kamero yashica tripod in odličen diaprojektor leitz prado 500. Tušek, Podbrezje 135, 64203 Duplje na Gorenjskem 4085

Prodam nov dvovrstni SADILNI STROJ (traktorski priključek zahodnonemške znamke akord za vse vrste sadik, možnost reguliranja globine in razdalje. Tušek, Podbrezje, 64203, Duplje na Gorenjskem 4086

Fotoamaterji! Po ugodni ceni prodam KINOKAMERO, PROJEKTOR praktiko LLC, JAŠIKO 6 x 6, POLAROID 340 in elektronski FLEŠ. Milič Milivoje, Škofjeloška 46, Kranj 4087

Ugodno prodam BETONSKE VEREJE. Britof 218, Kranj 4088

Prodam SPALNICO in druge dele POHIŠTVA ter dve novi mischelin GUMI s platišči 145 X 15. Cena ugodna. Krfogec, Moša Pijade 15, Kranj 4089

Prodam PONY EXPRES. Čarman Janez, Drolčevo naselje 21, Orehek 4090

Prodam KRAVO in dve telici. Zg. Veterno 1, Tržič 4091

Prodam ali zamenjam 250 kg BETONSKEGA ŽELEZA premera 6 mm za 8 mm. Podreča 11, Kranj

Prodam plinski ŠTEDILNIK s plinsko JEKLENKO. Vombergar, Cerklje 1. 4110

Prodam KRAVO, ki bo čez en mesec teletila. Poženik 12, Cerklje 4111

Prodam 6 tednov stare PRAŠIČKE. Šmartno 13, Cerklje 4112

Prodam KOTEL za svinjsko kuho. Pšenična polica 7, Cerklje 4113

Prodam starejšo KOBILO. Poženik 39, Cerklje 4114

Prodam drugo košnjo LUCERNE. Močnik, Dvorje 42, Cerklje 4115

Prodam traktorsko SNOPOVEZALKO bautz za pšenico, TRAKTOR deutz 18 KM, nemško SLAMOREZNICO s puhalnikom in VERIGO. Pšata 32, p. Dol pri Ljubljani 4116

Prodam 3 mesece stare JARČKE. Cegelnica 1, Naklo 4117

Prodam GAJBICE in ASPARAGUSE v zabojih. Gorjanc Štefan, Jelenčeva 54, Kranj 4118

Prodam kombiniran VOZIČEK za 500 din. Gorjanc Francka, Jelenčeva 34 Kranj 4119

Ugodno prodam lep globok OTROŠKI VOZIČEK z vložkom in košarico. Matkovič Petra, Zupančičeva 23, Kranj 4120

Prodam rjave PIŠKE, stare 3 mesece. Mlakarjeva 58, Šenčur 4121

Prodam 2 kub. m suhih smrekovih PLOHOV. Kurnik Milka, Olševek 48 4122

Prodam kombiniran OTROŠKI VOZIČEK. Lavtar, Cesta na Klanec 34, Kranj 4123

Prodam seme rdeče DETELJE. Kalan, Jama 28, Kranj 4124

Ugodno prodam KOSILNICO irus, težko 50 kg, primerno za hribovite predele. Krajnik, Breznica 5, Škofja Loka 4125

Prodam zelo dobro ohranjen MOPED in LES za ostrešje. Srednje Bitnje 92 4126

Prodam športni OTROŠKI VOZIČEK. Valjavec, Kovor 70, Tržič 4127

Prodam SEME rdeče detelje. Breg ob Savi 7, Kranj 4128

Poceni prodam GRADBEN LES. Britof 153, Kranj 4129

Prodam gradbeno BARAKO. Ogled popoldne od 15. ure dalje. Naslov v oglasnem oddelku 4159

kupim

Kupim dobro ohranjeno TRAKTORSKO SEJALNICO. Ahčin Martin, Praprotna Polica 24, Cerklje 4136

Kupim MLATILNICO na tresala ali brez in vprežne GRABLJE. Dremelj Janez, Dragomelj 50, Domžale 4137

vozila

Poceni prodam karambolirano SIMCO 1300, LETNIK 1966 z novimi deli za popravilo. Luznar Franc Pintarjeva 12, Kranj (Čirče) 4053

Prodam ŠKODO 1000 MB, letnik 1966. Jelenčeva 12, Kranj 4054

Prodam NSU 1200 rdeč, letnik 1969. Gros, Milje 2, Šenčur 4093

Prodam OPEL REKORD, letnik 1960 v odličnem stanju. Sp. Duplje 92 4094

Prodam AUSTIN 1300, letnik 1970 ali zamenjam za FIAT 750. Smledniška 23, Kranj 4095

Prodam dobro ohranjen NSU 110, l. 1968, prevoženih 81.000 km. Ogled vsak dan od 19. ure dalje in v nedeljo dopoldne. Urbanč, Tavčarjeva 6, Jesenice 4096

Prodam FIAT 750, letnik 1969. Ogled popoldne. Skubic, Kranj Gradnikova 9 4097

Prodam AMI 8, letnik 1970, registriran do januarja 1974. Cena 17.000 din. Prusnik, Britof 73, Kranj, telefon 22-402 4138

Prodam FIAT 750, letnik avgust 1969. Sp. Brnik 80. Ogled v nedeljo 4139

Prodam VW ali zamenjam. Razliko doplačam. Gros Jože, Brdo 1 nad Ljubnom 4140

Prodam MOTOR maxi 175. Stritarjeva 8, Kranj 4141

Prodam FIAT 750, letnik 1970, prevoženih 27.000 km. Smledniška 6, Čirče, Kranj 4142

Kupim FIAT 1300, letnik 1970 ali 1971. Glinje 5, Cerklje 4143

Poceni prodam dobro ohranjeno ZASTAVO 750, letnik 1970. Hrovat Lojze, Beleharjeva 26, Šenčur 4144

Prodam R-4, letnik 1967, dobro ohranjen. Slivnik, Sp. Gorje 17 4145

Prodam FORD TAUNUS 12 M ali zamenjam za manjše vozilo. Ostalo po dogovoru. Trboje 96 4160

R-4, 48.000 km, odličen, prodam za 23.000 din. Čampa, Pševska 7 a, Kranj 4098

Prodam ZASTAVO 750 za 9000 din. Kranj, Zasavska 29 4099

Prodam ohranjen FIAT 750, letnik 1969. Janez Kanc, Verdnikova 32, Jesenice 4100

Prodam NSU PRINZ tip 110. Škrjanc, Sp. Duplje 100 4101

Poceni prodam FIAT 1100, letnik 1960. Informacije na telefon 24-540 4102

Poceni prodam FIAT 600. Planina 28, Kranj 4103

stanovanja

Iščem SOBO in SKLADIŠČE (po možnosti v Tavčarjevi ulici ali v bližini tržnice). Ponudbe poslati pod »tržnica« 4146

Kupim takoj ali do zime vseljivo enosobno modernejše STANOVANJE ali GARSONJERO v Kranju ali bližnji okolici. Ponudbe na telefon 23-806 vsak dan od 19. ure dalje 4147

Prodam STANOVANJE v Žireh št. 87, lahko tudi posamezne sobe. Merlak Franc, Gregorčičeva 13, Kranj 4148

Uslužbenka išče SOBO v Kranju. Kličite dopoldne telefon 064 21-884 4149

ZAMENJAM dvosobno komfortno STANOVANJE z nizko najemnino v bloku za dvoinpol- ali trosobno, prav tako v bloku. Dam nagrado. Naslov v oglasnem oddelku ali telefon 21-886 4150

Učiteljica z družino išče enosobno STANOVANJE v Kranju. Naslov v oglasnem oddelku 4104

V okolici Kranja zamenjam trosobno STANOVANJE z gospodarskim poslopjem za trosobno STANOVANJE v Kranju, Škofji Loki, Medvodah ali okolici. Ponudbe poslati pod »lep kraj« 4105

V Kranju ali Šenčurju iščem sobo. Naslov v oglasnem oddelku.

posesti

Prodam PARCELO v bližini Kranja. Ponudbe poslati pod »zazidljiva« 4151

Prodam na pol dozidano GOSPODARSKO POSLOPJE, iz katerega se lahko naredi stanovanje. Cerklje št. 107 4152

zaposlitve

Sprejmem KLJUČAVNIČARSKEGA VAJENCA. Ključavničarstvo Jalen, Huje 23, Kranj 4153

ZIDARSKI MOJSTER ima še nekaj prostih kapacitet. Naslov v oglasnem oddelku 4059

Sprejmem VAJENCE in DELAVCE za slikopleskarsko stroko. Slikopleskarstvo Kočnik Stane, Šenčur, Štefetova 34 3873

Sprejmem VAJENCA za avtoličarja. Ambrož, Luznarjeva 13, Kranj 4005

Sprejmem ŠOFERJA za razvoz oranžade. Klanjšek Vili, sodovičarstvo Brezje na Gorenjskem 4106

V uk sprejmem VAJENCA za avtoličarstvo. Draksler Izidor, avtoličarstvo Zasavska 36 b, Kranj 4107

Sprejmem VAJENCA za avtomehanično stroko. Gantar Alojz, Naklo 182 4108

obvestila

Gostilna Bohinc v Trbojah bo danes in jutri v nedeljo, 15. julija, zaprta zaradi smrti mame Ivane Bohinc 4158

ROLETE naročite ŠPILERJU, Gradnikova 9, Radovljica, telefon 75-610 ali pišite, pridem na dom 3546

Obveščamo vse odjemalce, da bo pekarija Umnik Stane, Šenčur od 16. julija do 13. avgusta zaprta zaradi popravil in dopusta. Kruh se bo dobil iz Kranja v trgovini Živila Šenčur 4063

Obveščam stranke, da bom začel poslovati v pisarni Kranj, Gregorčičeva 15 (tretja hiša od sodišča proti centru mesta) od ponedeljka, 16. julija 1973, dalje. Odvetnik mr. Janez Jocif 4135

ostalo

LOKAL, primeren za obrt, trgovino ali agencijo v Kranju oddam v najem ali prodam. Ponudbe z navedbo stroke poslati pod »Center« 4109

Tistemu, ki mi sporoči naslov osebe, ki je vzela rdeč MOPED Tomos, št. motorja 026228, nudim 500 din nagrade. Župan, Cegelnica 1, Naklo 4130

ženitve

Upokojenec, vdovec, 62 let, želi spoznati žensko od 50 do 60 let. Ima urejeno svojo hišo v lepem kraju. Naslov v oglasnem oddelku 4131

izgubljeno

Od Tekstilne šole do mesta izgubljeno zlato verižico vrnite proti nagradi. Hudobivnik, Maistrov trg 12, Kranj 4132

Od Bobovka do Strahinja izgubljeno AKTOVKO z orodjem vrnite v Strahinj št. 14, Naklo 4133

Izgubil se je zelo velik PES, rjavobel hrt. Proti nagradi sporočite na telefon 85-255 Škofja Loka, Plestenjak 4161

čestitke

Albinu IGLIČARJU čestitajo ob njegovem končanem podiplomskem študiju na pravni fakulteti starši in sestra 4134

prireditve

Gasilsko društvo Bitnje pri Kranju bo v nedeljo, 15. julija, ob 14. uri prevzelo v upravljanje nov gasilski avto. Nato bo velika VRTNA VESELICA. Za ples in razvedrilo bo igral instrumentalni kvintet GORENJCI. Sodelovala bo godba na pihala. Če bo vreme slabo, bo prireditev naslednjo nedeljo 4062

MESO KAMNIK
Zahtevajte v vaših trgovinah
kamniški želodec
Gostom ga servirajte s hrenom

MA Šenčur priredi v nedeljo, 15. julija, VELIKO VRTNO VESELICO na vrtu pri Jožu. Zabaval vas bo ansambel CARAVAN. Kegljanje za koštruna se začne že v soboto od 15. ure dalje. Vabljeni! 4154

Ljubitelji narodne in zabavne glasbe ter plesa, pozor! Gasilsko društvo VOKLO prireja v soboto, 14. julija, ob 20. uri KRESNO NOČ. V nedeljo, 15. julija, ob 15. uri pa na Remčevem vrtu VELIKO VRTNO VESELICO. Obakrat vas bo zabaval ansambel RUDIJA BARDORFERJA s pevskim kvintetom ZVONČEK. Kegljanje za koštruna in bogat srečelov. Vabljeni! 4155

Gasilsko društvo MOŠNJE priredi v nedeljo, 15. julija, ob 14. uri PROSLAVO 75-letnice društva pod pokroviteljstvom hotela Grad Podvin. Po proslavi bo VESELICA. Za ples bo igral ansambel MURKA iz Lesc. Vabljeni! 4156

Gasilsko društvo DUPLJE priredi v nedeljo, 15. julija, ob 15. uri VELIKO VRTNO VESELICO s srečelovom. Zabaval vas bo ansambel RUDIJA JEVŠKA s PEVCI. Pridite, razvedrili se boste! 4157

KLEMEN

JE LEP, PRIJETEN, PRAKTIČEN, INTIMEN — ČE GA IMAŠ, SE POČUTIŠ BOLJE, UDOBNEJE ... SREČNEJŠI SI!

lesnina

V SLOVENIJI: KRANJ, LJUBLJANA, CELJE, KOPER, MARIBOR, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA

KMALU

PAVILJON

murka

na avgustovskem Gorenjskem sejmu v Kranju

pohištvo
zavese — preproge
gospodinjski stroji
okna — vrata
oprema
za centralno kurjavo
opeka

kredit do 15.000 din
dostava na dom
sejemski popusti

Žitopromet Senta, skladišče Kranj,
Tavčarjeva 31, tel. 22053
Obveščamo cenjene odjemalce, da prodajamo

kvalitetno koruzo
po nizki ceni
1,40 din

v papirnih egaliziranih vrečah po 50 kg

Novo za graditelje

Strešniki »Novoteks«
po italijanski licenci
35 let garancije
v 5 barvah

Prodaja

murka
Železnina LESCE
tel. 75-650

V globoki žalosti sporočamo, da nas je zapustila naša draga sestra

Marija Dolinar

od Sv. Duha 18

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, 14. julija, ob 16. uri izpred hiše žalosti na pokopališče v Žabnico.

Žalujoči: brat in sestra ter drugi sorodniki

Sv. Duh, 13. julija 1973

Mercator

Paviljon Veletrgovine Mercator v hali C na Gorenjskem sejmu pripravlja za obiskovalce in kupce v paviljonu Mercatorja posebna presenečenja.

potrošniki

Popravek

V zvezi z objavljenim poročilom o prometni nesreči v Škofji Loki, ki se je zgodila v petek, 6. julija, (Glas št. 52, stran 8) so nam z UJV Kranj sporočili naslednje:

Pavao Barišič iz Škofje Loke je pripeljal po levi strani ceste, Leopold Triler pa po desni in ne obratno, kot je bilo objavljeno.

s sodišča

Kaznovani dolgi prsti

V torek, 26. junija, so se znašli pred senatom Okrožnega sodišča v Kranju, ki mu je predsedoval sodnik Borut Kobi, Jože PAZLAR (1953) z Bleda, šofer pri trgovskem podjetju Murka in SGP Sava Jesenice, Andrej POGAČAR (1954) z Bleda, zaposlen pri LIP Bled, Peter MRAK (1954) z Bleda, delavec kleparske delavnice na Bledu in Franc ERŽEN (1954) z Bleda, zaposlen pri LIP Bled.

Obtožnica jih je bremenila, da so storili več kaznivih dejanj, pri čemer je Jože Pazlar očitno prednjačil s svojo vztrajnostjo in predrznostjo pri dejanjih. Pri slednjih je bil tako rekoč neugnan in je jemal na škodo podjetja, kjer je bil zaposlen, na škodo delovnih tovarišev in drugih neznanih oseb.

7. junija lani je v Lescah vzel iz zaklenjenega avtomobila zastava 750, last Dušana Colje iz Hraš pri Radovljici, avtomobilski radio znamke Philips in magnetofon RR Niš-reporter v skupni vrednosti 2700 dinarjev. V avtomobil je prišel tako, da je potisnil navznoter trikotno okence in z notranje strani odprl vrata. Jože Pazlar je storil drugo kaznivo dejanje ponoči 7. avgusta lani v baraki SGP Gorenje na Rečici pri Bledu. Na vratih je odtrgal ključavnico obešanko in si na škodo podjetja prisvojil ročno motorno žago stihl, ročni električni vrtalni stroj, električni kabel z razdelilcem in pločevinasto kanto v skupni vrednosti 5.026,86 dinarjev. Serija Pazlarjevih podvigov še ni končana. Maja lani je na Bledu pred hotelom Toplice skušal vzeti iz odprtega avtomobila italijanskega državljana radio, vreden 250 dinarjev. Ker mu to ni takoj uspelo, je vzel le varnostni trikotnik, vreden 30 dinarjev! Med 25. in 29. marcem lani je na Zatrniku nad Bledom odvil s teptalnega stroja za sneg dve luči-meglenki, vredni 695,25 dinarjev. Junija istega leta je vzel iz skladišča Murke v Lescah osem avtomobilskih gum, vrednih 2.716,20 dinarjev. Nekaj dni kasneje pa še zlobljivo dvokolo pony vredno 686 dinarjev. Jože Pazlar je podvige končal avgusta lani, ko je na Lancovem iz priročnega skladišča oddelka za narodno obrambo radovljiške skupščine vzel šotor za 4 osebe in 19 klinov za šotor. Predmeti so bili vredni 1630 dinarjev.

Vsi štirje obtoženci pa so v noči 31. oktobra lani pred mehanično delavnico AMD v Bohinjski Bistrici sneli z osebnega avtomobila Janeza Kapusa iz Polja vsa štiri kolesa, vredna 2600 dinarjev!

Obtoženci so dejanja priznali, razen tega pa so bila njihova priznanja podprta tudi z drugimi dokazi. Prav tako so ustrezni organi vse ukradene predmete našli, bodisi pri obtožencih ali pri osebah, kamor so jih Pazlar, Pogačar, Mrak in Eržen spravili. Čeprav so v Bohinjski Bistrici snemali gume pod vplivom alkohola, so se na sodišču zagovarjali, da so vedeli, kaj delajo in se zavedali, da gre za krajo, od katere bo imel korist Pazlar, ki ima enak avtomobil kot Kapus.

Senat je obtožene spoznal za krive in jim izrekel kazni. V primeru Andreja Pogačarja, Petra Mraka in Franca Eržena se je senat odločil za kazen zapora. Ker še niso bili kaznovani in ob dejanju pod delnim vplivom alkohola, ker so dejanje priznali in ga obžalovali in še niso odslužili vojaščine, jih je sodišče obsodilo na šest mesecev zapora pogojno za dobo treh let! Jožetu Pazlarju pa je sodišče prisodilo 2 leti in šest mesecev zapora pogojno za dobo štirih let. Kazen ne bo izvršena, če obtoženi v tem času ne bo storil novega kaznivega dejanja. Vzrokov za tako kazen je bilo več. Jože Pazlar je mlajši polnoletnik. Kot nezakonski otrok je bil deležen pomanjkljive vzgoje. Zašel je v slabo družbino. Dejanja je obžaloval. Je vesten delavec in senat mu je verjel, da se bo poboljšal. Štiriletni poskusni rok je dovolj dolg za to!

J. Košnjek

Posrečila se mu je le prva tatvina

Pred senat Okrožnega sodišča v Kranju, ki mu je predsedoval sodnik Borut Kobi, je v petek, 28. junija, stopil obtoženi Branislav TADIĆ (1947) iz Radovljice, zaposlen pri tesarskem mojstru Filipu Markovu iz Radovljice. Obtožnica mu je očitala, da je 15. januarja letos v Radovljici na Linhartovem trgu vlomil v osebni avtomobil Borisa Hrovata iz Radovljice. Iz avtomobila je vzel radio-tranzistor, vreden 1500 dinarjev.

Branislav Tadić je prav tako skušal opraviti dve tatvini, vendar kaznivega dejanja ni dokončal.

Oktobra lani je v Radovljici vlomil v prostore Kina Radovljica. V notranjost se je splazil skozi odprto okno pri odru, odšel skozi dvorano v bife, na oknu blagajne razbil steklo in se skozi odprtino splazil v notranjost. Iz predalov blagajne je hotel vzeti denar, vendar ni ničesar našel.

Obtoženi je opravil tudi drugi »podvig« oktobra lani, ki pa se prav tako ni končal tako kot je želel. Ponoči okrog 2. ure zjutraj je prišel skozi odprta glavna vrata v tovarno Gorenjka v Lescah. Njegov cilj so bile odklenjene pisarne, ker je slutil, da bo dobil tam denar ali vrednostne predmete. Poskušal je odpreti mizne predale, vendar ni šlo. Ker ni našel tistega, kar je iskal, je odšel.

Branislav Tadić je vsa kazniva dejanja priznal. Zagovarjal se je, da je bil tedaj vinjen. Prišel je iz Nemčije, ustrezne zaposlitve ni dobil, zato se je vdal pijači in slabi družbi. Zmanjkovalo mu je tudi denarja. Čeprav je bil vinjen, se dejanj spominja.

Sodišče je spoznalo, da je obtoženi vsa kazniva dejanja priznal zato, ker je uvidel, da na ta način ne bo prišel daleč in zato dejanja obžaluje. Senat je pri odmeri kazni te okoliščine upošteval. Na drugi strani pa je bil obtoženec 16. junija lani pri Občinskem sodišču v Radovljici že kaznovan z enim letom zapora pogojno za dobo treh let zaradi premoženjskih deliktov. Dejanja, zaradi katerih se je zagovarjal pred Okrožnim sodiščem, pa dokazujejo, da na obtoženca pogojna kazen ne vpliva. Naložena mu je bila enotna kazen: 1 leto in 6 mesecev zapora! Krajša zaporna kazen za obtoženca ne pride v poštev, je menilo sodišče. Nujna je daljša prevzgoja. Branislav Tadić je namreč nagnjen k izvrševanju kaznivih dejanj, rad popiva, nima pravega odnosa do družine, razen tega pa je bil že »gost« sodnika za prekrške.

J. Košnjek

Komunalno podjetje
VODOVOD
Kranj

sprejme v uk

vajence

za vodovodno inštalatersko stroko.

Za učenje zgoraj navedenega poklica se zahteva končana osemletka. Prijave sprejema tajništvo podjetja Vodovod Kranj, Koroška c. 41.

na zalogi

•okna
•vrata
JELOVICA

murka
železnina LESCE

SPLOŠNA VODNA SKUPNOST GORENJSKE KRANJ
Cesta Staneta Žagarja 30
odbor za delovna razmerja

objavlja prosto delovno mesto:

KV strojnika težke gradbene mehanizacije **(buldožerista)**

Delavec mora poleg splošnih pogojev za vstop na delo v delovno organizacijo izpolnjevati še naslednje pogoje:
imeti mora opravljen izpit za KV strojnika težke gradbene mehanizacije;
kot poseben pogoj za sprejem na delo je predpisano tudi 30 dni poskusnega dela.

Delavec bo sprejet v delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Stanovanje — družinsko ali samsko, za zdaj ni zagotovljeno.

Prijavo za prosto delovno mesto je potrebno poslati najkasneje v 15 dneh po objavi. Prijavi je potrebno priložiti dokazila o kvalifikaciji.

Brez vozniškega dovoljenja

Franc Makše (1955) iz Rateč je v sredo, 11. julija, zavijal v Ratečah z glavne na stransko cesto. Pri tem ni upošteval prednosti mopedista Adolfa Šulina (1939) iz Rateč, ki je vozil po prednostni cesti. Mopedist zaradi nenadnega zavijanja avtomobilista nesreče ni uspel preprečiti in je trčil v avtomobil. Pri tem se je huje ranil in so ga prepeljali v bolnišnico na Jesenice.

Osa povzročila nesrečo

V torek, 10. julija, popoldne se je zgodila na Drulovki pri Kranju težja prometna nesreča, v kateri sta bili dve osebi težje ranjeni. Voznica osebnega avtomobila Margareta Delinić (1944) iz Osijeka je vozila od Kranja proti Drulovki. Na Drulovki je skozi avtomobilsko okno priletela osa in se usedla na sina Zorana (1965), ki je začel vpiti in kriliti z rokami. Voznica se je ozrla k sinu, vendar je pri tem zapeljala s ceste na travo in se zaletela v drevo. Vozničin mož Krešimir in sin Zoran sta bila pri tem huje ranjena in so ju odpeljali na kirurško kliniko v Ljubljani.

Nepravilna vožnja kolesarja

Voznik pony ekspresa Franc Sabotin (1956) z Jesenic je vozil v sredo, 11. julija, po cesti Maršala Tita proti Plavžu. 30 metrov daleč je zagledal pešca Pavla Sedeja (1903) z Jesenic, ki je zunaj prehoda za pešce prečkal cesto. Franc Sabotin ga je med vožnjo zadel z ramenom. Sedej je padel in se hudo ranil. Odpeljali so ga v jeseniško bolnico.

Padel s kolesom

Janez Kunšič (1898) iz Strahinja se je peljal v četrtek, 12. julija, s kolesom od Jaslic proti Bistrici pri Naklem. Na klancu je v blagem desnem ovinku padel in se ranil. Odpeljali so ga na ljubljansko poliklinico. Janez Kunšič je vozil pod vplivom alkohola.

-jk

Zahvala

Ob prezgodnji smrti dobrega moža, očeta, brata in strica

Karla Ajdovca

predilskega nadmojstra

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste bili v težkih trenutkih z nami, nam izrazili sožalje, darovali vence in toliko cvetja in ga v velikem številu spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Urološkega oddelka Kliničnih bolnic v Ljubljani, doktorju Stanetu Potočniku, delovnemu kolektivu predilnice I. Tekstilindusa Kranj, Gostinskemu šolskemu centru v Ljubljani, Elektru Kranj, PGD Šenčur in drugim gasilskim društvom, pevcem iz Šenčurja, kranjski godbi in gospodu župniku za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Tončka, hčerki Dragica in Fanika, brat France z družino in drugo sorodstvo

Šenčur, 14. julija 1973

V globoki žalosti sporočamo, da nas je nepričakovano za vedno zapustila naša draga mama, sestra, teta in stara mama

Ivana Bohinc

Mlinarjeva mama

Pogreb bo v soboto, 14. julija, ob 16. uri izpred hiše žalosti v Trbojah

Žalujoči: hčerka Marica, sinovi France, Jože, Miro, Drago, Marijan z družinami in brat Lojze ter drugo sorodstvo

Trboje, Hrastje, Bled, Ljubljana, Novo mesto, 13. julija 1973

Naš komentar

Uspel vaterpolski teden

Vaterpolisti Triglava so prvo polovico prvega dela v II. zvezni ligi končali nadvse uspešno. V šestih srečanjih so pobrali ves izkupiček in krepko vodijo na lestvici dvanajsterice drugoligašev. V dobrem tednu so šestkrat visoko zmagali, pri čemer so vsaj trikrat zaigrali v prvoligaškem stilu. Triglav ima zdaj tako kvalitetno ekipo kot jo morda še ni imel doslej. Mladi igralci so povsem enakovredni starejšim vrstnikom, tako da skupaj predstavljajo homogeno celoto. V ekipi skoraj ni človeka, ki ne bi v teh šestih tekmah vsaj enkrat zatresel nasprotnikovo mrežo. Trener Peter Didič je vzgojil odličen kader igralcev prve ekipe, ki so si po kvaliteti skoraj povsem enaki. Zaradi tega nima težkega dela pri zamenjavah. »Teden vaterpola« v Kranju pa je tudi dokazal, da je to športna igra v Kranju številka 1. Praktično ni bilo večera, ko ne bi bilo ob bazenu nad tisoč gledalcev. Vsekakor je bil prikazani vaterpolo prava poslastica za ljubitelje športa v Kranju, saj so uživali v lepih in razburljivih igrah. Ko pišemo o teh razveseljivih dogodkih, pa žal ne moremo biti povsem zadovoljni z organizacijo tekem, ki niso na višini kot so to obljubljali predstavniki vaterpolske sekcije na tiskovni konferenci tik pred prvenstvom. Gledalci namreč močno negodujejo, ker imajo po končani tekmi samo en izhod — pri enih vratih in prav zaradi hude gneče ob koncu tekme nekateri že predčasno zapuščajo letni bazen, čeprav bi lahko za plačano vstopnino videli vse dogodke v bazenu od prve do zadnje minute. Upamo, da se bo to stanje v nadaljevanju izboljšalo, da bodo tudi gledalci po tej plati zadovoljni zapuščali letni bazen.

Zdaj je za Triglav v prvenstvu kratek premor in bodo s tekmami nadaljevali spet 21. julija. Tedaj se bodo srečali s Sento, naslednji dan pa bo na sporedu tekma s subotiškim Spartakom. Zadnje tri tekme v domačem bazenu pa bodo na sporedu šele v drugi polovici avgusta. Pot do I. zvezne lige je še dolga, opravili so šele dobro četrtino. Dosedanja je bila izredno uspešna. Prepričani smo, da bodo Kranjčani zmagovali v domačem bazenu tudi v preostalih tekmah in premagali tudi po dosedanjih rezultatih sodeč ekipo Bečeja, ki je trenutno na drugem mestu in je še vedno brez poraza. Nekoliko teže bo igrati zunaj, v tujih bazenih. Po rezultatih sodeč bi morali zmagovati tudi zunaj Kranja, čeprav ne bo tako lahko kot doma. Igrati bodo morali sproščeno in resno in uspeh v tem primeru zanesljivo ne bo izostal.

J. Javornik

Slovenska vaterpolska liga

Visoka zmaga Triglava II

Vodovodni stolp : Radovljica
17:7 (4:2, 5:3, 4:1, 4:1)

Slovenska vaterpolska liga, gledalcev 300, sodnik B. Balderman (Kranj).

Vodovodni stolp: Torkar, Podveršček, Avsec 1, Kompare, Žun, Veličkovič 3, Hlebec, Pogačar, Ankerst, Blagotivšek, Rebolj 13.

Radovljica: Župan, Marinček, Zrimc, Selan 5, Artiček, Levičnik 1, Hrustelj, Ravnikar, Mandeljc 1, Pernuš.

Radovljičani so tudi to pot v Kranju izgubili s kranjskim predstavnikom kljub borbenosti.

Slovan : Triglav II 0:13
(0:2, 0:4, 0:3, 0:4)

Slovenska vaterpolska liga, letni bazen v Kranju, gledalcev 300, sodnik Alujevič (Celje).

Triglav II: Čermelj, Z. Malavašič 1, Kuhar 4, M. Planinšek, R. Planinšek, Hribar 1, Čalič 3, Kraševec 1, Mežek, Stariha 3, Delavec.

Zaradi preplitvega bazena na Kodeljevem so igralci Slovana po trileten premoru svojo tekmo kot domačin odigrali v Kranju. Triglav II je bil premočan nasprotnik za vaterpoliste Slovana. -dh

TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ
Savska cesta 34

razglaša prodajo

avto kombija
IMV 1600

letnik 1968, karamboliran, v nevoznem stanju. Izklicna cena 3500 din. Prednost ima družbeni sektor. Ogled vozila 17. julija od 8. do 10. ure.

II. zvezna vaterpolska liga

Kondicijski treningi Triglava

Čeprav je kopalna sezona na višku ter imajo vaterpolisti Triglava 10-dnevni premor, pa voda v kranjskem bazenu ni brez njih. 10-dnevni počitek kranjski drugoligaš izkorišča za naporne tekme v nadaljevanju. Trenirajo dvakrat dnevno, saj se zavedajo, da po šestih zmagah ne smejo spati na lovorikah. Čaka jih še 16 srečanj, ki bodo odločala o letošnjem prvaku in prvoligašu. Tega se vsi zavedajo, zato pospešeno trenirajo.

Lestvica po 6. kolu:

Triglav	6	6	0	0	75:26	12
Bečej	4	4	0	0	22:12	8
Solaris	4	3	0	1	30:25	6
Vojvodina	4	3	0	1	17:16	6
Koper	6	3	0	3	38:42	6
Mladost	4	3	0	1	23:32	6
Riviera	6	2	0	4	29:30	4
ŽAK	4	1	1	2	16:18	3
Spartak	6	1	1	4	18:24	3
Senta	6	1	0	5	27:35	2
Jedinstvo	4	1	0	3	17:32	2
Borac	4	0	0	4	18:38	0

Ker se prvenstvo nadaljuje 13. in 14. julija, je lestvica še nepopolna, toda gorenjski ligaš je krepko v vodstvu. -dh

22-letni študent arhitekture Matjaž Kodek, ki je že nekaj let med najboljšimi kranjskimi vaterpolisti, je poleg vaterpola tudi odličen študent. Je izrazit obrambni igralec, ki igra »z glavo«. V letošnjem prvenstvu je spremenil način igre in v vseh šestih dosedanjih srečanjih je najboljši strelec moštva. Ima izrazit močan udarec, saj se ga bojijo vsi vratarji v drugi zvezni ligi. (-dh) — Foto: S. Hain

Brez Švarca in Didića

V Bukarešti bo od 2. do 4. avgusta letošnje balkansko prvenstvo mladih vaterpolskih reprezentanc. Kot trener naše mlade državne reprezentance do 20 let bi tekme moral voditi Kranjčan Didič, v vrsti pa je tudi njegov varovanec Karlo Švarc. Oba sta svojo udeležbo odpovedala zaradi tekmovanja v drugi zvezni vaterpolski ligi, saj v tem času Kranjčane čaka težka turneja po Dalmaciji. Odstopila pa sta tudi od evropskega prvenstva v Duisburgu (ZRN), ki bo od 15. do 19. avgusta. -dh

»Na Zelenici raste drugi dom«

Članek Na Zelenici raste drugi dom, ki je izšel v Glasu v sredo, 27. 6. 1973, na 4. strani, nas je spodbudil k izpovedi mnenja, ki ga imamo ob ustanovitvi planinskega društva pri šolskem centru ISKRA Kranj.

Veseli nas vsako planinsko navdušenje, zlasti pa delo z mladino in vključevanje planinstva v učne programe. Planinska zveza Slovenije si s svojo Mladinsko komisijo in njenim odborom za izobraževanje že vrsto let prizadeva, da bi pridobila čimveč mentorjev, ki bi bili pripravljeni aktivno delati s planinsko mladino, jo usmerjati v zdravo rekreativno dejavnost, ji razvijati pravilne odnose do narave in do človeka. Naši vzorniki — starejši planinci — nam s svojimi dejanji, z govorjeno in pisano besedo vsak dan znova odkrivajo tiste neizčrpne zaklade, iz katerih je zajemal naš narod, ki je — ujet med hribi — vzdržal v težkem boju za svoj obstanek in že marsikateremu »zmaju« odsekal glave, ker je črpal svojo moč pri pravem izviru — prvobitni naravi.

Planinsko društvo Kranj je v petinsedemdesetih letih svojega obstoja razvijalo različne oblike dejavnosti: od gospodarskih z gradnjo planinskih postojank, vzdrževanja in markiranja gorskih potov, reševanja ponesrečencev, varstva narave, vrhunskega alpinizma in organiziranja odprav v različna gorstva, zlasti pa je skrbelo za vzgojo mladine. Mladinski odsek je najbolj okrepil svojo dejavnost med najmlajšimi v osnovnih šolah, ker je tam pridobil mentorje, ki že nad deset let vztrajajo pri svojem delu. Od 2000 članov, ki jih ima društvo, je nad 800 pionirjev. Njihov program dela je pester, vabljiv za najmlajše, kar je tudi važno za vztrajnost pri planinski organizaciji. Že dalj časa pa čutimo velik prepad med osnovnimi in srednjimi šolami. Tu in tam je uspelo pridobiti mentorja na šolah druge stopnje, toda vsaka osvojena zvezdica se je le utrnila, zato se delo ni razvilo. Na trgovski šoli je poučeval planinec, ki je nabiral člane za PD Radovljica, v Iskri pa za PD Medvode. Le z mlekarsko šolo smo imeli uspešnejše stike, zadnji čas tudi z ekonomsko šolo. Na šolskem centru v ISKRI pa naša prizadevanja niso bila uspešna.

Načelnik komisije za vzgojo in izobraževanje ing. Danilo Škerbinek nam, je v dopisu z dne 5. 4. 1973 sporočil, da je prof. Dana Oblak na strokovnem seminarju za prosvetne delavce-fizkulturnike, ki je obravnaval misel o planinstvu v srednjih šolah, izrazila željo za ustanovitev **planinske skupine** v njihovem šolskem centru. Prosil nas je tudi, da se z njo povežemo in ji po svojih močeh pomagamo. Seveda je bilo naše društvo veselo, da je vznikla želja po sodelovanju pri njih samih. Ni pa bilo rečeno, da želi imeti **samostojno društvo.** Če je najem karavle na Zelenici in njena preureditev v planinski dom edini razlog, da se je rodilo planinsko navdušenje, smatramo te momente za silno **šibke,** zlasti za ustanavljanje samostojnega planinskega društva. **Zakaj tako zelo cepimo naše sile?** Poleg našega, že starega društva, obstoji tudi mlado društvo ZP ISKRA. Bomo s to prakso nadaljevali? Bo vsaka naša šola ustanavljala svoje društvo, če ji bo uspelo dobiti svojo streho?

Statut Planinske zveze Slovenije pravi, da ob morebitnem razformiranju društva preidejo njegova osnovna sredstva kot ostala sredstva pridobljena na ime planinstva v last Planinske zveze. Kako bo v tem primeru, ker je najemniški lastnik šola in ne društvo?

Naš mladinski odsek je na svoji seji obravnaval vprašanje novega društva v Kranju in vidi v njem le **razbijanje enotnega planinstva v Kranju.** Želimo sodelovanja z vašo mladino in mentorji v vseh oblikah dela, ki jih je začrtala v svoj program mladinska komisija pri PZS, ne samo v priložnostnih akcijah. Želimo tako tesno povezavo zlasti z mentorji, kot jo imamo z mentorji na osnovnih šolah. Le na ta način upamo v rast planinstva v srednjih šolah.

V maju so se zbrali predstavniki gorenjskih planinskih društev v Bohinjski Bistrici in izrekli **negativno mnenje** o ustanavljanju samostojnih PD na šolah iz prav istih razlogov kot to izraža naše društvo.

Toda novo društvo »šolski center ISKRA« se je že rodilo, že obstaja in začenja z delom. Ker živimo na teritorialno zelo ozkem prostoru, ker se dnevno srečujemo, ker bi morali biti naši cilji skupni, zato naj bodo skupne tudi naše želje: uspešno sodelovanje — brez rivalstva in uvajanja negativnih individualnih interesov, ki bi mogli skruniti planinsko ideologijo pogojeno z idealizmom, kot družbenimi načeli.

Ob vsem tem lahko še dodamo, da je že preizkušeni pogoj za učinkovitejše delo, kakor tudi uspehe tudi v planinstvu le integracija.

Če so naši sosedje za resnično planinsko dejavnost, bodo naše mnenje sprejeli.

Planinsko društvo KRANJ

Oh, ti sodniki

V gorenjski metropoli je vedno več zanimanja za vaterpolsko igro. To kaže tudi obisk na vseh šestih dosedanjih srečanjih v drugi zvezni ligi, pa tudi slovenska liga ima dovolj privržencev. Kranjski vaterpolisti pa ne vzgajajo samo vaterpolistov, temveč imajo v svojih vrstah tudi nekaj odličnih sodnikov. Tako prvo zvezno ligo odlično vodita Peter Didić in Marjan Pičulin, v drugi ligi pa imajo sodnika Zdravka Maržiča in Borisa Chvatala.

Kako sodijo ostali jugoslovanski vaterpolski sodniki, se je objektivna kranjska »publika« lahko prepričala sama na letnem bazenu. Skušali bomo oceniti vseh pet sodnikov, ki so vodili srečanja v kranjskem bazenu.

TRIGLAV : KOPER — *Ljubljančan Medvedič v slovenskem derbiju ni imel težkega dela, kljub temu pa ni zadovoljil, saj je imel precej napak, ki pa niso vplivale na rezultat. Pozna se mu, da je na tekmo prišel nepripravljen.*

TRIGLAV : JEDINSTVO (ZADAR) — *Sodnik Koprivnikar (Reka) je sodil »malo meni, malo tebi«, tako da na koncu, če pogledamo statistiko izključenih igralcev, je bil domačin prevečkrat izključen. Tudi njemu se pozna, da še ni sodil v letošnji sezoni.*

TRIGLAV : SOLARIS (ŠIBENIK) — *Mednarodni sodnik Ivković (Zagreb) je proti Solarisu v pošteni igri obeh nasprotnikov solidno »odpiskal« tekmo, saj ni imel težkega dela.*

TRIGLAV : RIVIERA (DJENOVIĆI) — *S svojo drugo tekmo je Ivković v Kranju sodil v želji, da se ne zameri gostom. Zato je oškodoval Triglavane ter ni upravičil renomeja mednarodnega sodnika in solidnega sojenja iz prve tekme.*

TRIGLAV : BORAC (KOTOR) — *Drugi zagrebški arbiter Sardelić se je izgubil že po dveh četrtinah. Je poznan vaterpolski delavec Hrvatske in ni izrazit sodnik. Vsako leto odsodi le po dve tekmi in se mu pozna na kvaliteti in nepripravljenosti, saj njegovo sojenje ne spada v drugo zvezno ligo.*

TRIGLAV : MLADOST (BIJELA) — *Dolgoletni vaterpolski sodnik Beograjčan Grkinić je pred rekordnim obiskom gledalcev sodil po knjigi pravil. To je bilo predvsem všeč polnemu avditoriju, saj mu skozi vso tekmo niso priredili »žvižgalnega koncerta«, kot smo bili vajeni v prejšnjih tekmah od gledalcev, ki dobro poznajo vaterpolsko igro. Težko je oceniti Grkinića, kljub odličnemu pravilnemu sojenju. Sodil je le eno tekmo in to v kranjskem bazenu, kako pa bi sodil v Bijeli, bi lahko razmišljali. D. Humer*

Obisk pri telesnovzgojnih organizacijah

Letos največji uspehi rokometa v Škofji Loki

»Do leta 1964 ni bilo v Šk. Loki ničesar, kar bi spominjalo na rokomet. Tega leta pa pošlje gimnazija svojega srednješolca Radovana Ojdaniča na trenerski tečaj in le-ta začne trenirati rokomet v okviru TVD Partizan. V sezoni 1964/65 so fantje že tekmovali v takrat še enotni gorenjski ligi. Naslednje leto je bil ustanovljen rokometni klub Šk. Loka in občina je dala prve dotacije v znesku 1500 din. Občinske dotacije so se zviševale in so znašale l. 1971 že 7.700 din; pripomniti je treba, da znašajo toliko še danes. Med leti je prišlo skoraj do kompletne zamenjave igralcev.

Vsa leta od ustanovitve vodijo klub amaterski trenerji, šele na pomlad 1972 je bil nastavljen Jaro Kalan kot profesionalni trener, vendar opravlja to funkcijo le pol leta. L. 1969 je postal pokrovitelj kluba tovarna klobukov Šešir iz Šk. Loke. Letošnje dotacije za klub znašajo: občina 7700 din, namensko za trenerja še 10.000 din, tovarna Šešir 4000 din, vsa ostala sredstva pa si prislužijo rokometaši sami, in to okoli 25.000 din. Največji vir dohodkov so moto dirke in izseljenski piknik. Nekaj malega dobijo še od članarine in vstopnine od tekem. Ves čas je problem denar in funkcionarji, saj so največkrat to kar igralci sami.

V sezoni 1971/72 je bil Šešir gorenjski prvak in na kvalifikacijah za vstop v LCRL je tudi osvojil prvo mesto. Takrat je prevzel mesto trenerja Igor Stupnišek, sicer selektor slovenske mladinske reprezentance in trener RK Kamnik. Ob novem letu mu je potekla pogodba, vendar je delal s klubom dalje, izključno zaradi svoje dobre volje in prijateljstva, ki se je razvilo med igralci in njim. Uspehi so bili kmalu vidni in Šešir je svojo prvo tekmovalno sezono v LCRL končal na presenetljivem 3. mestu, z enakim številom točk kot drugouvrščeni, le s slabšo razliko v zadetkih.

Jeseni bo zagotovo odšel od kluba trener Stupnišek, ker pogoji zanj še vedno niso izpolnjeni, nekaj igralcev gre služit vojaški rok, drugo leto ne bo več moto dirk in piknika, torej ne bo več sredstev, zato bo edini cilj obstanek v ligi, potem bomo pa še videli,« je končala svojo pripoved Smiljana Oblak, sicer predsednica UO in dolgoletna rokometašica.

I. Novosel

DELOVNA SKUPNOST
ČP GORENJSKI TISK KRANJ
DE TISKARNA

razglaša
prosto delovno mesto

elektromehanika

Delo je na dve izmeni. Prijave na razpis oddajte pismeno v tajništvo podjetja do sobote, 21. julija 1973.

Po prvem delu vodi Beksl

Končan je spomladanski del tekmovanja v gorenjski košarkarski ligi. Presenetljivo pa je v vodstvu kranjski Beksl, ki je z nekaterimi dobrimi igrami premagal favorite. Na drugem mestu so mladinci Triglava z enakim številom točk. Mladi igralci Triglava so po zelo slabem začetku v nadaljevanju zaigrali odlično in dosegli pet zaporednih zmag. Poleg tega pa imajo še tekmo manj, ker je bila tekma zadnjega kola med Triglavom B in Gorenjo vasjo zaradi naliva preložena na jesen. Tudi Gotik, Šenčur in Radovljica bi se lahko znašli na vrhu, če ne bi izgubili nekaj nesrečnih tekem.

Na splošno pa lahko rečemo, da je kvaliteta moštev letos zelo izenačena, kar nam pove tudi razlika v točkah med prvim in osmim, ki znaša le 4 točke.

Na splošno pa lahko rečemo, da je kvaliteta moštev letos zelo izenačena, kar nam pove tudi razlika v točkah med prvim in osmim, ki znaša le 4 točke.

Rezultati zadnjih treh kol — 7. kolo: Trhle veje : Sava B 66:63, Gotik : Gorenja vas 0:20 b. b., Beksl : Radovljica 85:39, Triglav B : Kladivar 68:66, Šenčur prost; 8. kolo: Radovljica : Triglav B 60:87, Gorenja vas : Gotik 68:70, Šenčur : Trhle veje 75:64, Kladivar prost; 9 kolo: Gotik : Šenčur 44:34, Beksl : Sava B 40:39, Kladivar : Radovljica 62:63, Triglav B : Gorenja vas preloženo, Trhle veje proste.

Lestvica:

Beksl	8	5	3	445:367	10
Triglav B	7	5	2	421:419	10
Gotik (— 1)	7	5	2	367:360	9
Šenčur	8	4	4	459:434	8
Radovljica	8	4	4	471:489	8
Kladivar	8	3	5	589:529	6
Gor. vas	7	3	4	339:356	6
Trhle veje	7	3	4	403: 72	6
Sava B	8	2	6	43[illegible]	4

V lestvici nista upoštev[illegible] tekmi Triglav B : Gorenja v[illegible] Trhle veje : Gotik.

[illegible] Ažman

Cariniki v nogometu

V soboto, 7. julija, je bilo na Jesenicah na igrišču pod Mežakljo že tradicionalno srečanje carinikov Jugoslavije, Avstrije in Italije. Cariniki so tekmovali v nogometu.

V prvi tekmi med Jugoslavijo in Italijo je zmagala italijanska ekipa z rezultatom 3:1. Za Jugoslavijo so nastopili: Škerjanc (Sretenovski), Lusić, Skušek, Jovanović, Zeni, Rašič, Kamšek, Gorjanc, Jerinić, Pavlić in Klinar (Ivanović).

V drugi tekmi je jugoslovanska ekipa premagala avstrijsko z rezultatom 2:1. V tekmi Avstrija : Italija je zmagala italijanska ekipa in tako osvojila prvo mesto ter prehodni pokal. Druga je bila ekipa Jugoslavije in tretja Avstrije.

S takimi športnimi srečanji postaja prijateljstvo še tesnejše. Deseto tradicionalno srečanje bo prihodnje leto v Arnoldsteinu v Avstriji.

D. Sretenovski

1+3

Včerajšnji dan je bil praznik šoferjev in avtomehanikov. Praznujejo ga v spomin na 13. julij 1943. leta, ko so prve motorizirane enote partizanske vojske sodelovale pri napadu na Žužemberk in Turjak. Kljub prazniku pa je bil za večino tistih, ki naj bi praznovali, dan prav tako delaven kot vsi drugi. Morda so delo prekinili le za uro ali dve, da so odšli na proslavo v podjetje ali celo prejeli nagrado za visoko število prevoženih kilometrov in vzorno vožnjo.

Pred praznikom smo se pogovorili s tremi šoferji: o njihovem delu, delovnem času, zaslužku in počitku.

Milan Pivk, (45), doma iz Bohinja:

»Šofer sem že 17 let, od tega sem 7 let zaposlen pri škofjeloškem Transturistu kot voznik avtobusa. Prevažam potnike na progi Bohinj—Ljubljana—Bohinj. Vozim tudi na turističnih potovanjih in sem skupaj z gosti prekrižaril že skoraj vso Evropo. Delovni čas? Delamo kot zahteva vozni red: dopoldne, popoldne, zvečer. Zato tudi redne prehrane skoraj ne poznamo. Poleg tega pa je vožnja iz leta v leto bolj naporna. Naše ceste niso najboljše, število vozil pa naglo narašča. Najteže je poleti, ko jih dobesedno preplavijo vozila gostov iz tujine. Zato menim, da je zahteva za skrajšano delovno dobo šoferjev popolnoma upravičena. Štirideset let za volanom zdržijo le redki.«

Zdravko Štamcar, (38), doma iz Tržiča:

»Osem let sem vozil transturistov avtobus. Imam družino in prav ob nedeljah in praznikih, ko bi bili lahko skupaj, so šoferji avtobusov najbolj zaposleni. Zato sem se odločil za samostojno obrt — avtoprevozništvo. V sodelovanju s podjetjem Vektor Ljubljana prevažam izdelke in material za Iskro in Savo. Prost sem skoraj sleherno popoldne in tudi ob koncu tedna. Pa še zaslužek je boljši.«

Franc Jelovčan (28), doma iz Mač pri Preddvoru:

»Sem voznik službenega vozila pri Ljubljanski banki — enota Kranj. V glavnem prevažam pisarniški material. Moj delovni čas je enak delovnemu času vseh bančnih delavcev. Popoldneve, razen srede, imam proste, prav tako sobote in nedelje. Tudi z zaslužkom sem zadovoljen, čeprav se je zaradi hitrega naraščanja cen v zadnjem času nekoliko zmanjšal!« L. Bogataj

Vozniku se pobeg ni posrečil

Marija Kerštajn (1936) iz Kranjske gore je šla v četrtek, 12. julija, pravilno po levi strani ceste proti Kranjski gori. Takrat je pripeljal nasproti neznani voznik osebnega avtomobila fiat 750 krem barve, ki je v desnem ovinku prehiteval kolono vozil in pri tem zbil Marijo Kerštajn, ki je bila lažje ranjena. Neznani voznik na kraju nesreče ni počakal, temveč je odpeljal proti Vršiču.

Delavci milice so kmalu ugotovili, da bi bil pobegli voznik lahko Vladimir Božič (1950) z Jesenic. V četrtek zvečer se je tudi sam javil na postaji milice na Jesenicah, ker mu je mama povedala, da so ga miličniki že iskali. Na milici je povedal, da se mu je zdelo, da je žensko zadel v torbico, njegov brat, ki je bil z njim v avtomobilu pa je menil, da sta Marijo Kerštajn zbila po tleh. Vendar na kraju nesreče nista počakala. Božič je namreč poklicni voznik in se je zavedal, da je bil poldrugi kozarec konjaka, ki ga je po pripovedovanju spil v Mojstrani, preveč! Da bi onemogočil zasledovanje in iskanje, sta z bratom zavila prek Vršiča proti Gorici in spotoma ročno popravila razbiti blatnik!

Voznik Vladimir Božič je včeraj zjutraj nesrečo, ki jo je povzročil, priznal. -jk

Priprave na občinski praznik Radovljice

Komisija za proslave in prireditve pri občinski konferenci socialistične zveze Radovljica je ta teden pregledala programe vseh prireditev za letošnji občinski praznik. Sklenili so, da se bo letošnje praznovanje v okviru občinskega praznika začelo že navečer dneva vstaje — 21. julija, s promenadnim koncertom godbe na pihala iz Gorij na Bledu in z velikim tradicionalnim ognjemetom z blejskega gradu. Številne kulturne, športne in druge prireditve pa se bodo potem vrstile vse do 8. avgusta. Slavnostna seja občinske skupščine, na kateri bodo podelili občanom in delovnim organizacijam priznanja in plakete, bo 3. avgusta. Razen tega pa bo več prireditev pripravilo tudi radovljiško gasilsko društvo, ki praznuje 90-letnico obstoja. Program vseh prireditev bodo v občini objavili prihodnji teden. JR

Jutri premiera Visoške kronike

Na novem odprtem prizorišču sredi vrta loškega gradu se bodo člani amaterskih dramskih družin iz Škofje Loke in okolice jutri, v nedeljo, 15. julija, ob 20.30 občinstvu predstavili s premiero dramatiziranega Tavčarjevega dela »Visoška kronika«. Režiser je — kot že leta 1963 in 1952 — domačin Polde Polenec. Glavne vloge tolmačijo Anica Štrekelj (Agata), Marija Tolar (Margareta), Vinko Primožič (Polikarp), Edi Sever (Izidor), Rudko Finžgar (Jurij), Slavka Primožič (Pasaverica) in Pepe Guzelj (hlapec Lukež), sodeluje pa še okrog sto nastopajočih. Izdelavo scene so zaupali inž. arh. Viktorju Molki, ki je s svojimi originalnimi zamislimi pred desetimi leti navdušil številne gledalce. Ker so tudi številni igralci isti, lahko upravičeno pričakujemo reprizo takratnih nadvse uspešnih poletnih prireditev. (-ig)

Srečanje nepokretnih invalidov

Kranjska podružnica telesnih invalidov bo v soboto, 21. julija, ob 15. uri pripravila v Dupljah pri Trnovcu srečanje za vse nepokretne in težko pokretne invalide — člane podružnice. To bo prvo takšno srečanje nepokretnih in težko pokretnih invalidov na Gorenjskem, ki jih je v kranjski podružnici včlanjenih 28. Zbor za vse povabljene bo pred zdravstvenim domom v Kranju, od tam pa jih bodo prepeljali v Duplje, kjer jih bodo seznanili z delom in s programom kranjske podružnice telesnih invalidov in pogostili. V kulturnem programu bodo nastopili pevski zbor iz Dupelj in učenci osnovne šole.

Pokroviteljstvo nad prvim takšnim srečanjem je prevzela kranjska podružnica Ljubljanske banke. A. Ž.

Ker je ostalo v tovarni IBI v Kranju po požaru precej neuporabnega bombaža, je kmet Peter Sajevic iz Mlake dovolil, da navozi tovarna IBI odpadli in še tleči bombaž na njegov travnik ob cesti na Golnik. Bombaž je namreč izredno dobro gnojilo. Zanj so se kasneje zanimali tudi kmetje od drugod, vendar so v tovarni menili, da tlečega bombaža ne bi razvažali preveč daleč naokrog. Peter Sajevic je z bombažem zravnal tudi nekatere kotanje na travniku. (jk) — Foto: D. D.

Priznanja Zveze mladine na Jesenicah

Pri občinski konferenci ZMS Jesenice so za letošnje šolsko leto razpisali že tradicionalno tekmovanje za najboljšega učenca, dijaka, najboljši osmi razred osnovnih in srednjih šol v občini. Posebna komisija je pregledala vse predloge, točkovala in nazadnje sklenila, da podeli knjižne nagrade, denarne nagrade in priznanja. 500 dinarjev sta prejela 8. razred iz Mojstrane in 8. razred iz Kranjske gore. Denarno nagrado v višini 500 dinarjev je prejel tudi 4. a razred jeseniške gimnazije in 2. a razred tehnične srednje šole Jesenice.

Poleg razredov so podelili priznanja mentorjem nagrajenih razredov ter več nagrad učencem srednjih in osnovnih šol. D. S.

Izlet upokojencev Almire

Ob 25-letnici Almire Radovljica so samoupravni organi podjetja pripravili več prireditev in srečanj tudi za nekdanje že upokojene delavce. Različna srečanja se bodo vrstila vse do septembra, ko bo osrednja slovesnost. V četrtek, 12. julija, je 54 upokojencev odšlo na celodnevni izlet po partizanskih krajih Dolenjske. Obiskali so Kočevski rog — bazo 20, Podturn, Toplice, Žužemberk in še nekatere druge kraje. JR.

Pohod slovenskih železarjev na Triglav

Komisija za šport in rekreacijo pri sindikatu železarne bo tudi letos organizirala že tradicionalen pohod železarjev združenega podjetja slovenskih železarn na Triglav. Pod vodstvom gorskih reševalcev in vodnikov, članov Planinskega društva Jesenice, se bodo danes, 14. julija, iz več smeri in razdeljeni v več skupin podali na Triglav, v nedeljo pa se bodo zbrali pri Kovinarski koči v Krmi, kjer bo za vse udeležence pohoda organiziran piknik in brezplačno okrepčilo. Na piknik bo sodeloval tudi pihalni orkester jeseniških železarjev. D. S.

Če bi Miloša Mlejnika imenovali »talent, ki veliko obeta,« bi mu pravzaprav storili krivico. 26-letni Škofjeločan je namreč v zadnjih treh, štirih sezonah že postal glasbenik, čigar ime nekaj pomeni in ki so ga veseli povsod, kjerkoli gostuje. O dosedanjih koncertih svetlolasega violončelista ni še noben strokovnjak pisal ali govoril drugače kakor v superlativih. In Mlejnik ljubi igranje, saj sta čelo in lok njegova največja, nikdar potešena strast. Ob instrumentu preživi poprečno po šest, včasih pa celo po deset ur dnevno.

Potem ko je pomladi 1970 končal Akademijo za glasbo v Ljubljani, se je posvetil specialnemu postdiplomskemu študiju pri prof. Otonu Bajdetu ter ga pred kratkim uspešno zaključil. Hkrati obiskuje Hochschule für Musik v Kölnu; pod skrbnim vodstvom prof. Siegfrieda Palmeja, ki kot vrhunski čelist-virtuoz za zdaj v svetu nima sebi doraslega »nasprotnika«, sleherni semester približno mesec dni vadi najzahtevnejše prvine obvladovanja strun. Čez dobro leto bo osvojil največ, kar lahko šole nudijo reproduktivnemu umetniku. In potlej?

»Potlej grem v JLA,« je z nasmehom povedal naš sobesednik. A kdor misli, da bodo nadarjenemu mladeniču napori, ki čakajo nanj, povzročili kakršnekoli večje preglavice, je v zmoti. »Mišo« niti približno ne ustreza podobi klasičnega glasbenika. Ni niti suhljat, niti upognjen, niti bledikav, kratkoviden ali bolehen, temveč postaven, širokih ramen, zagorel in poln prekipevajočega zdravja. Prosti čas najraje posveti smučanju, plavanju, veslanju in orodni telovadbi, kajti »muziciranje zahteva psihično in fizično krepkega, uravnoteženega človeka,« pravi sam.

Toda vrnimo se k Mlejniku-čelistu. V svojem repertoarnem izboru ima trenutno 20 solo sonat in 10 koncertov v orkestralni izvedbi — da krajših skladb niti ne omenjamo. Delček tega obsežnega opusa namerava 4. avgusta med samostojnim večerom v kapeli loškega gradu predstaviti tudi domačemu občinstvu. Vendar bo zanj bližnji nastop pred rojaki le dobrodošel »trening« v okviru priprav na tradicionalno mednarodno prireditev »ARD« v Münchnu (od 4. do 20. septembra), ki v prestolnico Bavarske privabi največje zvezde koncertnih odrov sedanjosti. No, Miloš navzlic hudi konkurenci in strogim sodnikom ne čuti nobene treme. Dobro ve, kaj hoče. Čeprav šele začenja kariero, so stene okusno opremljene sobe sredi Mestnega trga ovešene s štirimi dragocenimi odličji: eno je tretja nagrada, osvojena leta 1969, na srečanju mladih jugoslovanskih glasbenih umetnikov v Zagrebu (prvih dveh niso podelili!), drugo diploma za priborjeno srebrno odličje na Mendellsohnovem festivalu gojencev vseh glasbenih visokih šol ZRN v Berlinu (1972), tretje diploma zmagovalca lanskega Försterjevega bienala v Kölnu in četrto prva nagrada s tekmovanja glasbenikov SFRJ, februarja letos v Zagrebu. Kar brž naj povemo, da je bil Mlejnik edini udeleženec zagrebške revije, ki je zbral vse kot 96 odstotkov možnih točk in osvojil najvišje odličje. Torej mu pripada naslov absolutno najuspešnejšega.

»Bi mi zaupal, kakšni so tvoji bolj dolgoročni načrti,« sem vprašal nazadnje.

»Kot svobodni glasbenik-solist se mi v Jugoslaviji ne ponuja posebno svetla prihodnost. Najbrž bom prisiljen sprejeti sodelovanje v radijskem orkestru ali v filharmoniji. Glasbena omika naših ljudi je pač takšna, da bi kot popevkar precej bolje shajal.« I. Guzelj

Nedelja med kosci in grabljiči

Turistično društvo Sovodenj v Poljanski dolini pripravlja za jutri popoldan zanimivo etnografsko prireditev »Praznik koscev«

Nova Oselica nad Poljansko dolino bo jutri, v nedeljo, 15. julija, prizorišče privlačne turistično-etnografske prireditve, ki so ji njeni pobudniki, člani turističnega društva Sovodenj, dali naslov »Praznik koscev«. Dogodek obeta postati tradicionalen, saj ga organizirajo že drugič po vrsti. Osnovni cilj Sovodenjčanov je prikazati obiskovalcem, kako so okolišani v preteklosti opravljali košnjo, kakšno orodje so uporabljali in kaj vse je bilo takrat v navadi med kmeti.

Košnja je namreč včasih predstavljala enega najnapornejših poletnih opravil. Ko se je seno znašlo v kozolcih, varno spravljeno in zaščiteno pred dežjem, so imeli gospodarji večjih posestev navado pripraviti »pokošnico«. Dobra večerja, zabeljena z ocvirkovico, in pijača sta utrujenim možem in ženam povrnili moči, muzika pa jih je dvignila na noge, da so prešerno zaplesali po podu. Zabava je včasih trajala prav do zore. No, vse to in še kaj zraven bodo gostitelji znova potegnili iz ropotarnice pozabe. Prišlekom obljubljajo poleg tekmovanja najbolj spretnih koscev, poleg grabljenja, sestavljanja kopic in »butar«, nakladanja na voz in spretnostne vožnje z volovsko vprego prikazati tudi šegave običaje in norčije, s katerimi so si fantje in dekleta lajšali naporni delavnik. Radi bi, skratka, oživili vzdušje v poljanskih vaseh, vzdušje starih časov, ki je danes le daven spomin. Pri zaključnem rajanju pod lipo pa bosta glavno besedo imela ansambel »Tabor« iz Gorenje vasi in ansambel »Saje« iz Kanade. Kdor torej ne ve, kako bi kar najprijetneje končal vikend, naj jo mahne v Sovodenj. Zagotovo mu ne bo žal. (-ig)